110. "Siz, insanlar için ortaya çıkarılan, marufu emreden, münkerden alıkoyan Allah'a inanan hayırlı bir ümmetsiniz. Kitap ehli inanmış olsalardı kendileri için daha hayırlı olurdu; içlerinde inananlar olmakla beraber, çoğu yoldan çıkmıştır."

Bu âyetleriyle Rabbimiz insanların içinden yeryüzünün en hayırlı, en şerefli, en güzel, en şahsiyetli toplumunu çıkarmayı murad ediyor. Bizim toplumumuzun, İslam toplumunun böyle bir toplum olmasını emrediyor. Bu yeryüzünün en hayırlı, denge unsuru olacak toplumun sahip olması gereken özelliklerini de bakın şöylece belir-liyor:

Sizler insanlar arasından çıkarılmış en hayırlı, en bereketli bir toplum olmalısınız. Sizler ey peygamber dönemi insanları. Sizler ey kutlu asrın insanları. Sizler ey Rab ve İlâh olarak Allah'ı, kitap ve hayat programı olarak Kur'an'ı, din olarak teslimiyet dini olan İslâm'ı, örnek olarak, peygamber olarak da Allah'ın kutlu elçisi, son elçisi Hz. Muhammed (a.s)'ı kabul etmiş olan müslümanlar. Unutmayın ki sizler dünya üzerinde tüm insanlık için çıkarılmış, yetiştirilmiş, eğitilmiş en hayırlı bir ümmetsiniz. Marufu, Allah'ın güzel dediklerini, hayırlı dedik-lerini, din dediklerini emredersiniz, münkerattan da, Allah'ın kötü dediklerinden, çirkin dediklerinden, işe yaramaz dediklerinden de nehy edersiniz. İnsanları kötülüklerden alıkorsunuz.

Ve bir de siz Allah'a iman edersiniz. Siz hayatınızda Allah'ın tek Rab ve İlâh olduğuna iman edersiniz. Sizin imanınızı, sizin amelinizi, sizin hayatınızı, sizin kavganızı Allah belirler. Siz tüm hayatınızda Allah'a teslim oldunuz. Nasıl inanacağınızı, nasıl kulluk edeceğinizi, nasıl yaşayacağınızı, insanları neye ve nasıl dâvet edeceğinizi, nelerden nehy edeceğinizi de Allah belirler. İşte sizler böyle bir toplum olmak zorundasınız diyor Rabbimiz. Böyle olduğunuz zaman hayırlı ve şerefli bir toplum olacaksınız.

Dikkat ediyor musunuz? Rabbimiz bizim özelliklerimizi sayarken insanlar içinden, insanlar için çıkarılmış hayırlı bir ümmet olduğumuzu haber verdikten sonra, bu üstünlüğümüzün birinci sebebi olarak önce iyiliği emreder, kötülükten menedersiniz buyuruyor. Sonra da Allah'a iman edersiniz buyuruyor. Emr-i bil ma'ruf ve nehy-i ani'l münker özelliğimizden sonra, Allah'a iman özelliğimizden söz ediliyor. Demek ki ilk şart budur. İlk şart iyiliği emredip kötülüklerden menetmektir. Zira bu görev ihmal edilirse, toplum bozulursa, İslâm'ın yaşanacağı ortam oluşmazsa, müslümanca bir toplum oluşturulmazsa İslâm yaşanmaz, iman yaşanmaz.

Yâni eğer bizler iyiliği emrederek kötülüklerden menederek çevremizi düzeltemezsek, çevremizi müslümanlaştıramazsak, inanan mü'minleri daha iyi inanır, inanmayanları da inanır hale getiremezsek böyle bir ortamda biz imanı, İslâm'ı yaşayamayız. Bakın işte şu anda bize müslümanca bir hayat yaşama hakkı tanımıyorlar. Demek ki İslâm'ı yaşamanın ilk şartı budur. Bu vazife ihmal edilir de, toplum İslâm'ı yaşamaya müsait olmaktan çıkarsa o zaman belki biz fert olarak inanabiliriz ama eğer inanmayanları veya az inananları düzeltemezsek biz de yaşayamayız İslâm'ı. Kaldı ki bizim imanlarımızı, inançlarımızı yaşamamız demek, namaz kılın emrine imtisâl, oruç tutun buyruğunu icra ve emri bil'maruf yapın, münkerden nehyedin emrine imtisâl dir. Buna imtisâl edip yerine getirirsek biz İslâm'ı yaşıyoruz demektir.

İşte daha önceki dönemlerin hayırlıları olan, daha önceki dönemlerde insanlar için çıkarılmış hayırlı bir toplum olan Mûsâ (a.s)'ın hayırlıları, Mûsâ (a.s)'ın döneminin müslümanları, Îsâ (a.s)'ın müslü-manları, toplumu eğer kendilerine Allah'ın son elçisi Muhammed (a.s) gelir gelmez hemen iman etselerdi, hakikaten kendileri için çok hayırlı olacaktı.

Bu ehl-i kitap, bu yahudi ve hıristiyanlar daha önceki peygamberlere iman ettikleri gibi, şimdi de bekledikleri, yolunu gözledikleri bu son elçiye de iman ediverselerdi bu seçilmiş, insanlık için çıkarılmış hayırlı toplum, şerefli ümmet onlar olacaklardı. Ama ne yazık ki onlardan çok az bir grup müslüman olup bu şerefe ulaşırken, pek çoğu fısk u fücuru tercih ettiler. Halbuki fırsat ayaklarının ucuna kadar gelmişti. Mekke'de zuhur eden Allah'ın Resûlü, Medine'ye, yanı başla-ına kadar hicret etmişti. Üstelik bu son elçi onların ellerindeki kitap-arını da reddetmeyip tasdik ediyordu. Onların sevdikleri, kabullendik-eri peygamberlere de aynı kaynaktan gelmiş kardeş ve hak peygamber gözüyle bakıyordu.

Ne yazık ki ayaklarına kadar gelmiş bu fırsatı kaçırdılar, bu şerefi teptiler de, çok azı müstesna imanı değil de küfrü tercih ettiler ve böylece dünya üzerinde bir kavgayı başlattılar. Eğer Allah'a ve Allah elçilerine inandıklarını iddia eden bu insanların hepsi de, bekledikleri bu peygambere ve onun getirdiği İslâm'a iman ediverip de müslüman oluverselerdi, o zaman yeryüzünde tek ümmet olacaklardı, çok iyi olacaktı, ama demek ki Allah'ın yasası böyledir. Demek ki Allah'ın takdiri gereği kimileri müslüman olacak, kimileri de kâfir olacak, kimileri gemiye binecek, kimileri tufanda boğulacak. Kimileri Mûsâ (a.s)'ın ya-nında yer alıp sağ salim denizi geçecek, kimileri Mûsâ'nın karşısında yer alıp denizde boğulacak. Dünyada Allah'ın bir yasasıdır bu anlıyoruz.

111. "Onlar incitmekten başka size bir zarar veremezler. Sizinle savaşa koyulurlarsa, geri dönüp kaçarlar. Sonra kendilerine yardım da edilmez."

Ne halt ederlerse etsinler. Nasıl isterlerse öylece tavır alsınlar. Kesinlikle bilesin ki ey peygamberim ve ey peygamber yolunun yolcuları, onlar size asla

bir zarar veremezler, ancak size sadece bir eziyet, bir üzüntü verebilirler, sadece sizi incitebilirler o kadar. Onlar sizinle asla savaşamazlar, asla sizinle bir savaşı göze alamazlar. Tabansızdırlar, sizin karşınızda zinhar kaçarlar onlar. Eğer sizler onlar karşısında müslümanca bir tavır ortaya koyabilirseniz onların kaçmaktan başka yapabilecekleri bir şey yoktur. Rasûlullah'ın ve müslü-manların karşısındaki safta yerlerini alan bu ehl-i kitap dünyanın, Allah'la, Allah'ın diniyle, Allah'ın elçisiyle savaşa tutuşan bu kâfirlerin Allah'a karşı verebile-cekleri her hangi bir zarar yoktur. Allah'a, Allah'ın peygamberine, Allah'ın dinine ve bu dinin mensuplarına karşı verebilecekleri en küçük bir zarar yoktur. Allah'a zaten zarar veremezler de burada anlatılmak istenen Allah'ın sistemine ve müslümanlara verebilecekleri bir zarar yoktur deniyor. Zaten peygambere muhalefet Allah'a muhalefettir. Peygamber yolunun yolcularına düşmanlık, Allah'a düşmanlıktır. Unutmayalım ki, müslümanlara düşmanlık yapanlar karşılarında Allah'ı bulacaktır.

Ve yine kesinlikle bilelim ki Allah onların tüm işlerini boşa çıkaracaktır. Yâni dünyada Allah'ın peygamberine ve müslümanlara karşı düşmanlık adına düşündükleri tüm planlarını, Allah'ın âyetlerini, Allah'ın yasalarını, Allah'ın sistemini engellemek için aldıkları tüm tedbirlerini, tüm mesailerini Allah boşa çıkaracaktır. Ne yaparlarsa yapsınlar Allah'ın âyetlerinin, Allah'ın sisteminin hayata hakim oluşuna engel olamayacaklardır. Evet bu alçakların ne bu dine, ne de bu dinin mensuplarına yapabilecekleri hiçbir şey yoktur. Her ne kadar şu anda zâhiren geçici bir süre için bu kâfirler müslümanlara karşı üstünlük sağlamış gibi görünerek mü'minlere işkence ve eziyet edebilecek duruma gelmişlerse de, unutmayalım ki bu da yeryüzünde Rabbimizin koyduğu yasaları gereğidir. Evet Rabbimizin dilediği bir hikmete meb-nî olarak ve de müslümanlar için bir imtihan gereği olarak kendilerine verdiği bir izin sonucu bunları yapabilmektedirler.

112. "Nerede bulunsalar Allah'ın ve inanan insanların himayesinde olanlar müstesna onlara alçaklık damgası vurulmuştur. Allah'tan bir gazaba uğradılar, onlara aşağılık damgası vuruldu. Bu, Allah'ın âyetlerini inkâr etmeleri ve haksız yere peygamberleri öldürmelerindendir. Bu, karşı gelmeleri ve taşkınlık yapmalarındandır."

Her nerede olurlarsa olsunlar onlara zillet damgası vurulmuştur. Her nerede bulunurlarsa bulunsunlar zelil olacaklardır. Allah'a kulluktan çıktıkları için, Allah'ın dinini terk ettikleri için Allah'ın horluk, hakirlik damgasını yiyen bu alçaklar kıyâmete kadar Allah'ın dininin hâkim olduğu müslüman bir topluluğun, müslüman bir devletin vesâyetinde, yahut başkalarının, başka insanların hâkim olduğu bir devletin himayesinde ancak varlıklarını sürdürebileceklerdir. Hep birilerinin emrinde, birilerinin vesâyeti altında yaşamak zorunda kalacaklar.

Çünkü daha önceleri Allah'ın kendilerine gönderdiği peygamberler eşliğinde Allah'a iman edip, müslüman olup sonradan İslâm-dan çıktıkları için Allah'ın gazabına uğradılar. Mûsâ (a.s) la birlikte iman ettiler. Dâvûd ve Süleyman (a.s) lar döneminde dünyanın en üstün, en şerefli toplumu haline geldiler. Zirve noktasında Allah'a kulluğu yaşadıkları bu dönemde, müslüman oldukları bu dönemde Allah kendilerine çeşitli nimetlerini yağdırdı. Ama Süleyman (a.s) dan sonra Allah yolundan, peygamber yolundan sapıp yahudileştiler, hıristiyan-laştılar. Allah düşmanı kâfirlerle işbirliği yaparak Allah'ın kendilerine rahmet kapısı olarak gönderdiği peygamberlerini öldürdü-ler. Kitaplarını tahrif edip bozdular. Müslümanlığı bırakıp yahudilik ve hıristiyanlık diye kendi kendilerine oluşturdukları bir dinin, bir yolun peşine takıldılar. Bu yüzden Allah'ın gazabına uğradılar.

Uzun bir süre böyle devam ettikten sonra tek bir ümitleri, tek bir kurtuluş ışıkları kalmıştı. O da kitaplarında okudukları, peygamber-lerinden duydukları âhir zaman Nebîsini beklemekti. O geldiği zaman ona iman edecek, onun safında yer alacak, onun getirdiği son kitaba iman edecek ve maruz kaldığımız bu zilletten, bu gazaptan kurtulacak, tarihteki eski izzet ve şerefimize tekrar kavuşacağız diyorlardı. Ama işte şimdi bekledikleri bu elçi ayaklarının dibine kadar gelmişti. Lâkin bu fırsatı değerlendiremediler. İçlerinden samimi olanlar bu elçiye evet deyip kurtulurken, ötekiler iman etmeyerek kıyâmete kadar bu zillet ve meskenete mahkûm oldular.

Tabii şu anda benim bu anlattıklarımı dinleyenlerin içinde tarihi bilmeyenler bunu anlayamıyorlar. "Hani nerede yahu bu adamların zilleti?" diyorlar. "Şu anda biz mi zeliliz, yoksa onlar mı?" diyorlar. Tabii tarih bilinmezse bunu anlamak zordur. Şöyle geçmişi bir gözden geçirin. Son yüzyıla gelinceye kadar bu adamlar nasıl bir hayatın içindeydi dersiniz? Yüzyıllar boyu müslümanların egemenliği altında cizye vererek bir hayat yaşamadılar mı bu adamlar? Müslümanların egemenliği altında bir hayat yaşamadılar mı? Son yüzyılda müslümanların yokluğundan istifade ederek böyle kendi kendilerine bir hayat yaşamaları sizi niye aldatır bilmem? Bu yahudilerin şu anda dünyanın her bir yerine dağılmalarının sebebi sizi hiç düşündürmüyor mu? Niye dağıldı bu adamlar tüm dünyaya? Dünyanın her yerinde, değişik toplumlar içinde, değişik eziyetler içinde yıllar yılı bir hayat yaşadılar.

İşte Rabbimiz âyetinde bunu anlatıyor. Hep başka devletlerin vesâyeti altında yaşadılar. Ya müslümanların adam oldukları dönemlerde müslümanların vesâyeti altında, yahut da diğer devletlerin egemenliği altında bir hayat yaşadılar. Niye böyle oldular? Allah'ın âyetlerini terk ettiler, Allah'ın dinini terk ettiler, peygamberlerinin yolunu terk ettiler. İşte bu adamların zillet ve meskenetlerinin sebebi, gazap ve azap içinde bir hayatın adamı olmalarının sebebi budur.

Evet işte böyledir. Bir topluluk Allah'a inandığını iddia edecek, Allah'ın kerim elçisi Hz. Mûsâ (a.s)'a iman ettiğini, Ona gönderilen Tevrat'a inandığını iddia edecek, sonra da inandık dedikleri kitabın ve peygamberin yolunu, dinini terk edecek yahudi olacak, hıristiyan olacak. Böyle bir toplum zilleti hak etmez mi?

Gelelim şimdi onların zilletini unutturacak bir konuma düşmüş olan bizlere. Arkadaşlar, nasıl ki kitabı ve peygamberi terk eden, kendi hevâ ve hevesleri istikâmetinde bir hayat yaşayan bu yahudi ve hıristiyanlar zillete mahkûm olmuşlarsa, elbette aynı yola giren, Allah'a, Allah'ın son elçisi Hz. Muhammed (a.s)'a ve ona gönderilen Kur'an'a iman ettiklerini iddia ettikleri halde kitaptan ve peygamberden habersiz bir hayat yaşayan günümüz müslümanları da aynı zillete düşmüşlerdir.

Aynı şekilde yahudi ve hıristiyanlar gibi Allah'ın âyetlerini örterek, örtbas ederek, gündemlerinden düşürerek, Allah'ın elçilerine ilgisizlikleri sebebiyle onları öldürerek bir hayat yaşayan, adları müslü-man olduğu halde başka başka isimlerle çağrılan, gruplaşan müslü-manlara da aynı yasa geçerli olacaktır. Onlar için de elbette zillet ve meskenet damgası vurulacaktır. Ve işte vurulmuştur da. İşte şu anda adı müslüman olan bu toplum, hangi peygamberi diri tutuyor hayatında? Hangi kitapla amel ediyorlar şu anda? Hayatlarına kimin kitabı hâkim? Allah'ın kitabı mı? Başkalarının kitabı mı? Allah'ın yasaları mı? Başkalarının yasaları mı? Peygamberlere mi sarılıyorlar? Peygamberleri mi dinliyorlar, yoksa peygambere alternatif olarak ortaya çıkmış önder ve örnekleri mi? Elbette böyle yaşayan müslümanlar da zilleti hak etmiş olacaklardır. Zira sosyal yasalar asla değişmez. Bu yasalar önceki toplumlar için neyse sonrakiler için de öyledir. Allah'ın toplum yasalarında, sosyal yasalarında bir değişiklik bulamazsınız.

"Allah'ın sünnetinde değişiklik yoktur."

Evet başka çaremiz yoktur. Öncekilerin başlarına gelen zillet ve meskenetten kurtulmak istiyorsak Allah'ın kitabıyla ve Peygamberle barışmak zorundayız. Bizden öncekilerin yaptıkları Allah'ın kitabına ilgisiz kalmak, Allah'ın Resûlüyle tanışmamak ve böylece Allah'ın istemediği bir hayatı yaşamak, Allah'la savaşmak demektir. Allah'ın dediklerinin aksini yapmak, ya da; ya Rabbi senin gönderdiğin kitap, senin gönderdiğin peygamber bin dört yüz yıl öncesinin hayatını düzenlemiş, aradan bin dört yüz yıl geçmiş, devir değişmiş, zaman değişmiş, şimdi bizim bilimlerimiz var, bizim pozitif bilimlerimiz gelişti, laboratuarlarımız var, teknik bilimlerimiz var, bilimsel çalışmalarımız var. Binaen aleyh artık senin modası geçmiş kitabına ve peygamberine ihtiyacımız kalmadı diyerek onun arzu ettiği hayatın dışında ya-

şamaya çalışmak Allah'a harp ilân etmek demektir ki Allah'la savaşa tutuşan bir toplumun zillet ve meskenetten kurtulması da asla mümkün değildir.

İşte yahudilere seslenen bu âyetler bize de bunları söylüyor. Çünkü benim için bu kitabın onlara ne dediği değil, önce bana ne dediği önemlidir.

113,114. "Kitap ehlinin hepsi bir değildir: Onlardan geceleri secdeye kapanarak Allah'ın âyetlerini okuyup duranlar vardır; bunlar Allah'a ve âhiret gününe inanır, kötülükten meneder, iyiliklere koşarlar. İşte onlar iyilerdendir."

Evet, ama bu ehl-i kitabın hepsi bir değildir. Hepsi aynı değildir bu adamların. Yâni Allah'ın elçisi Hz. Mûsâ (a.s)'a iman edenlerin tamamı yahudileşmemiştir. Hz. Îsâ (a.s)'a iman eden mü'minlerin, müs-lümanların tamamı bu dinlerinden, bu imanlarından vazgeçip hıristi-yanlaşmış değildir. Allah'ın son elçisi Muhammed (a.s) a ve Ona gönderilen Kur'an'a iman edenlerin tamamı kitaba ve peygambere ters düşerek, kitaba ve peygambere sırt çevirerek şu veya bu şekilde dini parçalamış, fırkalaşmaların, parçalanmaların içine girmiş değildir. Müslümanların tamamı ben şuyum, ben buyum diyerek, kendilerini farklı gruplara izafe ederek, kendi üstadını, kendi grubunu ön plana çıkararak, kendi kitabını ön plana çıkararak, bunları Allah'ın kitabının ve elçisinin önüne geçirerek fırkalaşmadan yana olmadı. Hepsi böyle değildir. Hepsi bir değildir. Onlardan kimileri:

Onlardan bazıları ümmet'ün gâimehdir. Dimdik ayakta duran, Allah'ın dinini dimdik ayakta tutan, Allah'ın dinini ayağa kaldıran, Allah'ın diniyle doğrulup ayağa kalkan, hayatlarını Allah'ın diniyle ayağa kaldıran, geceleyin Allah'ın âyetlerini okuyan, geceleyin Allah'ın âyetleriyle bilgilenen ve gündüzün de o âyetleri uygulamaya koyarak Rablerine secde edenlerdir.

Daha önce Allah'ın elçisi Hz. Mûsâ (a.s)'a iman eden, daha önce Îsâ (a.s)'ı, Muhammed (a.s)'ı, Tevrat'ı, İncil'i, Kur'an'ı kabul ettim diyenlerin hepsi bir değildir. Hepsi sapmış değildir. Hepsi yoldan çıkmış değildir. Bu dünya hep sapıkların, yoldan çıkmışların dünyası değildir. Bu dünya durdukça Allah'ın hidâyet üzere bırakıp saptırmadığı, Allah'ın kendilerinden razı olduğu, Allah'ın beğenip, seçip, istediği hayatı yaşayacak, devam ettirecek kimseler hep var olacaktır. Bu dünyada Allah'a Allah'ın istediği gibi teslim olan müslümanlar hep var olacaktır. Aksine inananlar, aksini yaşayanlar istemeseler de bu böyle olacaktır. Kâfirler çatlasalar da, patlasalar da, yeryüzünde bir tek müslüman bırakmayacağız diye yeminler edip, gece gündüz onların kökünü kesmeye planlar, programlar, komplolar, tuzaklar hazırlamaya çalışsalar da, bu böyle devam edecektir.

Şu anda gerek yerli gerekse yabancı kâfirler yeryüzünde müs-lümanları yok etme adına amansız bir savaş başlatmış olsalar da. Evet bu Allah'ın va'didir, bu dünyada kıyâmete kadar müslümanlar da bitmeyecek, kâfirler de tükenmeyecek. Evet yeryüzünde kâfir de olacak müslüman da. Zaten Allah bizlere yeryüzünde bir tek kâfir kalmayacak biçimde bir savaş emretmiyor. Bizim böyle bir hedefimiz yoktur. Bizim hedefimiz yeryüzünde fitne kalmayıncaya ve din yalnız Allah'ın oluncaya kadar savaşmaktır.

Evet, onlar, o ehl-i kitaptan kimileri, müslümanlar Allah'a iman ederler. Allah'a Allah'ın istediği biçimde iman ederler. Allah'tan gelenlerin tümüne iman ederler. Allah'a iman Allah'tan gelenlerin tümü-ne iman demektir. Allah'a iman Allah'ın hayata karışacağına iman de-mektir. Allah'a iman Onun Rab, Melik ve İlâh oluşuna imandır. Allah'a iman Allah'ın emir ve yasakları çerçevesinde bir hayat yaşamaya iman demektir. Allah'a iman Allah'ın hayata karışacağına imandır. Allah'a iman Allah'ın hayatı düzenlemek üzere hayat programı gönderdiğine imandır. Allah'a iman Allah'ın belirlediği hayat programına iman demektir. Allah'a iman kişinin boynundaki kulluk ipini yalnız Allah'ın eline vermeye imandır. İşte ehl-i kitap içinde böylece Allah'a inananlar vardır.

Yine onlar âhirete de iman ederler. Âhiret inancıyla onlar her an Allah'la beraber olmayı, Allah'la karşı karşıya gelmeyi gündemlerine alırlar. Tüm hayatlarında âhiret elde bir derler. Hesap kitap elde bir derler. Âhiretin hesabını ön plana alırlar. Alırken, verirken, severken, küserken, yerken, içerken, yatarken, kalkarken âhireti hep gözlerinin önünde tutarlar. Yarın ben bundan hesaba çekileceğim! Ben bunun hesabını vereceğim! Bu konuda yarın benim karşıma bir dosya çıkacaktır! diyerek her an kendi kendilerini kontrol altına almayı becerebilen kimseler vardır.

Ehl-i Kitap içinde böyle her adım atışında, her duruşunda, yâni pozitif ve negatif her eyleminde âhiret konusunda, âhiretin hesabı kitabı konusunda korku içinde olanlar vardır. Ya bu konuda hesaba çekilirsem! Ya bu bakış yarın karşıma bir dosya olarak çıkarsa! Ya bu hareket yarın hesaba çekilirken aleyhime çıkarsa! Ya cehenneme sürüklerse beni bu duruş! diye sürekli bir hesap kitap içinde olanlar vardır. Yâni âhiret korkusunu, aç kalma korkusunun, borcu ödeyememe korkusunun, ele âleme rezil olma korkusunun, polis korkusunun, maliyeci korkusunun, hapse girme korkusunun, çek, senet, protesto korkusunun, işten atılma, statüyü kaybetme korkularının önüne geçirenler vardır, ehl-i kitabın içinde. Evet hayatlarını, hayat programlarını bu inanca bina eden kimseler vardır.

Sonra iyiliği emrederler, kötülükten de menederler onlar. İyiliğin toplumda yaygınlaşmasını isterler, kötülüklerin de kökünün kazınmasına çalışırlar onlar. Ve hayırda yarışırlar onlar. Allah'ın rızası istikâmetinde bir

yarışın içine girerler. Hayatın hep Allah'a göreliğini düşünürler. Kimsenin kimseye haksızlık etmeyeceği, kimsenin kimse-ye zulmetmeyeceği, herkesin yüzünün güleceği bir hayatı emrederler. İnsanları gerek kendilerine gerek Allah'a karşı zulmetmelerine engel olurlar. İnsanların ateşe gitmelerine dayanamazlar. Düşmanları bile olsa cehennemden engellemeye çalışırlar. İnsanları Allah'a karşı gel-mekten, haramlara, günahlara düşmekten engelleyip hep hayırda yarışmalarını isterler. Yarışları Allah yolundadır.

Çok fazla dünyacı olmak, ekonomik yönden şişmek, mal mülk sahibi olmak için, marka dolara ulaşmak için, makama mansıba kavuşmak için değil, sadece Rablerinin rızasını ve cennetini elde etmek için yarışırlar. Ve işte bunlar, ehl-i kitap içindeki bu Allah dostları dünyada Allah'ın razı olduğu bir hayatı yaşayarak, Allah'ın razı olduğu bir hayatın kavgasını vererek öbür tarafta Allah'ın sâlih peygamberleriyle birlikte bir hayatı hak eden sâlihlerdir. Ve kesinlikle bilesiniz ki kıyâmete kadar her bir dönemde, her bir coğrafyada var olacaklardır bu yiğitler.

115. "Ne iyilik yaparlarsa, karşılığını bulacaklardır. Allah sakınanları bilir."

İşte böyle yaşayan müslümanlar hayırdan ne yaparlarsa, Allah onların yaptıklarını boşa gidermeyecektir. Allah onların yaptıklarının zerresini bile zayi etmeyecektir. Büyük küçük, gizli açık ne yapmışlarsa, ne düşünmüşlerse, ne niyet etmişlerse tümünü değerlendirecek ve karşılığını tastamam kendilerine verecektir. Allah hayatı kendisi için yaşayan muttakileri bilmektedir.

Bu konuyu anlatan çok hadis vardır. İnşallah onlardan birkaç tanesini burada hatırlayalım.

Ebû Hureyre (r.a)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur:

"Hayırlı ve iyi ameller hususunda acele ediniz. Zira yakın bir zamanda karanlık geceler gibi bir takım fitneler ortalığı kaplayacaktır. O zaman kişi mü'min olarak sabahlar, kafir olarak geceler. Mü'min olarak gecelerse kafir olarak sabaha çıkar, dinini basit dünyalığa satıverir."

(Müslim, İman 186; Tirmîzî, Fiten 30)

Ebû Sirvea veya (Servea) Ukbe ibn Hâris (r.a) şöyle demiştir: Medine'de Peygamber (s.a.v.)'in arkasında bir gün ikindi namazı kıl-mıştım. Rasûlullah (s.a.v) selam verip namazı bitirdi ve hızlıca yerin-den kalktı, safları yararak hanımlarından birinin odasına gitti. Cemaat Rasûlullah (s.a.v.)'in bu telaşından endişe ettiler, fakat Peygamber (a.v) kısa zamanda döndü geldi. Kendisinin bu

acele davranışından dolayı cemaatin meraklanmış olduğunu gördü ve şöyle buyurdu:

"Evimizde birazcık altın ve gümüş parçacıkları vardı. Namazda onu hatırladım, Allah'ı düşünmek ve ibadetle-rimden beni alıkoymasını istemedim ve hemen gidip dağı-tılmasını emrettim."
(Buhârî, Ezan 158)

Başka bir rivayette ise:

"Sadaka malından evde bir parça altın ve gümüş bı-rakmıştım da bu gece onların evde kalmasını uygun gör-medim."
(Buhârî, Zekat 20)

Câbir (r.a)'den şöyle dediği rivayet edilmiştir: Uhud savaşında bir adam Rasûlullah (s.a.v.)'e: Eğer öldürülürsem nerede olurum? Di-ye sordu. Peygamber (s.a.v) de: **"Cennette"** cevabını verdi. Bunun üzerine adam yemekte olduğu elindeki hurmaları fırlatıp attı ve harbe katılıp şehid düşünceye kadar savaştı.
(Buhârî, Meğâzî 17; Müslim, İmâra 143)

Ebû Hureyre (r.a) şöyle demiştir: Rasûlullah (s.a.v.)'e bir adam gelerek şöyle demiştir: Ey Allah'ın elçisi hangi sadakanın sevabı çok ve daha büyüktür. Bunun üzerine Rasûlullah (s.a.v) de şöyle buyurdu:

"Sağlık içerisinde, güçlü kuvvetli iken, cimriliğe rağ-bet edip fakirlikten endişe eder vaziyette iken, daha çok zengin olmayı hayal ederken verdiğin sadakanın sevabı daha büyüktür. Yoksa geciktirip can boğaza dayandıktan sonra falana şu kadar, filana bu kadar diyeceğin güne bırakma, zaten o gün o mal varislerden şunun veya bunun olmuştur."
(Buhârî, Zekat 11; Müslim, Zekat 92)

Ebû Hureyre (r.a)'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah (s.a.v) şöyle buyurdu:

"Yedi şey gelmezden önce iyi amellere koşup yarış ediniz: Her şeyi unutturan fakirlikten, azdırıp yoldan çı-karan zenginlikten, akıl ve bedenin dengesini bozan rahatsızlıktan, saçma sapan konuşturan ihtiyarlıktan, ansı-zın geliveren ölümden, gelmesi beklenen şeylerin en şer-lisi Deccal'ın çıkmasından, en dehşetli ve acı olan kıya-metin gelmesinden başka bir şey mi bekliyorsunuz?"
(Tirmîzî, Zühd 3)

116. "İnkâr eden kimselerin malları ve çocukları, Allah'tan yana, onlara bir fayda vermeyecektir. İşte onlar cehennemliklerdir, onlar orada temellidirler."

Rabbimiz bu âyetlerinde Uhud'u gündem yapar. Daha önce Bedir'de Rabbimiz mü'minlere yardım ederek düşmanları karşısında çok açık bir zafer nasip etmişti. İşte bu Bedir zaferinden sonra Uhu-d'un değerlendirmesi yapılıyor. Uhud savaşında müslümanların kendi elleriyle, kendi yanılgıları sonucu düşmanları karşısında tattıkları bir yenilgi anlatılır. Bu yenilginin sebebinin kendi hataları olduğu vurgulanır.

Evet kendi hataları sebebiyle Uhut'ta müslümanlar bir yenilgiyle karşı karşıya geldiler. Eğer Allah'ın yardımı ve koruması olmasaydı belki düşmanları karşısındaki bu yenilgi müslümanları çok büyük felâketlerin içine sürükleyecekti. Ama Allah korudu onları.

İşte bundan sonraki bölümde Rabbimiz hakla bâtılın, imanla küfrün savaşlarından en önemlilerinden birisi olan Uhud savaşı sık sık kitabımızda irdelenerek gündeme getirilir. Rabbimiz Uhud savaşı çerçevesinde hem kıyâmete kadar gelecek müslümanlara hem de onların karşılarında yer alan kâfirlere mesajlar sunar. Kâfirlerin Allah-la girişecekleri bir savaşta ne mallarının, ne evlâtlarının, ne ekonomik güçlerinin ne de askeri ve siyasal güçlerinin kendilerine hiç bir fayda sağlamayacağı, Allah'a karşı bunların bir işe yaramayacağı, kâfirlerin müslümanlar karşısında hiçbir güç ve kuvvetlerinin olamayacağı, Müslümanlar karşısında hiçbir zaman zafere, başarıya ulaşma ihtimallerinin olmadığı, olamayacağı anlatılmaktadır.

Böylece Uhud savaşı çerçevesinde yaptığı bu değerlendirmeleri, bu açıklamalarıyla Rabbimiz istiyor ki müslümanlar bu gerçeği iyi anlasınlar. Savaşı bu âyetlerle değerlendirsinler, o günden itibaren kıyâmete kadar yapılacak tüm iman küfür savaşlarında bu âyetler müs-lümanlara güç olsun, ışık olsun, yol göstersin.

Müslümanlar kıyâmete kadar Allah düşmanı kâfirlerle giriştikleri bir savaşta sadece Allah'a güvensinler, sadece Allah'ı vekil bilsinler ve zinhar zaferi Allah'tan beklesinler. Allah'ın yardımı olmadan zafer kazanmalarının kesinlikle mümkün olmadığını bilsinler. Karşılarındaki kâfirler ne kadar da sayısal yönden kendilerinden çok fazla, ne kadar da ekonomik ve siyasal yönden kendilerinden çok güçlü, ne kadar da teknolojik yönden kendilerinden üstün olurlarsa olsunlar sonuçta zaferin, galibiyetin Allah'a ait olduğunu, göklerde ve yerde hiç bir gücün Allah'la baş edemeyeceğini anlasınlar, bilsinler, böylece inansınlar.

İşte Rabbimiz bu âyetleriyle bunu anlatacak. Tabii müslüman-lar açısından böyle olduğu gibi onların karşılarında saf tutan kâfirler açısından da bu böyledir. Rabbimiz bu âyetleriyle kâfirlere de diyor ki, ey kâfirler, sizler kiminle savaştığınızın farkında mısınız? Bu iman küfür savaşında, bu hak bâtıl savaşında karşınızda kimin bulunduğunu anlayamadınız mı? Unutmayın ki müslümanlarla giriştiğiniz bir savaşta karşınızda önce beni bulacaksınız buyurarak onların da güçsüz-lüklerini, zayıflıklarını anlayarak müslümanlar karşısında daima bir ye-nilgiyi, daima bir ezikliği yaşayarak akıllarını başlarına almalarını, Allah'la savaşta ısrarlı olmamalarını, Allah'a teslim olup müslüman olmalarını istemektedir.

Bu âyetin bir benzeri daha önce sûrenin 10. âyetinde geçmişti, orada epey bir şeyler demeye çalışmıştım. Rabbimiz müslümanlarla tutuştukları bir savaşta kâfirlerin malları ve evlâtları bir fayda sağlamayacak demiyor da, Allah'la giriştikleri bir savaşta diyor. Demek ki; kâfirler aslında müslümanlarla değil, Allah'la savaşmaktadırlar. Öyleyse müslümanları karşılarına alıp Allah'la giriştikleri bir kavgada onlar, asla başarıya ulaşamayacaklardır. Bilâkis onlar dünyada hezimet-ten hezimete sürüklenecekler ve âhirette de cehennemin, ateşin sohbetçisi olacaklardır. Orada ebediyen kalacaklar, hiç çıkmamacasına, hiç kurtulmamacasına cehennemde kalacaklar.

Bir konuya daha dikkatinizi çekeyim. Arkadaşlar, dikkat eder-seniz âyet-i kerimede kâfirlerin malları ve evlâtları söz konusu edildiğine göre anlıyoruz ki kâfirler Allah'la, Allah safında yer almış Müslümanlarla giriştikleri savaşta mallarına ve evlâtlarına güvenmektedirler. Biraz önce de ifade ettiğim gibi mal, ekonomik gücü, evlât da askeri ve siyasal gücü anlatır. İşte kâfirler bunlara güvenirler. Hz. Nuh (a.s) döneminden bu yana ayrışan bu hak bâtıl savaşlarında bu yönden kâfirler hep güçlü, müslümanlar da hep zayıf olmuştur.

İşte kâfirler bu tür güçleri ellerinde bulundurdukları için kar-şılarındaki müslümanlara karşı galip gelebileceklerini, onları ezip geçeceklerini düşünmüşler ve hep savaşı başlatan tarafı oluşturmuşlardır. Ekonomik ve askeri yönden, teknolojik yönden biz güçlü olduğumuza göre zafer bizim olacaktır diyerek hep savaşı tutuşturanlar onlar olmuştur. Ama bu kâfirler şunu hep unutmuşlar. Onlar Müslüman-larla karşılaştıkları her bir savaşta karşılarında sadece müslümanlar bulunmuyor. Bu savaşı, onların safında, onların desteğinde olan Allah'la veriyorlar. Müslümanların desteğinde Allah var. Bu gerçeği ne kadar bilirlerse, elbette bu onların kendi lehlerine olacaktır.

Tabi müslümanlar da bu gerçeği ne kadar kavrarlarsa onların da lehlerine olacaktır. Yâni Allah istiyor ki herkes iman edip kendisine kulluğa yönelsin. Hiç kimse kendisiyle savaşa girişmesin. Çünkü Hz. Nuh (a.s) dan bu yana

gerçekleşen hak bâtıl savaşının neticesi bellidir. Allah'ın mağlup edilmesi mümkün değildir.

Peki o zaman işte bu âyetlerde gündeme getirilen Uhut sava-şında olduğu gibi zaman zaman kâfirler karşısında müslümanların yenilgisini neyle izah edeceğiz? Yâni zaman zaman bu kâfirlerin müs-lümanlar karşısında galibiyetinin izahını nasıl yapacağız?

Eğer kâfirlerle giriştikleri bir savaşta müslümanlar mağlup, kâfirler de galip duruma gelmişlerse, kesinlikle bilelim ki, müslümanlar kendi elleriyle yaptıkları şeyler sebebiyle mağlup duruma düşmüşlerdir. Müslümanlar Allah'a ve elçilerinin emirlerine karşı gelmeleri, Allah'ın yasalarına riâyet etmemeleri, Allah'a tevekküllerinde, Allah'a güvenmelerinde sarsılıp şüpheye düşmeleri, zaferi Allah'tan başka şeylerden bekleme zaafına düşmeleri sebebiyledir. Onlar bu durumlara düşünce, Allah da onları yalnız ve yardımcısız bırakmış, kâfirlerle baş başa bırakmış, onlar üzerindeki desteğini kaldırıvermiş ve böylece sonuçta matematiksel güç kimdeyse o galip gelmiş, ötekisi mağlup olmuştur. Elbette böyle bir durumda ekonomik güç, askeri güç kimdeyse o galip gelecektir.

Tabii ki kâfirler dünyacı olmaları, materyalist olmaları, dünyayı, hayatı çok sevmeleri, ölümden korkmaları, tüm yatırımlarını dünya adına yapmaları sebebiyle müslümanlardan daha çok mal mülk biriktirecekler, onlardan daha çok askeri güce sahip olacakları için Allah desteği olmayan savaşlarda galip gelebileceklerdir. Çünkü Allah'tan, Allah âyetlerinden, Allah desteğinden, güç kaynaklarından habersiz yaşayan müslümanlar elbette cahili güç anlayışlarına kapılarak, onların ellerindeki güçlerine bakarak onlar karşısında korku içine düşecektir.

İşte şu anda olduğu gibi Allah korusun müslümanlar bu kadar askeri ve teknolojik güce sahip olan kâfirlerin bırakın kendileri tarafından hattâ Allah tarafından bile mağlup edilemeyeceği zaafına düşerlerse bu sonuç kaçınılmaz olacaktır.

Bakın Rabbimiz bu duruma düşmüş müslümanları şu değer yargısıyla uyarmaktadır. Bakın ey müslümanlar, ey karşılarındaki Allah düşmanı kâfirlerin ellerindeki ekonomik ve siyasal güçlerinden, askeri ve teknolojik birikimlerinden korkan, ürken, güç ve kudret sahibi Rablerinden habersizce bir hayat yaşayan müslümanlar, o kâfirlerin, o Allah düşmanlarının dünya hayatındaki harcamaları, size karşı askeri ve siyasal güce ulaşmak için yaptıkları harcamalar, sizi yok etmek için, sizi yeryüzünden silmek için yaptıkları harcamalar, kurdukları düzenler, hazırladıkları komplolar şuna benzer:

117. “Bu dünya hayatında sarf ettiklerinin durumu, kendilerine zulmeden kimselerin ekinlerine isabetle kavurup mahveden soğuk bir rüzgarın durumu gibidir. Allah onlara zulmetmedi, onlar kendilerine yazık ettiler.”

Kâfirlerin müslümanları yok etmek için yaptıkları harcamalarını, askerî ve savaş yatırımlarını Allah bir rüzgâra, bir rüzgâr ortamı-na benzetiyor. Son derece yakıcı, kavurucu bir rüzgar bir toplumun ekinine isabet eder ki; o toplum, o kavim kendilerine zulmediyordu. O toplum kendilerini Allah’a kulluk makamından indirmiş, hem kendilerine, hem Allah’a zulüm ortamında bulunuyordu. İşte böyle bir toplumun ekinlerine uğrayan o rüzgar tüm ekinlerini, tüm zenginliklerini, tüm ekonomik varlıklarını alt üst ediverdi.

İşte kâfirlerin dünyadaki tüm harcamaları buna benzer. Bir gece ayazıyla meyveye durması beklenen tüm çiçeklerin bir anda sara-rıp, solup dökülmesi gibi kâfirlerin harcamaları da, müslümanları yok etmek üzere tüm yapıp ettikleri de savrulup yok olacak ve dünyada elleri boşa çıkacaktır. Allah onların tüm planlarını, tüm komplolarını bozacak, neticesiz bırakacaktır.

Ama asla Allah onlara zulmetmiyor, Allah onlara haksızlık et-miyor. Çünkü onlar kendi kendilerine zulmediyorlar, zulüm işliyorlar ve zulmü kendileri hak ediyorlar. İşte Rabbimiz böylece o kâfirler karşısında, kâfirlerin ellerindeki güçleri karşısında zaafa düşmüş müslü-manları böylece uyarıyor, düştükleri zaaflarından onları kurtarmayı murad ediyor. Bakın bundan sonra biz müslümanlara bir uyarı daha geliyor:

118. “Ey İnananlar! Sizden olmayanı sırdaş edinmeyin, onlar sizi şaşırtmaktan geri durmazlar, sıkıntıya düşmenizi isterler. Onların öfkesi ağızlarından taşmak-tadır, kalplerinin gizlediği ise daha büyüktür. Eğer akledi-yorsanız, şüphesiz size âyetleri açıkladık.”

Ey mü’minler, ey Allah’ın bu âyetleriyle yakından tanışıp, Allah’ın yasalarına, Allah’ın değer yargılarına muttali olup, Allah’ın bu uyarılarının bilincine erip kâfirlerin hiçbir güç ve kuvvetlerinin olmadığını anlayan müslümanlar, ey hadîselere Allah’ın âyetlerinin gözlüğüyle, peygamberin sünnetinin basiretiyle bakabilme becerisini elde eden mü’minler. Sakın ha sakın sizden olmayanları, sizin gibi inanmayan, sizin gibi düşünmeyen, sizin gibi yaşamayan kâfirleri dost ve sırdaş kabul etmeyin. Sakın dışınızdaki insanları yakınınız bilmeyin. Onlara gizli sırlarınızı açmayın. Onları dost bilip problemlerinizi onlara danışmayın. Onları örnek almayın.

Çünkü onlar size kötülük etmekten çekinmezler. Onlar sizin dinlerinizi bozmaktan, hayatınızı ifsat etmekten, işlerinizi bozmaktan geri durmazlar. Ellerinden gelen her türlü kötülüğü size yapmaktan geri durmazlar.

İsterler ki size kötülükler dokunsun. İsterler ki siz sıkıntıya uğrayasınız, başınız belâdan kurtulmasın, yüzünüz gülmesin. Öfkeleri, kinleri, ağızlarından taşmaktadır onların. Onların ağızlarından açıktan açığa size düşmanlıkları, kinleri, gayzları dökülüyor. Konuştuklarına bakarsanız size kin kustuklarını görürsünüz, duyarsınız. Halbuki alçakların sadırlarında, kalplerinde gizledikleri bu ağızlarından dökülenlerden çok daha büyüktür.

Eğer siz akleder, akıllarınızı başlarınıza alırsanız, kalplerin içindekilerinin bilicisinin, kalplerin sahibinin mesajlarına kulak verirseniz Allah size böylece âyetlerini açıklayacak, beyan edecek ve sizi düşmanlarınız konusunda bilgilendirecek ve onların şerlerinden koruyacaktır.

Burada her şeyi en iyi bilen, kalplerin hâsılasını en iyi bilen, müslümanların zaaf noktalarını en iyi bilen Rabbimiz gündeme getirdiği bu açıklamalarıyla müslümanları uyarıyor. Müslümanlar bazen kimin safında yer aldıklarını unutup, gerçek güç kaynakları olan Rablerinin kendilerine desteğinden gaflet edip, kitaplarından habersiz kaldıkları için Allah'ın bu değer yargılarını unutup, Allah'a olan tevekküllerini, güvenlerini kaybedip, kâfirlerin ellerindeki ekonomik ve siyasal güce aldanarak onlara meyletmiş olabilirler. Onların dostluğuna yönelmiş olabilirler. Onların mallarının mülklerinin, siyasal güçlerinin, medeniyet ve saltanatlarının ebedî olduğu zehabına kapılabilirler. Hattâ bu kâfirlerin ellerindeki teknolojik güçleriyle Allah'ı bile yenebilecekleri cehaletine düşebilirler.

Veya bazen böyle Allah'a güvenleri, itimatları kalmadığı için, tevekkülleri sarsıldığı için, ya da Rabbimizin bir hikmeti gereği üzerlerinden desteğini çektiği için müslümanlar kâfirlerin ayakları altında ezilmişliği, kâfirlerin egemenlikleri altında köleliği solukladıkları dönem-lerde böyle düşünecek duruma gelmiş olabilirler.

Veya işte şu anda olduğu gibi Allah'ın âyetleriyle bilgilenmekten uzaklaşıp şeytan vahiylerine teslim oldukları dönemlerde onların değer yargılarıyla hayatı değerlendirmeye başladığı dönemlerde, bu tür zaaflara düştükleri dönemlerde Rabbimiz bu tür âyetleriyle onları uyarır. Ey mü'minler, sakın bu kâfirleri sırdaşlar edinmeyin. Sakın bu kâfirlere güvenmeyin. Size düşmanlıklarını zaman zaman ağızlarından kaçıran bu kâfirlerin iç dünyalarında gizledikleri kinleri onlardan çok daha büyüktür diyor Rabbimiz.

119. "İşte siz, onlar sizi sevmezken onları seven ve Kitapların bütününe inanan kimselersiniz. Size rastladıkları zaman: "İnandık" derler, yalnız kaldıklarında da, size öfkelerinden parmaklarını ısırırlar. Deki: "Öfkenizden çatlayın" Allah kalplerde olanı bilir."

Evet, işte sizler, onlar sizi zerre kadar sevmezken onları seviyorsunuz. Siz öyle kimselersiniz ki, onları seviyorsunuz. Sizler kendi kitabınıza iman ettiğiniz gibi onların kitaplarına da iman ettiğiniz halde, onlar sizin kitabınıza iman etmezler. Sizler Allah tarafından gönderilmiş hak kitaplar arasında herhangi bir ayırımdan yana olmaya-rak, tümüne iman ediyorsunuz. Elinizdeki kitabın haber verip tasdik ettiği öteki kitaplara da iman edersiniz. Ama o alçaklar sizinle karşı-laştıkları zaman derler ki; biz de iman ettik. Biz de mü'miniz, derler. Sizin iman ettiklerinizin biz de mü'miniyiz, derler.

Ama kendi başlarına kaldıkları zaman, size olan düşmanlıkla-rından, kinlerinden, öfkelerinden sanki parmaklarını yiyecek bir duruma gelirler. Onlar delicesine size düşmanken, sizler onlara dostluk ve sevgi izhârında bulunuyorsunuz. Halbuki siz onlara iyi davranmaya çalışıyorsunuz. Siz kitaba inandığınız, onlar reddettikleri halde onları kendinize yakın görüyorsunuz. Onlara de ki; peygamberim:

Gayzınızla, kininizle geberin alçaklar. Kahrolun düşmanlıklarınızla. Siz isteseniz de, istemeseniz de Allah mü'minlere karşı nimetlerini tamamlayacaktır. Siz çatlasanız da, patlasanız da Allah mü'minleri başarıya ulaştıracaktır. Allah kendi sözünü üstün kılacaktır, kendi dinini ve kendi dinine teslim olanları üstün kılacaktır. Geberinceye kadar sizin kininiz artıp dursun, artıp duracaktır. Muhakkak ki Allah sadırlarda olanların tümünü bilmektedir. İşte Rabbiniz onların kalplerinde olanları size anlatıyor. Onların düşmanlıkları konusunda sizi bilgilendiriyor ki; onları tanıyıp, onlardan korunasınız.

Müslüman; uyanık ve akıllı davranan insandır. Müslüman, hayatı Allah âyetleriyle değerlendiren, hadîselere Allah'ın kendisine lütfettiği basiretlerle bakabilen, her şeyi bununla algılayan, her şeyi Allah'ın yasalarıyla, Allah'ın değer yargılarıyla değerlendiren insandır. Eğer müslüman Allah âyetleriyle düşünür, Allah âyetleriyle görür, Allah âyetleriyle dünyayı değerlendirebilirse, kitapla beslenebilir, kitapla bilgilenebilirse, dinlediği haber kaynağı Kur'an olabilirse,kesinlikle söyleyelim ki; onu hiç kimse saptıramaz. Tüm dünya birleşse bile Allah'ın kitabına sarılan müslüman hepsinin hakkından gelmeyi becerebilir.

Tabii bu âyetler müslümanlara bunları tavsiye ederken kâfirlere de şunu söylüyor: Ey yeryüzünde bir tek müslüman bırakmayacak biçimde gece gündüz bir savaşın hazırlıkları içinde olan kâfirler! İç dünyalarınızda, kendi aralarınızda, gizli toplantılarınızda müslü-manların kökünü kesmeye yemin edip de, dışarıdan ağızlarınızla, beyanatlarınızla biz sizinle beraberiz diyerek müslümanları al-datmaya çalışan kâfirler! Bize olan kinlerinizle, düşmanlıklarınızla geberin! dedirtir Allah bize. Bunu dememizi istiyor Rabbimiz.

120. "Size bir iyilik gelse, onların fenasına gider; başınıza bir kötülük gelse buna sevinirler. Sabreder ve sakınırsanız, onların hilesi size hiçbir zarar vermez. Allah işlediklerinin hepsini ilmiyle kuşatmıştır."

Evet, ey kıyâmete kadar gelecek müslümanlar, kesinlikle bilesiniz ki; sizin, sizden başka dostunuz yoktur. Sizin gibi inanan müs-lümanlardan başka sırdaşınız yoktur. Size bir iyilik dokunduğu zaman, bir başarıya ulaştığınız zaman sevinen, başınıza gelen kötülük-lere üzülen sadece müslümanlardır. Sizin başınıza gelen kötülükler müslüman kardeşlerinizi de üzer. Sizin tasalarınız onların da tasalarıdır. Sizin sevinçleriniz onların da sevincidir. Ama sizlerin şu anda sev-diğiniz bu kâfirler var ya, sizin başınıza gelen tüm kötülükler onları se-vindirir.

İşte gördünüz, Allah size Bedir'de iyilik verdi, başarı verdi, galibiyet verdi de sizin bu başarınız karşısında tüm müşrikler, tüm kâfirler, tüm yahudiler, tüm hıristiyanlar, tüm mecûsîler, sizin dışınızdaki tüm insanlar üzüntülerinden kahroldular. Sizin bu başarınız onları mahvetti. Dışınızdaki tüm kâfirler bekliyorlardı ki, siz müslümanlar mağlup olasınız, ezilesiniz, silinesiniz, yeryüzünde yok olup gidesiniz. Bunu bekliyorlar, buna sa'y ediyorlardı. Ama Allah size zafer nasip edince, Bedir'de kendinizin iki üç katı müşrikler ordusuna karşı başarı nasip edip, 70 kâfiri gebertip, 70 tanesini de esir alarak müşriklerin belini kırınca, üzüntülerinden mahvoldular. Müslümanlar karşısında müşriklerin yenilgisinden dolayı tüm yahudiler, tüm hıristiyanlar büyük bir üzüntü ve sıkıntıya düştüler.

Halbuki bu yahudiler Allah'a inandıklarını iddia ediyorlardı. Za-man zaman müslümanların yanına gelip bizler de sizinle beraberiz diyorlardı. Bizler de sizin gibi Allah'a iman ediyoruz, bizim de Allah'tan gelme bir kitabımız var, bizler de Allah elçilerine inanıyoruz diyorlardı. Ama inandıkları Allah'ın safında Allah düşmanlarıyla savaşan müslü-manların galibiyete ulaşması onları derinden üzmüştü.

Ama Bedir'de müslümanların galibiyetine üzülen bu insanlar Uhut'ta yine müşrikler karşısında küçük bir yenilgiye maruz kaldıkları zaman, müslümanlar müşrikler karşısında 70 kadar şehid verdikleri zaman da âdeta düğün bayram yapmışlardır. Tamam, artık bu Müslü-anarın beli kırıldı, defterleri dürüldü, artık bir daha asla bellerini doğrultamazlar, diyerek tüm yahudi ve hıristiyanlar bayram yaptılar. Sadece o dönemde değil, her dönemde bu böyle olmuştur. Her dönem-de müsümanların başarısına sevinen, derdiyle dertlenen sadece müslümanlar olmuştur. Müslümanların başına gelen belâlara sevinen-ler de müslümanların dışındaki dünya olmuştur.

Meselâ bakın birinci dünya savaşı sırasında şahit olduğu bir hatırasını Mehmet Akif şöyle anlatır: O günlerde Akif Almanya'dadır. Aslında savaşla hiçbir ilgisi bulunmayan Osmanlı Almanya'nın isteğiyle ve bir oyunla Almanya saflarında savaşın içine girer. Karşı taraf-ta İngilizler, Fransızlar vardır. Osmanlı imparatorluğu savaşın tüm cephelerinde galip gelirken sadece bir cephede İngilizler karşısında mağlup olurlar. Kendi müttefikleri olan müslüman askerlerin o cephe-de İngiliz askerlerine mağlup olması karşısında Almanlar bayram ederler. Sokaktaki bayram sevincini gören Âkif ne var, ne oldu? diye sorar. Almanlar derler ki Osmanlı mağlup oldu, onun için bayram yapıyoruz derler.

Evet İngilizler hıristiyan, Osmanlı da müslüman. Hıristiyanlar müslümanlara galip geldi diye adamlar bayram ederler. Halbuki bizi bu savaşa Almanlar sokmuştu, biz onlara yardım için bu savaşın içindeydik. Ama ne olursa olsun Almanlar hıristiyan'dır, İngilizler de hıris-tiyandır ve hıristiyanların galibiyeti, müslümanların mağlubiyeti onları sevindirmektedir.

Dünya durdukça bu hep böyle olmuştur ve kıyâmete kadar da böyle olacaktır. Dünya üzerinde bir müslümanın ölümüne bir yahudi-nin, bir hıristiyanın, bir kâfirin üzülmesi mümkün değildir. Dünya üzerinde bir müslümanın doğumuna sevinmeleri de mümkün değildir. Yine dünya üzerinde bir yahudi'nin, bir hıristiyanın ölümüne bir müslü-manın üzülmesi, doğumuna sevinmesi de mümkün değildir. Müslüman olan müslüman ama. Yahudi ve hıristiyanlaşan, ya da Müslümanlığının farkında olmayan bir müslüman değil.

Peki niçin bu böyledir demeye de hiç kimsenin hakkı yoktur. Hani bir hıristiyan atasözü vardır.

"En iyi müslüman, ölü yüzünü gördüğümüz müs-lümandır" "Bundan daha iyisi de, benim öldürdüğüm müslümandır"

Diyorlar. İşte görüyoruz Bosna'da, Somali'de, Irakta, Çeçenis-tan'da ve şu anda Kosova'da iyi müslüman görmeye çalışıyorlar. Evet hak bâtıl savaşlarının yeryüzünde başladığı günden bu yana müslü-manların iyiliğine sevinen, kötülüğüne üzülen sadece müslümanlar olmuştur.

Ve işte en son körfez savaşında da bunun bir benzerine şahit olduk. Saddam İsrâil'e, ya da Amerikan askerlerinin bulunduğu bölge-ye göstermelik birkaç füze saldırısında bulunup da Amerikan ve İsrâil tarafından birkaç kişi öldüğünde onların safında savaşan Arap halkının tekbirler getirerek sevindiklerini gördük. Her zaman bu böyle olmuştur ve olacaktır. Bunun başka türlüsünü düşünmek mümkün değildir, çünkü bu, Allah'ın yeryüzünde koymuş olduğu bir yasasıdır.

Bundan sonra Rabbimiz Uhud savaşının bir genel değerlendir-mesini yapacak.

121. "Ey Muhammed! Sen inananları savaş için duracakları yerlere yerleştirmek üzere, erkenden evinden ayrılmıştın. Allah işitir ve bilir."

Hani hatırlasana ey peygamberim, sabah erkenden evinden, ehlinden ayrılmış, mü'minleri savaş mevzilerine, stratejik bölgelere yerleştirmek üzere onları düzene sokuyordun. Allah işitendir, Allah her şeyi bilendir.

Hicretin üçüncü yılında, Şevval ayında Allah'ın Resûlü müşriklerin 3000 kişilik güçlü bir ordu hazırlayıp Bedir'in intikamını almak üzere Medine'ye doğru hareket ettiklerini haber alır. Allah'ın Resûlü hemen ashabını yollayıp durumu değerlendirir. Rasûlullah kendisi görüşünü açıklar. Medine'de kalıp savunma savaşından yana olduğunu bildirir. Ama daha önce Bedir'de bulunamayan gençler şehâdet arzularını bildirerek Medine'nin dışında düşmanı karşılayalım, onlara karşı şanlı bir meydan savaşı verelim diye ısrar ederler.

Nihâyet onların bu ısrarı üzerine Allah'ın Resûlü kendi fikrinden vazgeçip şehrin dışına çıkmaya karar verir. Daha sonra Rasûlul-lah'ın savunma arzusuna karşı çıktıkları endişesiyle gençler bu tekliflerinden vazgeçtiklerini söylemiş olsalar da Allah'ın Resûlü bir peygamber zırhını giyip de savaşa karar verdikten sonra asla geri dön-mez buyurur. Böylece 1000 kişilik bir orduyla Uhud'a doğru hareket eder. Fakat Medine'de münafıkların reisi olan Abdullah Bin Übey Bin Selül Rasûlullah'ın savunma savaşı teklifinden vazgeçildiği bahane-siyle 300 kadar arkadaşıyla birlikte yarı yolda müslümanları terk ederek geriye, Medine'ye döner. Tabi münafıkların geriye dönüşleri müs-lümanlar üzerinde çok büyük etki eder. Moralleri bozar.

Ama Allah ve Resûlüne bağlılıkları tam olan 700 müslüman yollarına devam ederler. Nihâyet Medine'ye 4 mil uzaklıkta Uhud dağının eteğine kadar gelirler, Allah'ın Resûlü burada ordusunu yerleştirir. Uhud dağı arkalarına, müşrikleri de önlerine alacak biçimde saf tutarlar. Burada bir tehlikeli bölge vardır. Oradan düşmanın sızma ihtimaline karşılık Rasûlullah Efendimiz o tepeye de Abdullah İbni Cü-beyr komutasında 50 kadar okçu yerleştirir. Ve savaşı kazansalar da, kaybetseler de kesinlikle yerlerini terk etmemeleri konusunda sıkı sıkı onlara tembihte bulunur peygamberimiz. "Savaşı kaybedip de kuşların etlerimizi yediklerini görseniz bile burayı terk etmemelisiniz!" buyurur.

122. "Sizden iki takım bozulup geri çekilmek üzere idi; oysa Allah onların dostu idi, inananlar yalnız Allah'a güvensinler."

Evet az evvel ifade ettiğimiz gibi Übey Bin Selül 300 kadar arkadaşıyla savaş alanını terk edince, bu, müslümanlarda şok etkisi yaptı. Bu, ve gelen düşmanın çok güçlü görünmesi sebebiyle müslü-manların içinden iki taife tedirgin oldu. İki grup bozulup geri çekilmek üzereydi. Bunlar Evs ve Hazrec kabilelerinden iki gruptu. Hazrec kabilesinden Seleme oğulları, Evs kabilesinden de Harise oğullarıydı.

Rabbimiz buyuruyor ki, işte o esnada, o kritik durumda içiniz-den bu iki taife, iki grup bozulup dağılmaya yüz tutmuş, çözülmeye başlamıştı. Halbuki Allah onların dostu idi. Allah onların velîleriydi. Onları kendilerinden çok seven, onlar adına en hayırlı, en güzel kararı alacak olan Allah'tı. Tabii onların durumlarını anlatan bu âyetin gelişiyle, keşke bizim hakkımızda böyle bir âyet inmeseydi diyemeyeceklerdi onlar. Çünkü durumlarını anlatan bu ifadelerin arasında Rab-bimiz kendisinin onların dostu ve velîsi olduğunu müjdeliyordu.

Evet Rabbimizin yardımıyla onlar korundu. Allah'ın yardımıyla münafıkların oyunlarına gelmediler. Münafıklar gibi Rasûlullah'ı ve müslümanları kendi başlarına terk edip gitmediler.

Mü'minler yalnız Allah'a güvenip dayansınlar, sadece Allah'a tevekkül etsinler. Başka hiçbir şeye güvenmesinler. Zaferi, yardımı sadece Allah'tan beklesinler. Bakın bu tevekkülünüz sebebiyle Bedir'de size zaferi nasip etmişti.

123. "Andolsun ki, siz düşkün bir durumda iken, Bedir'de Allah size yardım etmişti; Allah'tan sakının ki şükredebilesiniz."

Hatırlayın Allah size Bedir'de yardım etti. Bedir'de Allah sizi destekledi. Halbuki orada sizler düşmanınızdan daha zayıftınız. Düşmanlarınıza oranla daha güçsüz bir konumdaydınız. Gerek sayısal, gerekse silah ve mühimmat yönünden düşmanlarınız sizden daha güçlü bir durumdaydı. Böyle olduğunuz halde Allah size orada yardım etmişti de siz galip gelmiştiniz. Öyleyse Rabbinizi bilin de Ona karşı takvalı olun. Zaferin, ya da mağlubiyetin azlıkta çoklukta değil, güçlü-lükte güçsüzlükte değil, Allah'ın elinde olduğunu bilerek Allah'a güvenin. Hayatınızı Onun için yaşayın. Onun belirlediği biçimde yaşayın. Umulur ki Ona şükretmiş olursunuz.

Zaten unutmamalısınız ki yalnızca Allah'ın rızasını kazanmak, yalnızca Allah'ın egemenliğini gerçekleştirmek, yalnızca Allah'a güvenmek üzere yapacağınız bir savaş Allah'a şükür anlamına gelecektir. Allah için girişilen bir savaşta sabretmek, Allah'a güvenmek, döneklik yapmamak, Allah'ın koruması altına girerek takvalı davranmak şükür olacaktır.

124,125. "İnananlara: "Rabbinizin size gönderil-miş üç bin melekle yardım etmesi size yetmeyecek mi? "diyordun. Evet, eğer sabrederseniz, sakınırsanız ve onlar da hemen üzerinize gelirlerse Rabbiniz size, nişanlı beş bin melekle imdat edecektir."

Hani sen mü'minlere diyordun ki, yanındaki mü'minler 1000 kişiyle 3000 kişilik güçlü kâfir grubunun karşısına çıktıkları zaman sen onlara diyordun ki, ey mü'minler, Rabbinizin size indirilen 3000 melekle yardım etmesi size yetmez mi? Allah'ın 3000 Meleğiyle sizi desteklemesi sizin için yeterli değil mi? diyordun.

Evet işte bir iman küfür savaşı. İşte bir hak bâtıl savaşı. Ve Allah taraftarlarıyla, Allah düşmanları arasında vuku bulan bir savaş ortamında sayısal, ekonomik ve askerî yönden çok güçlü kâfirler ve onlardan çok az sayıda mü'minler var. Ve işte önceki bölümlerde ifade ettiğimiz gibi, Allah'ın dostlarına yardımı söz konusu oluyor. Rabbimiz 3000 melekle inanmış kullarına destek veriyor. Rabbimizin bu desteği sonucu müslümanların sayısı bir anda kabarıyor, müslümanlar teyid ediliyor.

Evet, eğer sabrederseniz, Allah için, Allah safında, Allah desteğinde çıktığınız bir savaşta Allah'ın istediği gibi dişinizi sıkar, Allah'a tam olarak güvenir, zaferin tümüyle Allah'a ait olduğunu bilir ve kaç-mayı, geri dönmeyi akıllarınızın ucundan bile geçirmezseniz, muttaki olursanız, hayatınızı Allah için yaşar, Allah'ın istediği gibi hareket ederseniz, savaşınızı barışınızı Allah'ın belirlemesine evet derseniz ve düşmanlarınız da ansızın size saldırırlarsa, ansızın size hücum ederlerse, o zaman Rabbinizin size şanlı, nişanlı, alâmetli, yâni sadece bu savaşta size yardım için görevlendirilmiş, savaşı çok iyi bilen, savaş için hazırlanmış 5000 melekle size yardım edip sizi destekler.

Hz. Ali Efendimizin beyanına göre Bedir'de Allah'ın mü'minle-rin yardımına gönderdiği meleklerin işareti beyaz giyinmiş olmalarıydı. İbni Abbas Efendimizin beyanına göre de Bedir günü gönderilen meleklerin nişanı uçları sırtlarına doğru serbest bırakılmış beyaz sarıklarıdır.

Evet siz sabreder Allah'ın dediğinden çıkmazsanız bunu da yapar Rabbiniz. Kaldı ki bir tek melek bile size yardıma yetecektir. Bir tek melek tüm dünyanın yerle bir edilip helâkine yeter. Lâkin mü'min-lere güven duygusu vermek için Rabbimiz bu miktar meleklerden söz ediyor. Bu yardımın gecikeceği konusunda da en küçük bir şüpheniz olmasın. Yâni bu meleklerin gelişi kâfirlerin size hücumundan sonraya kalabilir mi acaba? diye bir endişeniz de olmasın. Allah anında size yardımcılarını gönderir.

Evet arkadaşlar, işte Allah için yapılan bir savaşın yasasıdır bu. Ne Allah adına kâfirlerin karşısına çıkan müslümanlar kâfirler karşısında yalnız olduklarını, korumasız ve yardımcısız olduklarını zannetsinler, ne de kâfirler böyle bir iman küfür savaşında karşılarında sadece müslümanların bulunduğunu

zannetsinler. Kâfirler böyle bir savaşta sadece müslümanlarla değil Allah'la karşı karşıya bulunduklarının, Allah'la savaştıklarının farkına varmalıdırlar.

Evet müslümanlar şartlarına riâyet edip Allah'a güvendikleri sürece müslümanlar kesinlikle bilmeliler ki meleklerini göndermeden de zaferi halk edendir Allah. Sayısal azlık çokluk, ekonomik ve siyasal güçlülük güçsüzlük hiçbir değer ifade etmeyecektir. İşte Bedir'de kâfirler müslümanların üç katıydı. Uhut'ta bu oran bire beş idi. Mûte'de 200.000'e karşı 3000 idi. Ama görüyoruz ki Allah'ın yardımıyla galip gelenler müslümanlardır.

Peki acaba Rabbimiz niye melekleri gönderiyor mü'minlerin yardımına? Yâni acaba niye başka orduları değil de melekler? Meselâ niye ateş değil, niye rüzgar değil, niye başka ordular değil de melekler?

126,127. "Allah bunu, ancak size müjde olsun ve böylece kalpleriniz yatışsın diye yapmıştır. İnkâr edenlerin bir kısmını kesmek veya ümitsiz olarak geri dönecek şeklinde bozguna uğratmak için gereken yardım, ancak, güçlü ve Hakîm olan Allah katından olur."

Allah bunu sırf size bir müjde olsun, mü'minlerin kalpleri bununla yatışsın diye gönderdiğini söylüyor. Sadece sizin kalpleriniz yatışsın, kalpleriniz güvenle dolsun diyedir. Tabii insan olarak müslü-manlar yanı başlarında kendileri gibi savaşan insan sûretinde yardımcıları görünce kalpleri yatışacak ve güven duygusu içine gireceklerdi. İşte Rabbimiz buyuruyor ki burada biz bunu sırf sizin kalpleriniz yatışsın diye yapıyoruz, değilse zafer, yardım, galibiyet sadece Azîz ve Hakîm olan Allah'a aittir. Zafer sadece Allah katındadır, Allah tarafındandır. O dilediği takdirde melekler göndermeden de düşmanlarını helâk, dostlarını muzaffer etmeye muktedirdir. Çünkü O Allah Azîz ve Hakîmdir. Yenilmez ve yanılmazdır.

Böylece kâfirlerden bir kısmının kökünü kessin, helâk etsin, onların sayılarını azaltsın, güçlerini kırsın, zulümlerine engel olsun, veya onları hezimete maruz bırakarak, bir kısmını da rezil rüsva ederek bozguna uğrayıp dönüp gitsinler diye melekleri mü'minlerin yardımına gönderiyoruz.

128. "Allah'ın, onların tevbelerini kabul veya onlara azap etmesi işiyle senin bir ilişiğin yoktur; çünkü onlar zalimlerdir."

Ey peygamberim, senin bütün bu işler konusunda herhangi bir yetkin yoktur. Bu konularda sana bir iş, bir yetki, bir sorumluluk yoktur. İşin tamamı Allah'a aittir. Sen ancak bir kulsun. Allah'ın izni olmadan sen onlara karşı hiçbir şey yapamazsın. Rivâyetlere göre Allah'ın Resûlü Uhud savaşı esnasında kâfirlere bedduada bulunmuştu da Rabbimiz böyle buyurdu. Peygamberim onların, o kâfirlerin durumlarıyla alâkalı senin bir yetkin yoktur. Bedir'de olduğu gibi onların bir kısmının kökünü kesmek veya onlara tevbe nasip etmek Allah'a aittir. Allah diler, bu kâfirler akıllarını başlarına alıp tevbe ederler,

küfürlerinden vazgeçerler, Allah da onları affeder, yahut da dilerse onlar zalimler oldukları halde Allah, zulümlerini onaylayıp onlara azap eder. Bu tamamen Allah'a ait bir iştir. Senin bu konuda sorumluluğun da, yetkin de yoktur.

Nitekim öyle de olmuştur. Rasûlullah Efendimizin helâklerine beddua ettikleri bu kâfirlerden gebertilenler hariç ötekilerin hepsi tev-be edip sonradan müslüman olmuşlardır. Kendileri bilirler. Eğer tevbe edip müslüman olurlarsa kazanırlar, değilse tercihleri sonucunda zarara uğrayacak olanlar kendileridir.

129. "Göklerde olanlar da, yerde olanlar da Allahındır. Dilediğini bağışlar, dilediğine azap eder. Allah ba-ğışlayandır, merhamet edendir."

Göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah'ındır. Göklerin ve yerin sahibi olan, göklerde ve yerde yegâne egemen olan O Allah, mağfiret isteyen, bağışlanmak isteyen, buna sa'y eden, iradesini buna yönlendiren herkese mağfiret eder. Ama azap isteyen, iradesini hep azaptan yana kullananlara da, onların bu tercihlerini onaylayarak azap eder. Bu konuda tasarruf sadece Allah'a aittir. Hiç kimse bu konuda Ona etki edemez. Onun kararlarını hiç kimse sorgulayamaz. Kulları yaptıklarından sorumludur ama O yaptığı hiç bir şeyden sorumlu değildir.

Allah iman etmek isteyenleri, bağışlanmak isteyenleri bağışlar, azap isteyenlere de azap eder. Bunun temel sebebi de insanların kendi iradeleri, kendi özgür tercihleri, kendi amelleri, kendi eylemleri, kendi inançlarıdır. Allah'ın gafur oluşuna güvenerek ona yönelen bir insana Allah mutlaka yardım edecek, imkân verecek, mağfiret edecek, hatalarını, kusurlarını, günahlarını örtecek, geçmişini sıfırlayacak ve rahmetiyle muamele edecektir. Ama Allah'ın rahmetine boyun bük-meyerek, müracaat etmeyerek Onunla savaşa tutuşanlara da azap edecektir. Yâni mağfirete ulaşanlar kendi iradeleriyle, azaba duçar olanlar da kendi tercihleriyle baş başa kalmışlardır.

Bundan sonra Rabbimiz dikkatlerimizi fâiz üzerine, (riba) üzerine çekecek. Uhud'un değerlendirilmesinden sonra riba konusunun gündeme getirilişinin sebebini şöyle anlamaya çalışıyoruz. Uhut'ta müslümanlar bir yenilgi tatmışlardı. Bu yenilgilerinin sebebi onların mala meyilleri, mal mülk sevgileriydi. Mekkeli müşriklerin kaçtıklarını, arkadaşlarının da onların ganimetlerini paylaştıklarını gören okçular; "haydi biz de mallardan nasibimizi alalım" diyerek mevzilerini terk edip Rasûlullah'ın emrine karşı gelmişlerdi. Halbuki Allah'ın Resûlü; "bizler harbi kazansak da kaybetsek de, hattâ kuşların bizim etlerimizi yedik-lerini görmüş olsanız da, sakın bu yerinizden ayrılmayın" buyurmuştu. Ama okçular mala meyilleri sebebiyle mevzilerini terk ediverdiler.

Tıpkı şu anda hacısıyla, hocasıyla tüm müslümanların mevzilerini terk edip geceli gündüzlü para kazanmanın peşine takıldıkları gibi. Halbuki bir kul olarak, bir müslüman herkes kitabını ve peygamberini tanıyıp ona göre bir kulluk yaşayacaklardı. Herkes kitabından ve peygamberinden haberdar olacaktı. Herkes birbirini kulluğa dâvet ve teşvik edecekti. Ama bakıyoruz hocasıyla, hacısıyla herkes bu kulluk görevini terk edip para kazanmanın, ekonomik güce ulaşmanın hesabına girdiler. Bu dini tanıyacak, anlatacak çok az insan kaldı meydanda.

Evet, okçular yerlerini terk edince de arkadan düşman orduları saldırarak galip durumda olan müslümanları mağlup konumuna düşürdüler. İşte Uhut'ta mala mülke meyillerinden, tamahlarından ötürü hezimeti tattıklarını îmâ etmek üzere Rabbimiz bu konuya dikkat çekecek. Uyaracak bu konuda mü'minleri.

Ve kıyâmete kadar kâfirlerle müslümanlar arasında gerçekleşecek tüm savaşlarda kâfirler karşısında müslümanların yenilgiyi tatmalarının ilk ana nedeninin dünyaya bağımlılıkları, dünyalıklara meyletmeleri ve Allah'ın kendileri için cennette hazırladığı gözlerin görmediği, kulakların duymadığı nimetlere değil de dünyadakilere değer vermeleri sebebiyle olduğunu anlatacak Rabbimiz. Bakın o yine buyurur ki:

130. "Ey İnananlar! Fâizi kat kat alarak yemeyin. Allah'tan sakının ki başarıya erişesiniz."

Ey iman edenler, kat kat artırılmış olarak fâizi yemeyin, ribayı yemeyin. Takvalı olun. Allah'ın istediği gibi yapın. Mala bakışınızı Allah'ın yasalarıyla belirleyin. Umulur ki dünyada da âhirette de başarılı olup cennete ulaşırsınız.

Evet kat kat, katlaya katlaya fâizi yemeyin diyor Rabbimiz. Arkadaşlar, genel mânâda fâizin yasaklanması daha sonra gelecek. Ba-kara sûresinde gelecek, ama Rabbimiz bu kesin yasak gelmeden önce ara ara ileriki dönemlerde yasallaşacak bir yasağı gündeme geti-rerek böylece mü'minleri eğitecek ve sakınmaya ısındıracak. Arkadaşlar biliyorsunuz ki Rasûlullah Efendimizin vefatına yakın günlerde Bakara sûresinde nâzil olan fâizle ilgili âyetler bu muameleyi tamamen yasaklamıştır.

"Fâiz yiyenler ancak şeytan çarpmasından dolayı ne yapacağını bilemeyen ve ayakta da duramayan kimsenin kalktığı gibi kalkacaktır."
(Bakara 275)

Fâiz yiyenler, fâiz yoluyla insanların mallarını yiyenler, fâiz yoluyla insanların kanlarını emen kimseler kıyâmet günü saraya tutulmuş, şeytanın messine (ilişmesine) maruz kalmış deli birinin doğru dürüst ayakta duramayışı biçiminde kalkacaklardır. Dünyada bile bunun örneklerini görüyoruz. İflas eden

bankaların önünde insanlıktan çıkmış bir vaziyette etraflarına saldıracak şekilde delirmiş insanları gördükçe âyetin ne kadar da güzel anlattığını anlıyoruz.

"Eğer böyle yapmazsanız Allah'a ve Resûlü'ne karşı savaş açtığınızı bilin. Eğer tevbe ederseniz ana sermayeniz sizindir. Böylece haksızlık etmemiş ve de haksızlığa uğramamış olursunuz."

(Bakara 279)

Evet, fâize devam edenler Allah ve Resûlüne karşı savaş açmış insanlardır. Ya da Allah ve Resûlü bu adamlara karşı savaş açmıştır. Allah ve Resûlüyle savaşa tutuşmuş insanların iflah olmaları mümkün müdür? Ya da durup dururken sadece kâfir olmaları sebebiyle kâfirlere bile savaş açmak caiz değilken bu fâizciler için her hâlükârda savaş açmak kayıtsız şartsız vacip kılınmıştır. Toplumda fâiz pisliğinin kökünü kazımak ve fâizcilerle sonuna kadar savaşmak tüm müslümanlar üzerine içtimaî bir farizadır.

Çünkü fâiz öyle sârî bir mikroptur ki; onun yaşadığı toplumda tek tek müslümanların ondan kurtulmaları mümkün olmayacaktır. Günün birinde her biri bu pisliğe bulaşmak zorunda kalacaktır.

Evet burada da Rabbimiz buyuruyor ki; ey müslümanlar, sakın ha sakın fâizci olmayın, sakın ha sakın dünyayı kıble edinmeyin, dünyayı ekonomiden ibaret değerlendirmeyin. Dünyada sadece mal mülk derdine düşmeyin. Dünyaya meyletmek dünya hayatının en büyük belâlarından biridir. Dünyayı kıbleleştiren, tek hedef olarak dünyayı seçen toplumlar dünyada da âhirette de felaha eremezler. Belki zengin olurlar, belki tüm dünyayı elde edebilirler, ama asla ölüme engel olamazlar.

Unutmayın ki ölüm var, hesap kitap var. Tüm dünyayı karınlarına doldursalar da insanlar ölecekler ve hesaba çekilecekler. İşte hayatın hesabını buna göre yapmalıyız. Şu şehrin tümü sizin olsa, doymayıp öteki şehirlere de uzanmış olsanız, onunla da yetinmeyip tüm dünyayı elde etmiş olsanız, sonra öteki gezegenlere de el atsanız, söyleyin bir gün gelip yok olmayacak mı bütün bunlar? Her şey yok olup gitmeyecek mi? Öyleyse dün Uhut'taki müslümanların yenilgilerine sebep olan bu dünya hırsınız niye?

131. "İnkâr edenler için hazırlanmış ateşten sakının."

Muttaki olun! Korunun! Allah'la korunun! Allah'ın koruması altına girin! Şu ateş konusunda çok dikkatli olun ki; Bakara sûresiyle söyleyecek olursak; "yakıtı insan ve taşlardır onun" Dayanılması mümkün olmayan bir ateştir o. Öyleyse kâfirler için hazırlanmış böyle bir ateşten korkun, korunun.

132. "Size merhamet edilmesi için Allah'a ve Peygambere itaat edin."

Denileni yapmak üzere itaat edin Allah'a! İstediklerini yapmak üzere itaat edin Allah'a! Peki ne ister o Allah bizden? Ne diyor Allah bize? İşte bundan önceki âyetlerinde istediklerini bildirdi Rabbimiz. Dünyacı olmayın dedi. Ganimete, dünyalıklara meylederek mevzilerinizi terk etmeyin dedi. Allah'ın dinine hizmeti ikinci plana atmayın dedi. Kat kat artırılmış fâiz yiyerek insanların mallarına haksız yere el at-mayın, böylece benimle savaşa girmeyin dedi. Ben gafûrum dedi. Eğer bana kulluğa yönelirseniz, bağışlanma dilerseniz sizi bağışlarım, ama benim azabımı tercih ederseniz azap ederim dedi. Çünkü göklerde ve yerde ne varsa hepsi benimdir dedi. Göklere ve yere egemen benim dedi. Her konuda emir bana aittir dedi. Dilediklerimi yaparım, kimse bana hesap soramaz dedi. Benim yolumda, benim adıma, benim dinimin hâkimiyeti adına, sadece bana güvenerek kâfirlerle savaşırsanız meleklerimle sizi teyid edip mutlak zafere ulaştırırım dedi. Galibiyeti sadece benden bekleyin dedi. Başka ne diyorsa, sayamam şimdi onları. Sabah şöyle kalkın diyorsa, akşam şöyle yatın diyorsa, şunu giyinin, bunu giymeyin diyorsa, şunu için, bunu yemeyin diyorsa o konuda Allah'a itaat edin.

Bir de peygambere de itaat edin. Yâni Allah ne demişse, Allah sizden ne istemişse Peygamber örnekliliğinde onu anlayın ve uygulayın. Allah ne demişse onu Peygamber örnekliğinde yapmaya çalışın. Çünkü model adam, motif adam, form dilekçedir peygamber. Peygamber Allah'ın istedikleri konusunda kendisine mutlak itaat edilmek üzere gönderilmiş yasal örnektir. Allah'ın bizden istediği her bir kulluk biriminde örnek alacağımız varlıktır Peygamber.

Evet Allah'a ve peygambere itaat edin ki, rahmete eresiniz, Rabbinizin rahmetine, merhametine hak kazanasınız. Sizler Allah ve Resûlüne mutlak itaat edin ki, merhamet olunasınız. Allah size savaşın mı dedi? Hemen itaat edin. Rasûlullah sizden mal ve can mı iste-di? Hemen koşun emrine. Allah ve Resûlü din düşmanları karşısında direnin, dişinizi sıkın ve sabredin mi dedi? hemen itaat edin. Ötekiler gibi arkanıza dönüp kaçmayın, Allah ve Resûlünün emirlerine isyan etmeyin ki Allah'ın rahmetini ve cennetini kaybedenlerden ol-mayın. Amelleriniz boşa gitmesin. Allah ve Resûlü sizin menfaatinize sizden ne istediyse itaat edin ki hem bu dünyada hem de âhirette amelleriniz netice versin. Hem dünyada hem de ukbada mutluluğa ulaşın diyor Rabbimiz.

Peki, buraya kadar anlatılanlardan anladık ki dünyacı olmayacağız, dünyayı kıble edinmeyeceğiz, sadece dünyada mal mülk derdinde olmayacağız. Peki o zaman bu geçliğimizi, bu zindeliğimizi, bu enerjilerimizi nerede kullanacağız? Şu zamanlarımızı, şu imkânlarımızı nerede harcayacağız? Şu mallarımızı, şu mülklerimizi nerede harcayacağız? Neyi hedefleyeceğiz? Hedefimiz, uğraşımız ne olacak? Bakın bundan sonraki âyetinde Rabbimiz bunu şöyle anlatıyor:

133. "Rabbinizin mağfiretine ve Allah'a karşı gel-mekten sakınanlar için hazırlanmış, eni gökler ve yer kadar olan cennete koşuşun."

Evet hedefiniz cennet olsun, uğraşınız cennet olsun. Tüm gücünüzü, tüm enerjinizi, tüm himmetinizi cenneti kazanmaya, cennete ulaşmaya teksif edip cennete koşun. Evet Rabbinizin mağfiretine, affına ve cennetine koşun. Öyle bir cennet ki, Allah'a karşı gelmekten sakınanlar, Allah'ın emir ve yasaklarına riâyet edenler, hayatlarını Allah için yaşayanlar, Allah'ın belirlediği yasalarla hayat yaşayanlar için hazırlanmış, ve de eni gökler ve yer arası kadar geniş bir cennettir o.

Öyleyse koşanlar buna koşsunlar, yarışanlar bunun için yarışsınlar. Çünkü yarışmaya değer bu. Yarışacaksanız işte bunun için yarışın diyor Rabbimiz. Bir milyar daha, bin dolar daha, bir apartman da-ha, bir arsa daha, bir araba daha, bir derece daha, bir model daha a-dına değil. Veya bir kademe daha, bir model daha, bir makam daha, bir koltuk, bir rütbe daha, bir fakülte, bir doktora daha değil. Dünyada kalacaklar, ölürken terk edilecekler, öbür tarafa intikal etmeyecekler adına değil.

Yarışacaksanız, koşturacaksanız işte bu cennet adına koşturun. Birbirinizle yarışacaksanız bunun adına yarışın. İnsanlar tam tersini yapıyorlar değil mi şu anda? Hacısı da, hocası da dünya ve dünyalıklar adına yarışıyorlar Allah korusun. Öyleyse gelin ey müslüman-lar, aklımızı başımıza alalım da mallarımızı cennet adına yarıştıralım, çocuklarımızı bunun adına yarıştıralım, ilmimizi, aklımızı, kalemimizi, gecemizi, gündüzümüzü, fırsatımızı, imkânımızı hep cennet adına seferber edip yarıştıralım. Bu konuda, cennet konusunda ben herkesten önce geçeceğim! Ben herkesten öne geçmeliyim! diyelim, öyle yaşayalım, öyle yarışalım inşallah.

Çünkü cennet, uğrunda yarışmaya değer. Dünya ve dünyalık-lar adına yarışsanız, gecenizi gündüzünüze katarak dünyayı kazan-mayı planlamış olsanız, gece gündüz çalışıp çırpınsanız belki bir dünyaya sahip olamazsınız, olamayacaksınız ama eğer cennet için yarışırsanız, cennet için sa'y ederseniz, bu yarışta en sonuncu olsanız bile, cennete en son girecek olsanız bile Rasûlullah Efendimizin beyanıyla dünyanın on katı bir cennete ulaşabilirsiniz. Kaldı ki yine Rasû-lullah Efendimizin başka bir hadisinden öğreniyoruz ki, Buhârî' hadislerinden birinde diyor ki:

"Cennette kamçı kadar bir yer dünya ve içindekilerin tümünden daha hayırlıdır."

Yâni düşünebiliyor musunuz? Kamçı kadar bir yer ne olur? Hem inceciktir, hem düzensizdir, hem de kullanım alanı olmayandır. Ama cennette o

kadarcık bir yer bile dünya ve içindekilerden çok daha hayırlıdır buyurur Allah'ın Resûlü. Yine aynı hadisin devamında diyor ki Rasûlullah:

"Sizin akşam ve sabah Allah yolunda cihad için (cehd ü gayret için, İslâm'ın izzet ve şerefini, müslüman-ların namus, iffetlerini, neslini, aklını biraz gayret etmeniz, sizin için dünya ve içindekilerden size verilmesinden daha iyidir"

Buyurur. Öyleyse aklımızı başımıza alalım da neyin peşinde olduğumuzu? Neyi hedeflediğimizi bir düşünelim. Eğer bu dünyada Allah'ın rahmetini ve cennetini hedeflediğimizde neleri kazandığımızı, dünyayı hedefleyerek bir hayat yaşadığımız zaman da neleri kaybettiğimizi bir düşünelim.

Evet o cennet muttakiler için hazırlanmıştır buyurduktan sonra Rabbimiz, muttakilerin özelliklerini anlatmaya başlıyor. Eğer cenneti kazanmak istiyorsak bu aşağıda sayılan sıfatların sahibi olmak zorun-dayız. Neymiş o özellikler? Kimmiş muttakiler?

134. "Onlar bollukta ve yoklukta sarf ederler, öfkelerini yenerler, insanların kusurlarını affederler. Allah iyilik yapanları sever."

Evet o muttakiler, o hayatlarını Allah için yaşayanlar, bollukta ve darlıkta infak ederler. Sahip olduklarını Allah kullarıyla paylaşmanın kavgasını verirler. Elleri dar olduğu zaman da, geniş olduğu zaman da, hasta oldukları zaman da, sıkıntılı oldukları zaman da bütün hallerinde infak ederler.

Gazaplandıkları zaman da gazaplarını yenenler. Öfkelendikleri zaman öfkelerini yutarlar. Öfkelendikleri zaman bağışlayanlardır onlar. Kin peşine düşmezler, Allah'ın kullarının kusurlarına, hatalarına noksanlıklarına karşı gazaplanmazlar, gazaplandıkları zaman da öfkelerini yenmesini bilirler onlar. Gazaplandıklarından intikam almaya kalkmazlar. Kötülük edenlere karşı afla muamele ederler.

Evet bunlar günahlardan, hayasızlıklarsan sakınan ve de ga-zaplandıklarında da bağışlayanlardır. Kindar olmayan, kin ve intikam peşine düşmeyen, Allah kullarının hatalarının, noksanlıklarının ardına düşmeyen kimselerdir. Öfkelendikleri zaman öfkelerini yenmesini bilen insanlardır. Suçları örten, hataları bağışlayan kimselerdir.

Bu konuda aklıma güzel bir örnek geldi, inşallah söyleyeyim. Allahu âlem Abdullah İbni Mübârek Efendimizin bir hizmetçisi bir gün bir ibrikle onun abdest suyunu dökerken bir kaza sonucu ibriği yü-züne çarpar ve Abdullah İbni Mübareğin yüzü kanar. Tam kızacakken hemen câriye bu âyetin "Vel kâzımiynel gayza" bölümü okur, İbni Mübarek Efendimiz gazabını yener. Câriye arkasından "Vel âfiyne anin nâs" bölümünü okuyunca İbni Mübarek Efendimiz tamam seni affettim buyurur. Arkasından câriye "Vallahü yühibbü'l

muhsinîn" bölümünü okuyunca İbni Mübarek der ki "haydi git seni âzâd ettim". Âyeti okuyan da yerinde okuyor, değerlendiren de yerinde değerlendiriyor.

Gazap; insanın öfke ile insanlıktan çıktığı andır. İnsanlık, kişi-nin önündeki iki seçenekten, iki hadîseden birini seçme özelliğidir. Halbuki insan gazaplanınca seçme özelliği gider ondan. Dolayısıyla bu durumda insan insanlıktan çıkmıştır. Bundan sonra pek çok mu-harremat birbirini takip eder. Harpler, darpler, kavgalar, katl olayları, zulümler düşmanlıklar, kazf, yalan isnâdı, iftira, talâk ve tüm fuhşiyat-lar hepsi hepsi gazaplanmanın sonunda meydana gelir.

İşte böyle gazaplandığı bir anda, gazap makamında bulunduğu bir durumda gazabına sahip çıkarak, kendisine sahip çıkarak gazabının gereğini yapmayan, Allah'ın kendisinden istediklerinin dışına çıkmayan kimse muttakidir ve Allah'ın cennetini hak etmiş kimsedir. Çünkü Allah muhsinleri sever. Allah kendisini görüyormuşçasına bir hayat yaşayanları sever. İnsanlara karşı tavırlarını, davranışlarını Allah huzurunda olduğunu unutmadan ayarlayanları, Allah huzurunda, Allah kontrolünde olma şuuru içinde gazabını yenerek Allah'a lâyık davranışlar sergileyenleri Allah sever.

Ama tabi hiç öfkelenmeyeceğiz demek değildir bu. Öfkelenilmesi gereken yerlerde de mutlaka öfkelenmek zorundayız. Allah'ın âyetleri çiğnendiği zaman, Allah'ın diniyle, Allah'ın yasalarıyla, Allah'ın elçisiyle alay söz konusu olduğu zaman, Allah'a düşmanlık söz konusu olduğu zaman bir müslümanın öfkelenmesi vaciptir. İşte Rabbi-mizin insan fıtratına koyduğu gazap yasası burada geçerlidir. Böyle yerlerde müslüman gazaplanmalıdır. Diniyle alay edildiğini, Allah'ın âyetleriyle, Allah'ın şeriatıyla alay edildiğini gördüğü yerde bir müslü-manın yerinde duramaz hale gelip alaycıların beyinlerinde patlayacak bir bomba gibi gazaplanması gerekmektedir. Allah düşmanlarının suratlarında patlayacak bir şamar gibi gazaplanması gerekmektedir.

Zaten böyle durumlarda gazaplanmayan bir kimsenin müs-lümanlığından da şüphe edilir. Gözlerinin önünde Allah'ın emirlerinin çiğnenmesi karşısında gazaplanmamak zilletin ta kendisidir.

Hattâ İmam Şafiî Efendimiz kızılması gereken bir durum görüp de kızmayan kimsenin eşek olduğunu söyler. Evet Allah'ın gazabının olduğu yerde müslüman da gazaplanmak zorundadır. Mü'minler Rablerinin gazabıyla gazaplanan, rızası sebebiyle de razı olan insanlardır.

Bakın A'râf sûresinin 154. âyetinde Allah'ın gazabını celp edecek bir konumda toplumunun kendisinin yokluğunda Allah'ı unutup onun yerine buzağıya tapındıklarını ve şirke düştüklerini görünce Hz. Mûsâ (a.s)'ın da son

derece gazaplandığı, hattâ Tevrat levhâlârını elinden attığı ve gazabı dinince onları yeniden eline aldığı anlatılır. Elbette çevresindekilerin Allah'a kulluğu bırakıp da tâğutların peşine takıldıklarını, Allah yasalarını terk edip insan yasalarına kul köle olduk-larını, cennet yolunu terk edip süratlice cehenneme doğru gittiklerini gören bir müslümanın bu duruma gazaplanmaması mümkün değildir. Bir müslümanın böyle bir durumda rahat bir hayat yaşaması mümkün değildir. Bu durumu değiştirmek ve Allah'ın gazabından korunmak için bir müslümanın elinden ne geliyorsa yapması gerekmektedir.

135. "Onlar fena bir şey yaptıklarında veya kendilerine zulmettiklerinde Allah'ı anarlar, günahlarının bağışlanmasını dilerler. Günahları Allah'tan başka bağışlayan kim vardır? Onlar, yaptıklarında bile bile direnmezler."

Evet, muttakilerin, cennetliklerin özelliklerini saymaya devam ediyor Rabbimiz. Onlar bir fahşâ işlediklerinde, Allah'ın sevmediği bir kötülük irtikap ettiklerinde veya nefislerine zulmettiklerinde, kendilerini olmamaları gereken bir konuma düşürdüklerinde. Arkadaşlar buradan da anlaşılıyor ki muttakilerden de bazen fevahiş yâni kebâir de zuhur edebilir, nefislerine zulüm, yâni sağair de zuhur edebilir. Müslümanlar, müttakıler günah işlemeyen kimseler değildir. Bunlardan da günahlar sadır olabilir, lâkin onlar bunlar üzerine musır (ısrarcı) değillerdir. Yâni onlar günahlara ısrarla devam etmezler, hemen günahın akabinde Allah'ı zikredip istiğfar ederler. Günahlarının bağışlanmasını isterler Allah'tan.

Evet Mü'minler de bazen bazen hata edebilirler. Bir anlık bir gaflet sonucu, bir anlık bir hata sonucu veya geçici bir duygu sonucu günah işleyebilirler, bir fahşaya düşebilirler, emre karşı gelebilirler. Ama ilk uyanışla ilk hatırlama ile hemen bundan vazgeçerler mü'min-ler.

Fahşa, fuhuş; aşırılıklar demektir, haddi aşmak demektir. Han-gi konuda? Maddî manevî her konuda aşırılıklar. Meselâ eşya talebin-de aşırılık, mal talebinde aşırılık, rızık talebinde aşırılık, bilgi toplama konusunda aşırılık, mesken konusunda aşırılık, sevgi saygı konusunda insanları putlaştıracak biçimde aşırılık, on kişiyle devlet kurma hayallerine kapılarak hedefte aşırılık. Babaya anaya karşı, ya onların meşru isteklerini dinlememe hususunda aşırılıklar, ya da onların Allah'la çatışan her arzularını yerine getirerek onların putlaşmalarına imkân hazırlamak türünde çizgiyi aşma aşırılıkları veya rızık ko-nusun-da Allah'a güvenmeyerek çocukları öldürme aşırılıkları. Ya da kadın erkek ilişkilerinde zina dediğimiz aşırılıklar. İşte bu aşırılıkların tümünden sakınırlar o mü'minler.

Ama istemeyerek böyle bir fahşaya düşmüşlerse de hemen dönüp, tevbe edip Rablerine iltica ederler. Bilhassa kadın erkek ilişkileri konusunda aşırılık hususunda çok yanlışlarımız var. Meselâ bizim toplumda şu anda bu aşırılıkları

kadınlar yaptığı zaman onlara fahişe denirken aynı şeyleri erkekler yaptıkları zaman onlara bir şey denmiyor. Halbuki bunları yapan kadına da erkeğe de fuhuş sahibi, yâni fahişe denir. Bugüne kadar fahşa (fuhuş) denildiği zaman sa-de-ce kadın erkek ilişkilerinde aşırılıklar, haddi aşmalar anlaşılmaktadır. Halbuki sadece bu konuda değil her konuda aşırılıklardan menediyor Rabbimiz.

Evet, onlar işledikleri günahlara devam etmezler, hemen Rablerine yönelip tevbe ederler.

Allah'tan başka günahları kim affedebilir? Allah'ı buna ehil göreceğiz. Kendisini bu işe ehil kabul etmemizi istiyor Rabbimiz. Bakıyo-ruz pek çok hadis-i kutside görüyoruz ki, Rabbimiz; "Kullarım bana yeryüzü dolusu günahlarla da gelse, ama, benim onların tamamını affedecek güçte olduğumu kabul eder, yâni benim huzuruma bana hiç bir şeyi şirk koşmamış olarak çıkarlarsa, elbette ben de onlara yeryüzü dolusu mağfiret ederim" buyurmaktadır.

Evet şirk olmazsa tüm günahları bağışlayacağını haber veriyor Rabbimiz. Kul Rabbini, Rabbinin kendisini tanıttığı gibi kabul eder, kulluğu sadece ona tahsis ederek Rabbinin huzuruna gelmişse, sadece Allah'ı dinleyerek, sadece Allah'ı hesap ederek, sadece ona kulluk ederek, tüm hayatında sadece onu söz sahibi bilerek ve sadece onun yasalarını uygulayarak, ama bunun yanında cehaleti sebebiyle işledikleri konusunda da ondan af dileyerek gelmişse onun affına mazhar olacak ve cennetine girecektir.

136. "Onların hareketlerinin karşılığı Rablerinden bağışlanma ve altlarından ırmaklar akan, içinde temelli kalacakları cennetlerdir. İyi davrananların ne güzel ecri vardır!"

Evet, işte böyle bir hayat yaşayanlara Rablerinden mağfiret vardır. Allah onların amellerini tam kabul edecek, eksikliklerini, kusurlarını görmeyecek. Peygamberinkine oranla çok eksik bile olsa Allah onların amellerini tam kabul edecektir. Yâni Allah onların bu dünyada işledikleri ufak tefek kusurlarını gündeme getirmeyecek, yüzlerine vurmayacak ve örtüverecek onların üzerlerini. Onlardan dolayı onların utanıp sıkılmalarını istemediği için, iştahlarının kaçmasına razı olmadığı için Rabbimiz onların üzerine bir perde çekiverecek ve onlara zeminlerinden ırmaklar akan, ya da kendi taht-ı tasarruflarında ırmaklar akan cennetler vardır. Oradan hiç çıkmamacasına, hiç kaybet-memecesine kalacaklardır onlar. Hayatlarını Allah için yaşayanların ecirleri ne güzeldir değil mi? Tabii bu, esas itibariyle işlenen amellerin karşılığı değil, Allah'ın bir lütfudur.

137. "Muhakkak ki sizden önce nice sünnetler (Şe-riatler, hadîseler) gelip geçmiştir. Yeryüzünde gezin de, yalancıların sonunun ne olduğuna bir bakın."

Sizden önce nice hadîseler geldi geçti. Allah'ın iradesi ve kudretiyle nice olaylara şahit oldu bu dünya. Allah'ın bu kanunlarını, bu sünnetini yakından görmek, anlamak istiyorsanız önce şu kitabın sayfaları arasında bir seyahate çıkın. Sonra da yeryüzünde gezin, dolaşın. Allah yolunda savaşanların ve Allah'ı, Allah'ın kitabını, Allah'ın elçilerini, Allah'ın hayat programını yalanlayanların âkıbetleri nasıl olmuş bir görün. Güzel akıbet kimin olmuş? Allah taraftarları mı galip gelmiş? Yoksa Allah düşmanları mı bir bakın.

Öyleyse ey müslümanlar, Uhut'ta küçük bir yara aldık diye niye üzülüyorsunuz? Niye gamlanıyorsunuz? Sizden önceki milletlerin tarihinde buna benzer nice hadîselerin Allah'ın takdiriyle, Allah'ın bir hikmetiyle gerçekleştiğini bilmiyor musunuz? Allah'ın böylece sizi eğittiğini, eksikliklerinizi, zaaflarınızı size göstererek sizi mükemmelleştirmeyi murad ettiğini anlamıyor musunuz? Allah'ın elçilerine kafa tutanların sonlarının nasıl olduğuna bakmıyor musunuz?

Rabbimiz geçmişlerin hayatına bakıp ibret almamızı istiyor. Geçmişte hakkı yalanlayanların, dinin aleyhinde kıyam edenlerin akıbeti ne oldu? Allah'la savaşa tutuşanların hali ne oldu? Eyke'nin, as-hab-ı uhdûd'un, ashab-ı hûd'un, kavmi Lût'un, Sodam, Gomerin hali nice oldu? Bizans'ın, Roma'nın hali ne oldu? Onlar hakkı yalanlamış-lar, dini reddetmişler, kendileri rubûbiyet ve ulûhiyet iddiasında bulun-muşlar. Ya Rabbi her ne kadar da sen eğitiminiz şöyle olsun demişsen de, hukukunuz böyle olsun, ekonominiz şöyle olsun, ticaretiniz, aile hayatınız, sosyal düzeniniz, siyasal yapılanmanız şöyle olsun di-yorsan da biz böyle de yaparız diyenlerin akıbetleri ne oldu? Bir görün diyor Rabbimiz.

Allah öyle dediği halde demedi diyerek, Allah'ın dediklerini de-medi diyerek, ya da Allah öyle demediği halde, Allah öyle buyurma-dığı halde Allah öyle dedi diyerek dediğini demedi, demediğini dedi diyerek yalan söyleyenler. Allah dünyayı yarattı ve işi bitti diyerek, yâni artık Allah hayata karışmıyor, Allah hayata karışmaz diyerek yalan söyleyenler. Allah dünyanın idaresini bize bıraktı diyerek yalan söyleyenler. İnsanlık için en ideal sistem insanların tespit ettikleri sistemdir, Allah sistem konusunda bilgisizdir, Allah bu konuları bilmez diyerek yalan söyleyenler. Tüm bu yalancıların akıbetleri nasıl olmuş bir bakın diyor Rabbimiz. Gezin, dolaşın ve onların akıbetlerine bir bakın diyor. Yeryüzü bunların enkazlarıyla doludur.

138. "Bu Kur'an, insanlara bir açıklama, sakınan-lara yol gösterme ve bir öğüttür."

Allah'ın size gönderdiği bu kitapta sizin gerek duyacağınız her şey açıklanmıştır. Allah'ın yeryüzünde değişmez sünneti beyan edilmiştir. Bütün insanlara bir beyandır bu kitap, ama sadece muttakilere bir hidâyet, bir yol gösteri ve öğüttür. Yâni bu kitabın hidâyetinden sadece muttakiler, yâni bu

kitapla yol bulmak isteyenler, yollarını bu kitaba sormaya, bu kitabın istediği gibi yaşamaya yönelenler istifade e-deceklerdir.

Aslında Kur'an herkese genel mânâda hidâyeti göstermek için inmiştir. Ama herkes bu kitabın hidâyetini kabul etmede, isteyerek bu-nun hidâyetini seçmede eşit olmayacaktır. Kimileri bununla hiç ilgilen-meyecek, bunu anlamaya yanaşmayacaktır. Bakıyoruz hâdî kelimesi, hüden kelimesi Kur'an'da on beş ayrı mânâda kullanılmıştır.

Allah hüdendir, Tevrat hüdendir, Kur'an hüdendir, Kâbe hü-dendir, Peygamberimiz hüdendir, başka hüdenler de vardır Kur'an'da. Buna göre hüden olarak ne peygamberimizin, ne Kâbe'nin, ne de Kur'an'ın bizzat kendisi birinin elinden tutup dini kabul ettirici olma derecesine vardıramaz meseleyi. Yâni gerek Kur'an ve gerekse Peygamberimiz bizzat insanların kalplerine imanı sokmakla değil, bu ima-nı insanlara tanıtmakla mükelleftirler. Öyleyse kimse Kur'an'a yanaş-madı mı Kur'an kimseye hidâyet edemez. Kur'an'a yaklaşan kişi eğer onunla yol bulmak isterse ancak o, o zaman hidâyet edebilir.

Çünkü ***"Hüden linnas"***dır Kur'an. Ama ***"Hüden lil mut-takîn"*** dir de aynı zamanda. Ne demek o? Yâni herkese yol gösterecek kapasitede değil. Yâni herkes bununla yol bulmak istemez, her-kes buna yol sormaya gelmezse o zaman, o sadece takvalılara yol gösterecek, sadece onlara hidâyet edecektir. Ötekiler için hattâ yine Kur'an'ın ifadesiyle bu kitap kimilerinin zararını, ziyanını artıracaktır.

"Kur'an zalimlerin ancak zararını artırır."
(İsrâ 82)

Öyleyse ey müslümanlar, bu kitabın öncekilerin durumlarını beyanına ve hidâyetine teslim olarak:

139. "Gevşemeyin, üzülmeyin, inanmışsanız, mutlaka siz en üstünsünüzdür."

Gevşemeyin, Uhut'ta Rabbinizin bir imtihanı gereği başınıza gelenlere bakarak gevşeyip, korkup Allah yolunda cihaddan geri durmayın. Üzülmeyin, Allah yolunda başınıza gelenlere, verdiğiniz kurbanlara, cennete gönderdiğiniz şehidlerinize, kaçırdığınız fırsatlara, elde edemediğiniz zafere, elinize geçmeyen ganimetlere üzülmeyin. Gerçekten inanıyorsanız üstünsünüz. Mü'minseniz üstün olan sizlersiniz.

Rabbimiz bu âyetiyle Medine'de bir avuç müslümana sesleniyordu. Medine'de Mekkeli Kureyş'i karşısına almış, Medineli yahudiler ve münafıklar tarafından düşman ilân edilmiş ve üstelik sadece o bölgeyle de sınırlı kalmayarak İran'ı, Bizans'ı ve tüm dünyanın kâfirlerini karşılarına almış, tüm

dünya kâfirlerine meydan okumuş, tüm dünya kâfirleriyle savaşmak zorunda kalmış bir avuç müslüman. Düşünebiliyor musunuz, tüm dünya kâfirleri ve onların karşılarına aldıkları bir a-vuç müslüman. Böyle bir ortamda sayısal azlıklarına rağmen Rabbi-miz onlara diyordu ki: Ey müslümanlar! Sizler daha üstün olduğunuz halde, sizler daha azîz olduğunuz halde, sakın ha düşmanlarınız karşısında gevşemeyin, üzülmeyin. Düşmanlarınız karşısında sayısal azlığınıza bakarak, güçsüz olduğunuz zehabına kapılarak onlardan barış dilenmeye, onlarla savaşmaktan vazgeçmeye kalkışmayın. Unutmayın ki Allah sizinle beraberdir ve sizin işlerinizi asla sarpa sardırıp sizi zora sokmayacaktır.

Unutmayın ki siz mü'minsiniz. Unutmayın ki Allah sizinle beraberdir. Unutmayın ki siz üstünsünüz. Unutmayın ki Allah sizinle beraberdir. Unutmayın ki siz Allah safındasınız veya sizin safınızda Allah vardır. Sizin azizle, sizin üstünle irtibatınız vardır. Siz üstünsünüz, çünkü azizle berabersiniz. Siz üstünsünüz, siz güçlüsünüz, çünkü sizler yalnız değilsiniz. Öyleyse sakın ha kâfirlerden, müşriklerden aman dileyip zillet içinde bir barışa razı olmayın. Zillet ve horluk içinde bir barıştan yana olmayın. İşiniz gücünüz hep barış içinde olmasın. Böyle zillet ve meskenet içinde kâfirlerle, müşriklerle, münafıklarla kol kola, keyf içinde, rahat içinde uzlaşmacı bir hayat içinde yaşayıp gidecek duruma düşmeyin. Yurtta sulh cihanda sulh teraneleriyle pis bir hayata razı olmayın diyor Rabbimiz.

Bu âyetler müslümanların Allah tarafından desteklendiğini anlatan âyetlerdir. Yeryüzündeki tüm kâfirler, tüm zalimler, tüm tağutlar, tüm putlar ve putçular birleşip müslümanlara tuzaklar kurmaya, komplolar hazırlamaya ve müslümanlara göz açtırmamaya çalışsalar da yine de müslümanlar güçlüdür. Çünkü onların safında Allah vardır. Çünkü onlar Allah desteğindedirler. Çünkü müslümanların ellerinde kâfirlerin ellerinde olmayan silahlar vardır. Allah'a karşı hangi güç, hangi silah baş edebilir ki? Müslümanların desteğinde Allah'ın melekleri vardır, meleklere karşı hangi güç durabilecektir? Müslümanların desteğinde dağlar, taşlar, semalar, rüzgarlar vardır. Rüzgarlara karşı, depremlere karşı kim karşı durabilecek de? Suları kim durdurabilecek de? Önceki toplumları helâk etmek üzere Rabbimizin gönderdiği o müthiş helâk âyetlerinin önüne kim geçebilir? Kim geçebilmiş bugüne kadar?

Rabbimizin bu âyetinde anlatılan üstünlük hem dünyada, hem de Yevm-i Mev'ûd'daki, kıyâmet günündeki üstünlüktür. Eğer mü'min-seniz gelecek günde, Yevm-i Mev'ûd'da mutlaka üstünsünüz. Yâni dünyada mağlup olsanız bile, dünyada kaybetseniz bile, dünyayı tümüyle kaybetseniz bile üstün olan sizlersiniz. Bir peygamber gibi kav-miniz tarafından testereyle belinizden biçilseniz bile, galip olan sizsiniz.

Çünkü şurasını hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmamalıyız ki, kâr ya da zarar dünya hesabına göre yapılmaz. Galibiyet ya da mağlubiyet, üstünlük ya da

alçaklık, kâr ya da zarar dünya hesabına göre değil âhiret hesabına göre yapılır, cennet ve cehennem hesabına göre yapılır.

Öyleyse ey müslümanlar! Ey inananlar! Kârınızı zararınızı, üstünlüğünüzü alçaklığınızı, galibiyetinizi mağlubiyetinizi dünya hesabına göre yapmayın. Dünyada mal mülk sahibi olunca, dünyada zafere ulaşınca, dünyada filân ya da falan makama gelince kazandık zan-netmeyin. Dünyayı kazanınca, arzla bütünleşince, arzdan bir parça el-de edince, çok paraya sahip olunca sakın kazandık zannetmeyin. Şu-nu kesinlikle bilin ki kişi dünyada neye sahip olursa olsun, hangi mülke, hangi makama, hangi saltanata sahip olursa olsun iman etmemiş-se, âhiret adına sa'y edip cenneti kazanmamışsa kesinlikle kaybetmiştir. Öyleyse:

140,141. "Eğer siz (Uhut'ta) bir yara almışsanız, (size düşman olan) o topluluk da (Bedir'de) benzeri bir yara almıştı. Böylece biz, Allah'ın gerçek müminleri ortaya çıkarması ve içinizden şahitler edinmesi için, bugünleri bazen lehe, bazen da aleyhe döndürüp duruyoruz. Allah, zulmedenleri sevmez. Allah, böylece iman edenleri günahlarından arıtmak, inkârcıları ise yok etmek ister."

Ey müslümanlar, Uhut'ta size bir yara dokunmuşsa, Uhut'ta bir kısmınız şehid düşerek bir kısmınız da yaralanmışsa, bir eziyete maruz kalmışsanız, unutmayın ki daha önce düşmanlarınız da sizin karşınızda bir yara almışlardı. Daha önce siz de Bedir'de onlara zarar vermiştiniz. Ama sizin Bedir'de onlara verdiğiniz zarar onların morallerini kırmamış, sizinle tekrar savaşmaktan onları alıkoymamıştır.

O halde siz niye gevşemeye ve üzülmeye kalkıyorsunuz? Üstelik sizler mü'minlerken. Allah sizinle beraberken. Sizin şehidleriniz cennete, onların ölüleri ise cehenneme gitmişken. Sizler ebediyen ka-zanan, onlar da ebediyen kaybedenler iken. Buna rağmen onlar sizin karşınıza çıkma konusunda cesaretlerini yitirmezlerken size ne oluyor? Halbuki:

O günler, o zafer günleri, üstün gelme günleri yok mu? Biz onu insanların arasında döndürüp duruyoruz. Evet bu iş aranızda mü-navebeyledir. Zafer bazen sizin tarafta, bazen da karşı taraftadır. Bazen siz galipsiniz, bazen de karşı taraf. Bu Allah'ın yeryüzünde değişmeyen bir sünnetidir. Akıbet, güzel sonuç kesinlikle müminlerin ol-makla birlikte Rabbimizin hikmeti gereği dünyada kimi zaman kâfirler, kimi zaman da mü'minlerin lehlerine döner bugünler.

Yâni bir evde hep düğün bayram olmaz. Bazen düğün bay-ram, bazen da cenaze olur. Bazen ağlama dönemi, bazen de gülme dönemi yaşarsınız. Şu anda bizim evde cenaze var. İslâm dünyası ağlama dönemini yaşıyor. Küfür ve şirk dünyası da bayram dönemlerini yaşıyor.

Ama kesinlikle bilelim ve üzülmeyelim ki bu böyle gitmeyecektir. İşte Rabbimizin beyanıyla bu daire dönmektedir, zaman sürekli dönmektedir. Yüz yıllık ağlama dönemi çok yakında bitecek, gülme sırası bize gelecektir. Bundan hiç kimsenin zerre kadar bir şüphesi olmasın.

Dikkat ederseniz Uhut'ta düşmanları karşısında küçük bir hezimet yudumlayan, küçük bir yara alan o günün müslümanlarına Rab-bimiz Bedir'i hatırlatıyordu. Ne oluyor ey müslümanlar? Uhut'ta küçük bir yenilgi aldık diye niye gamlanıyorsunuz? Niye kendinizi koyuveri-yorsunuz? Daha önce Bedir'de onları siz yenmemiş miydiniz? Bedir-de galibiyet sizin değil miydi? Buyurarak onların yaralarını saran Rab-bimiz, bu âyetleriyle 20. asrın biz gariban müs'taz'aflarına da şöyle buyuruyor: Ne oluyor ey garibanlar? 100 yıldır küfür ve şirk dünyanın egemenliği altında inim, inim inliyoruz diye niye ümit inkisâ-rına uğru-yorsunuz? Daha önce Osmanlılar olarak, Selçuklular olarak, Abbâsîler olarak, Emevîler olarak, Halîfeler dönemi olarak binlerce yıl dünyaya egemen olanlar sizler değil miydiniz? Unutmayın ki:

Allah böylece içinizden iman edenleri açığa çıkarmak ve sizden şehidler edinmek ve iman edenleri seçmek, hatalarından arındırmak ve kâfirleri de eksiltip körlemek istiyor. Eğer böyle olmasaydı, yâni zafer bazen sizin tarafta, bazen da kâfirler tarafında olmasaydı o zaman gerçek mü'minler belli olmayacak, gerçek mü'minler münafık-lardan ayrışmayacak ve içinizden şehidler de edinilmeyecekti. Çünkü bâtıl bir davaya sağlam inanmış kâfirlerin mü'minlere karşı galip gelmeleri yine bir imanın galip gelmesi anlamına gelecektir ki o zaman mü'minler kendi hak davalarına onların bâtıl davalarına olan imanlarından daha kuvvetli bir imanla iman etmeleri gerektiğini, onlardan daha kuvvetli bir şekilde sarılmaları gerektiğini anlamalarına sebep olacaktır.

Gerek Âl-i İmrân sûresinin bu âyetlerini, gerekse kitabımızın öteki âyetlerini okudukça ister istemez insanın hatırına şu soru geliyor. Rabbimiz bu ve benzeri âyetlerinde kâfirleri tek başına yok edeceğini, kâfirler karşısında mü'minlerin yanında, mü'minlerin safında olduğunu, kâfirlere karşı mü'minlere yardım edeceğini anlatıyor.

Peki hal böyleyken acaba neden mü'minlerin onlarla savaşmalarını istiyor Rabbimiz? Acaba neden mü'minlerin kâfirlerle savaşa katılarak ölümle, yaralanma ile, çeşitli sıkıntılar, çeşitli fedâkârlıklarla karşılaşmalarını istemektedir? Halbuki netice bellidir. Netice mü'min-lerin galibiyetidir. Öyleyse acaba niçin mü'min kulları ölmeden, öldürmeden Allah neticeyi gerçekleştirivermiyor? Acaba bunun hikmeti nedir?

İşte bunun hikmeti bu âyet-i kerimede anlatılmaktadır. Bir kere Rabbimiz bu davayı omuzlayan mü'minlerin miskin ve uyuşuklardan olmasını istemiyor.

Yan gelip yatarak zafer bekleyenlerden olmalarını istememektedir. Zaten böyle kolay kazanılmış zaferlerin kaybedilmeleri de çok kolay olacaktır. Allah birtakım mahrumiyetlere, birtakım sıkıntılara katlanarak zafere ulaşmalarını istemektedir.

Bir de bu âyet-i kerimede ifade edildiği gibi Allah kimimizi kimi-mizle denemek ve bilemek istemektedir. Gerçekten de hikmet sahibi Rabbimizin mahza hikmet dolu müthiş bir yasasıdır bu. Rabbimiz bizi bilemek istiyor. Bizim bilenmemizi istiyor. Savaş insanların bilenmesi demektir. Herhangi bir aleti keskinleştirmek isterseniz bilersiniz onu. Herhangi bir aleti bilerken ondan bir şeyler götürürsünüz ama onu bilemiş olursunuz. Bilenen aletten bir şeyler gider, bir kısım parçalar kopar ondan ama artık o daha parlak ve daha keskin hale gelmiştir.

İşte savaşlar da böyledir. Bir şeyler kaybeder müslümanlar sa-vaşta ama bununla bilenirler müslümanlar. Daha canlı, daha güçlü hale gelirler. Tıpkı her budanmanın sonunda daha gençleşen ağaçlar gibi.

O savaşlar, biliyoruz ki, nice mü'minleri bilemiş, nice kâfirleri diriltmiştir. O savaşlarda nice mü'minler bilenirken nice kâfirler de İslâm'la buluşup diriliği yudumlamıştır. Mü'minleri bileyen savaşlar kâfirleri de uyandırmıştır. Nasıl? Kâfirler savaş meydanlarında kendilerinin dünyayı, hayatı, yaşamayı sevdiklerinden kat kat fazlasıyla karşılarındaki mü'minlerin ölüme ve şehâdete koştuklarını gören nice kâfirler İslâm'la tanışma imkânı bulmuşlar, nice kâfirler dirilişe ermişlerdir. Allah için nelerin fedâ edilebileceğini, nelerin göze alınabileceğini gören nice kâfirler hidâyete ermişlerdir.

142. "Yoksa içinizden Allah cihad edenleri ve sabredenleri belirtmeden cennete gireceğinizi mi sanıyordunuz?"

İmtihana tabi tutulmadan, denenmeden, elenmeden, içinizden Allah yolunda cihad eden, Allah için fedâkârlıkları göze alarak sabreden kimseleri belirtmeden öyle kolay kolay, elinizi kolunuzu sallaya sallaya cennete gireceğinizi mi zannediyorsunuz?

Yâni Allah için Allah düşmanlarıyla cihad etmeden, savaşın zorluklarına sabredip mal ve candan geçmeyi göze almadan, bedelini ödemeden öyle kolayca cennete gireceğinizi mi hesap ediyorsunuz? Hayatınızı Allah için yaşamadan, Allah'ın tüm emirlerini tatbik etmeden, savaşta barışta, hayatınızın tümünde Allah'ın kulu olduğunuzu unutmayıp, Allah'ın tüm arzularını gerçekleştirmeden, Allah yolunda başınıza gelenlere grup grup katlanmadan cennete girebileceğinizi mi zannediyorsunuz? Cenneti kazanmak öyle kolay değildir. Hayatın tümünde Allah'ın kulu olmadıkça, kulluk yolunda önümüze çıkabilecek tüm zorlamalara göğüs germeden, malı ve canı Allah yolunda fedâ

etmeden, Allah'ın mal, can ve çocuklarımıza verdiği musibetlere karşı sabretmeden cennet kazanılamaz. Demek ki kolay olmuyor bu iş yâni. Kolaylıkla olmuyor Cennete gidiş.

Anlıyoruz ki Rabbimiz kendisine teslimiyet konusunda bizi denemektedir. Bizi cihad gibi, açlık gibi, kıtlık gibi, maldan candan eksiltmeler gibi bir kısım imtihanlardan geçirerek demekte ve elemektedir. Böylece içimizden saf madenle cürufu açığa çıkarmaktadır. Sağlam inanmışlarla cıvıkları ortaya çıkarmaktadır. İçimizdeki mücahidleri ve sabredenleri açığa çıkarmaktadır. Cennete lâyık olanlarla olmayanları açığa çıkarmaktadır. Böylece bir cihadla gerçek mü'minleri sahtelerinden, gerçek mücahidleri korkaklardan, sabırlıları sabırsızlardan ayırmaktadır.

Ya da sizin muharebe meydanlarındaki destanlaşan sabırlarınızı, sebatlarınızı, benim için göze aldığınız fedâkârlıklarınızı, cesaret ve kahramanlıklarınızı tüm dünyaya gösterelim, tüm çağlara ilân edelim diye. Gelecek nesillere sizi örnek kahramanlar olarak sunalım diye bu imtihanı yapmaktayız diyor Rabbimiz. Hem içinizdeki gerçek mü-cahidleri gerçek kahramanları açığa çıkaralım, hem de içinizdeki cıvık imanlı münafıkların "İman ettik" ifadelerini açığa çıkaralım. Zira bu iddia hem mü'minlerden hem de münafıklardan sadır olan bir iddiaydı. Ancak bu konuda kimin sâdık, kimin kazip olduğu böyle Allah için fedâkârlık isteyen bir savaş ortamında açığa çıkacaktı.

143. "Andolsun ki, ölümle karşılaşmadan önce onu temenni ediyordunuz; işte onu gözlerinizle bakarak gördünüz."

Evet, dün gerçekten Allah yolunda şehâdeti isteyenler sizler değil miydiniz? Peygamber (a.s)'ın Medine'de kalıp müdafaa savaşı yapalım teklifine karşılık, hayır ey Allah'ın Resûlü, düşmanı şehrin dışında karşılayıp kahramanca bir meydan savaşı yapalım diyenler sizler değil miydiniz? Böyle bir savaş ve ölüm ortamıyla karşı karşıya gelmeden önce bunu şiddetle temenni etmiyor muydunuz? Eh işte isteyip durduğunuz karşınızda. Haydi savaşın öyleyse, sıkın dişinizi ve temenni ettiğiniz şey konusunda sabredin. Sizler onu gözlerinizle gör-dünüz. İşte savaş meydanında kardeşlerinizin doğranışına şahit oldunuz. İşte şehidler gözünüzün önünde. Ne duruyorsunuz? Neden önceki iddianızı yerine getirmekten çekiniyorsunuz? Hani şehâdet tutkunuz, peygamberi kendi fikrinden vazgeçirip şehrin dışına çıkmaya zorlamıştı. Savaş meydanında Rasûlullah'ın şehid edildiği haberinin yayılmasıyla birlikte müslümanlarda meydana gelen bir zaaf ve gevşeme üzerine gündeme geliyordu, Rabbimizin bu sorgulaması. Bundan sonraki âyet de zaten onu gündeme getirecek.

Gençler savaşı temenni ediyordu. Ama ne zamanki istedikleri düşmanla karşı karşıya gelip de Allah'ın bir hikmeti gereği doğranma-ya başlayınca da korkuverdiler. Allah için girdikleri bir savaşta ölümden, yaralanmadan, sıkıntıya düşmekten korkuverdiler. Gerçekten zor bir imtihan değil mi? Ölüm korkusuyla savaşı kerih görüyorlar.

Halbuki ölüm her zaman bizim için mukadderdir. Her zaman bizi takip eden, bizi hiçbir zaman bırakmayan ve hesap edemeyeceğimiz bir zamanda gelip bizi bulacak olan bir gerçektir. Öyle değil mi? İnsanlar savaş yapmadan da ölmüyorlar mı? Kurtulabilen var mı ölümden? Dünya üzerinde savaşan toplumlarda ölüm var da savaşma-yan toplumlarda yok mu? Şu anda dünya üzerinde yüz yıllarca ömür sürdükleri halde biz savaşmayacağız, yurtta sulh cihanda sulh içinde bir hayat yaşayacağız diyerek özgürlük ve şereflerini birilerine teslim edip zelilce bir hayata razı olan toplumlara ölüm gelmedi mi?

Dünya tarihini gözden geçirin. Şereflice özgürlük savaşı verenler öldü de savaştan korkarak zillet içinde bir hayata razı olanlar ölmediler mi? Ölümü değil de yaşamayı seçenler ölümden kurtuldular mı? Cenneti seçenler öldü de dünyacı kesilenler kurtuldular mı? Allah için cennet için, ebedî hayat için gözünü kırpmadan savaşa atılanlar öldüler de Âd ve Semûd gibi âhireti unutup da dünyayı kıbleleştirenler, Firavunlar gibi dünyaya kazık çakma sevdasına kapılanlar ölmediler mi? Yeryüzünün en büyük saltanatına sahip Süleyman ve Dâvûd (a.s)'lar öldüler de Nemrutlar, Karunlar yaşamaya devam mı ettiler? Kim kurtulmuş ölümden? Hangi taraf olursa olsun, ister tercihini Allah'tan yana kullanan, hayatını Allah için yaşayan müslümanlardan ol-sun, isterse hayatlarına Allah'ı karıştırmayarak kendi hevâ ve heves-leri istikâmetinde bir hayat yaşamadan yana olan kâfir ve müşrik dünyadan olsun, ister savaşan isterse savaşmayan taraf olsun Allah herkes için ölümü yazmıştır, kimse bu yasanın dışına çıkma imkânına sahip değildir. Savaşanlar da ölecekler bu dünyada savaşmayıp barış taraftarı olanlar da.

İşte madem ki hayat böyle devam edip gidiyor, Rabbimiz de yeryüzünde mutlak mânâda biz müslümanlara savaşı emrediyor. O halde ey müslümanlar! Yeryüzünde insanlara zulmeden, insanların özgürlüklerini ihlâl eden, insanları fitnelere düşürerek onları zorla Al-lah'a kulluktan koparıp kendilerine kul köle edinen ve insanları zorla kendi yasalarına uymaya çağıran kâfirlerin, zalimlerin, hıristiyanların, yahudilerin karşılarına geçip, egemenliği onların ellerinden alıp yeryüzünde âdil bir hayatı gerçekleştirmemizi istiyorsa Rabbimiz bunu gerçekleştirmek zorundayız. O zaman Rabbimizin bu emirleriyle karşı karşıya olan biz müslümanlar asla savaşı terk ederek kâfirin egemenliği altında zillet içinde bir hayata razı olamayız.

Kâfirlerin, zalimlerin, müşriklerin egemenliği altında bir barışa bir müslümanın evet demesi mümkün değildir. Kaldı ki biz böyle bir hayata evet desek bile, dünya üzerindeki kâfirler hiçbir zaman savaşsız bir dünyaya evet diyememişlerdir. Dünyada böyle savaşsız bir hayata evet diyen tek tük felsefi ekoller çıkmış olsa da Hz. Adem'in oğlu Kabil'in Habil'i öldürdüğü o ilk günlerden bu yana dünyada hiçbir zaman savaş bitmemiş, bitmesi de mümkün değildir.

Rabbimizin beyanıyla kâfirlerin yeryüzünde müslümalara karşı kıyâmete kadar amansız bir savaşı sürdürecekleri kesin olduğu gibi, kâfirlerin kendi aralarındaki savaşları da hiç kesilmeden devam edecektir. Her ne kadar kâfirlerin efendim işte İslâm savaş dinidir, müslü-manlar barbar insanlardır, onların işi gücü kılıç ve kandır, onlar bundan başkasını bilmezler gibi iddialarla müslümanları savaştan uzaklaştırmayı planlıyorlar ve kendi egemenlikleri altında köle bir hayata razı etmeye çalışıyorlarsa da ve bu alçakların propagandaları karşısında kimi zavallı müslümanlar da aman efendim İslam savaş dini değildir, İslâm barış dinidir filân diyerek köleliklerini ihraz etme, kulluklarını tazeleme sadedinde bir şeyler söyleyerek müslümanları uyutmaya çalışıyorlarsa da şunu kesinlikle bilelim ki dünya üzerinde hiçbir insan, hiçbir inanç mensubu, hiçbir din mensubu, eğer dininin bilin-cindeyse, inancının farkındaysa bir başka dinin, bir başka inancın egemenliği altında aşamaya razı olmaz.

Bu bir gerçektir. Bu bir yasadır. Bu bir fıtrattır. Ne müslüman, ne kâfir, ne müşrik, ne putperest hiç kimse kendi inancının dışındaki bir inancın egemenliği altında yaşamaya razı olmaz. Herkes inancını yaşayabileceği bir dünya ister. Buna ulaşabilmek için insanlar her şeylerini fedâ ederler. Ama ne zamanki insanlar birtakım egemen güçlerin eğitiminden geçmişler, egemen güçlerin asimilesine uğramışlarsa, hafıza kaybına maruz kalmışsa ancak o zaman bu ege-men-lerin köleliğinde yaşadıkları zillet içindeki bir hayatı cennet hayatı zan-nedebilirler.

Çünkü artık egemen güçlerin elinde beyinleri dumura uğratıl-mış, kalpleri duygusuzlaştırılmış, hürriyetleri, özgürlükleri ellerinden alınmış, düşüncelerine ipotekler konulmuştur. İşte böyle toplumlar için fark etmeyecektir artık. Onlar yemesine, içmesine, plajına, pikniğine, zevkine, sefasına ulaştı mı fark etmez. Dünya değil mi? Ne olursa olsun, nasıl olursa olsun.

Ama gerçekten bir inancı olan, bir dini olan ve dininin, inancının bilincinde olan, fıtratı bozulmamış, özgür iradesiyle karar verebilecek bir durumda olan ne müslüman ne kâfir asla bir başka sistemin, bir başka dinin, bir başka inancın egemenliği altında zillet içinde bir hayata razı olmayacaktır. Buna hiç kimse evet demeyecektir.

Mademki fıtrat bunu gerektiriyor, mademki insanı yaratan ve onun fıtratını en iyi bilen Rabbimiz de bize böyle bir savaş emri veriyor o zaman müslümanlar da yeryüzünün en şerefli insanları olarak, Allah'ın mülkünde Allah adına hareket eden Allah'ın kulları olarak tâ-ğutların, kâfirlerin, müşriklerin egemenliği altında bir hayata razı olmadıkları gibi, böyle bir hayata zorlanmış Allah kullarını da böyle zillet içinde bir hayattan, zalimlerin kulu kölesi olmaktan kurtarıp, özgür iradeleriyle Rablerine kulluğa yönelebilecekleri âdil bir dünyaya kavuşturabilmek için bu kâfirlerle savaşmak zorundadırlar.

Bakın daha önce şehâdet isteyen, dışarı çıkıp kâfirlerin defterini dürelim diyen insanların şimdi isteyip durdukları bir savaş orta-mıyla karşı karşıya geliverince korkaklık ve gevşeklik göstermemeleri, Allah için sabredip dişlerini sıkmaları tembih ediliyor.

144. "Muhammed ancak bir peygamberdir. Ondan önce de peygamberler geçmişti. Ölür veya öldürülürse geriye mi döneceksiniz? Geriye dönen Allah'a hiçbir zarar vermez. Allah şükredenlerin mükafatını verecektir."

Muhammed (a.s) başka değil ancak bir peygamberdir. Onun sizden ayrıcalıklı yönü işte sadece budur. Allah onu peygamber seçmiştir. Değilse o da aynen sizin gibi bir beşer ve kuldur. O da aynen sizin gibi yer, içer, gezer, uyur, baba olur, hasta olur ve vefat eder.

Evet onun sizden farklı yönü sadece bir peygamber olmasıdır. Ve bu iş sadece ona mahsus bir şey de değildir. Ondan önce de pek çok peygamberler gelip geçmiştir. Şimdi bu peygamber hasbel kader ölür, ya da öldürülürse ökçelerinizin üzerinde gerisingeriye mi döneceksiniz? Peygamber öldü, yahut öldürüldü diye dinlerinizden dönüp irtidat mı edeceksiniz? Mürted mi olacaksınız? Uhut'ta Rasûlullah Efendimizin vefat ettiği haberinin yayılması üzerine Müslümanların içine düştükleri kötü durumu sorgulamak için böyle diyordu Rabbimiz.

Hhayatta iken peygamber Efendimizin ölmesi, ya da öldürülmesini anlıyoruz. Bir insan olarak onun ölmesi, ya da öldürülmesi elbette mukadderdir. Onun içindir ki bunun farkında olan sahâbe-i kirâm efendilerimiz kendilerini ona siper yapmaya, onun etrafında nöbet tutmaya çalışıyorlardı. Tamam, sağken, hayattayken onun ölmesini, ya da öldürülmesini anlıyoruz ama, bugün bize ne diyor bu âyet acaba? Yâni bugün zaten Rasûlullah vefat etmişken, acaba şu anda onun ölmesini, ya da öldürülmesini nasıl anlayacağız? Arkadaşlar, her ne kadar Allah'ın Resûlü madde planında vefat etmişse de vücudu ortadan kalkmışsa da, yol olarak, sünnet olarak Rasûlullah Efendimiz hayattadır.

Ama buna rağmen peygamberi yok farz eden, peygamberi ölmüş bilen bir toplum, peygamberin uygulamalarını bilmeyen insanlar elbette peygambersiz hayatlarını başka şeylerle doldurmak zorunda kalacaklardır.

İsrâil oğulları Peygamberleri Mûsâ (a.s) kısa bir dönem arala-rından ayrılıp vahiy almak için Tur'a gidince hemen putlarına, putçu-luklarına dönüverdiler. Elbette peygamberi yok farz eden bir toplumun bundan başka yapabileceği bir şey de yoktu. Meselâ bakın hıristi-yanlar da Allah'ın peygamberi Hz. Îsâ'yı hayatlarından kovup o hale getirince rahat bir nefes alabildiler. Îsâ için Allah dediler, Allah'ın oğlu dediler, yarı Allah yarı insan karışımı bir varlık dediler, peygamberi insanlıktan, örneklikten çıkarıp gökyüzüne gönderince sonunda rahat bir nefes alma imkânını elde ettiler. Allah, insan, yarı Allah yarı insan karışımı bir varlık, bu bize örnek olamaz! Biz onun gibi olamayız! dediler ve ondan kurtuluverdiler.

Evet peygamber azıcık yanlarından ayrıldı diye İsrâil oğulları Allah'ı, Allah'ın elçisini unutup Buzağıya tapmaya başlayıverdiler. Şimdiki insanlar da eğer peygamberi yok farz eder, peygamberi ölmüş kabul eder, peygamberin sünnetini, peygamberin uygulamalarını tanımazsa, eğer bizler onlara peygamber modelini, peygamber anlayışını tanıtamazsak elbette bu insanlar da peygambersiz, örneksiz, modelsiz hayatlarını kendi keyifleriyle dolduracaklar ve kendi putlarına tapınmaya devam edeceklerdir. Peygambersiz hayatlarını bir şeylerle doldurmaya devam edeceklerdir. Meselâ eğer yemek yeme-de sünnet modelini öğrenmemişse adam elbette bir başkasının yemek yeme modelini onun yerine ikâme edecektir. Veya meselâ giyim kuşamda peygamber modelini bilmiyorsa kişi onun yerine bir başkasının giyim kuşam modelini benimseyecektir. Peygamberimizin böyle bir hadisini hatırlıyorum:

"Her sünnet ortadan kalkınca yerine bir bidat yerleşir."

Mecburdur adam çünkü. Yâni eşyanın tabiatı bunu gerektirir. Eğer bir konuda peygamber tanınmıyorsa, peygamberin uygulaması bilinmiyorsa, yâni sünnet uygulamaya konulamıyorsa elbette onun yerine başka bir şey uygulamaya konulacaktır. Kaçınılmazdır bu. Çünkü o hayatın vazgeçilmez bir unsurudur.

145. "Hiç bir kimse Allah'ın izni olmadan ölmez; o belli bir vakte bağlanmıştır. Kim dünya nimetini isterse ona ondan veririz; ve kim âhiret nimetini isterse ona ondan veririz. Şükredenlerin mükafatını vereceğiz."

Ey müslümanlar, savaşta ölümden korkmanızın hiçbir anlamı yoktur. Çünkü herkes için takdir edilmiş bir ecel vardır. Evet Kâinatta her ümmet için, her fert ve toplum için, her varlık için her şey için belli bir ecel tayin buyurulmuştur. Her şeyin takdir edilmiş bir eceli vardır. Eceli geldiği zaman yapraklar düşer, eceli geldiği zaman taşlar yuvarlanır, eceli geldiği zaman

dipdiri bedenler düşer, eceli geldiği zaman ruhlar bedenlerden ayrılır, eceli geldiği zaman güneşin defteri dürülür, yıldızlar yerlerinden sökülüp sağa sola atılır, dağlar yürütülür, eceli geldiği zaman dünya durur, hayat biter ve her şey yok olup gider.

Evet her şey için bir zaman, bir ecel belirlemiştir Rabbimiz. Kendisinden başka her şey fânidir. Her şey eceli geldiği zaman yok olmaya mahkûmdur. Bâkî olan sadece bu kâinatın yaratıcısı ve yarattığı varlıkların yasalarının ve ecellerinin tayin edicisi olan Rabbimizdir.

Fertlerin eceli olduğu gibi toplumların da ecelleri vardır. Rasû-lullah'ın bir hadislerinden öğreniyoruz ki bireysel ecel, bireysel kıyâmet, toplumsal ecel ve kevnî ecel vardır. Bireysel ecel fertlerin ecelidir. Toplumsal ecel de toplumların hayat sahnesinden silinip gitmesidir. Herhangi bir şehrin, herhangi bir ülkenin, herhangi bir toplumun tarih sahnesinden silinip gitmesidir. Kevnî kıyâmet de kâinattaki varlıkların tümünün yok edilmesidir. İşte gerek fertler için, gerek toplumlar için gerekse kâinat için Allah tarafından takdir edilmiş ecel geldi mi artık ne bir saat geciktirilebilir, ne de bir saat ileri alınabilir. Ama ecel gelmedikçe de hiç kimse kimseyi öldüremez.

Bu ve benzeri âyetlerinde Rabbimiz ecelin kendi elinde oldu-ğunu ve insanlar ölümden ne kadar da kaçarlarsa kaçsınlar, ölmemek için ne kadar da tedbir alırlarsa alsınlar Allah'ın takdirini bozamayacaklarını anlatıyor. Ölüm korkusuyla cihaddan kaçanları cihada teşvik ediyor Rabbimiz. Ey mü'minler! Allah yolunda savaşın ve sakın ölümden korkmayın! İyi bilin ki Allah yolunda savaşmak sizin ecellerinizi kesinlikle kısaltmaz. Kişinin ölüm sebebi ecelinin gelmiş olmasıdır. Eceliniz gelmediği sürece kimse kimsenin kılına bile dokunamaz.

Öyleyse ey müslümanlar, kesinlikle bilesiniz ki Allah için bir savaşa katılmak, hattâ savaşın en ön saflarında bulunmak ölüm sebebi olmayacağı gibi, savaştan kaçmak da ölümden kurtuluş anlamına gelmeyecektir. Öyleyse bu korkunuz niye? Rabbinizin bu beyanlarına inanmıyor musunuz yoksa?

Sûrenin ileride gelecek bir âyetinde de Rabbimiz şöyle buyuracak:

"Deki evlerinizde dahi olsaydınız yine üzerlerine öldürülmeleri yazılmış olanlar mutlaka vurulup düşeceği yeri boylardı."

(Âl-i İmrân: 154)

Yine Nisâ sûresinde de bu hususu şöyle anlatacak:

"Nerede olursanız olun, sağlam kaleler içinde bulunsanız bile ölüm size yetişecektir."

(Nisâ 78)

Her nerede olursanız olun, hangi durumda, hangi konumda bulunursanız bulunun mutlaka ölüm size ulaşacaktır. Ölüm sizi idrak edecektir. Siz ölüme doğru yol alıyorsunuz. Velev ki sağlamlaştırmış kaleler içinde, tahkim edilmiş surlar içinde, güçlendirilmiş bürolarınızın içinde, şatolarınızın, villalarınızın içinde, fabrikalarınızda, sığınaklarınızın, zırhlarınızın içinde olsanız bile ecel geldi mi sizi mutlaka yakalayacaktır.

Öyleyse niye korkuyorsunuz savaştan? Allah için bir savaş ortamında ölüm size yakın da evlerinizde iken uzak mı? Halbuki bu konuda savaşın en ön safında yer alanla evinde oturanın hiçbir farkı yoktur. Mesele ecelin dolup dolmaması meselesidir. Eceli gelen evinde de olsa ölecek, gelmeyen savaşın en ön safında da olsa ölmeye-cektir. Bunu hiç bir zaman hatırınızdan çıkarmayın.

146. "Nice peygamberlerin yanında Rabb'e kul olmuş pek çok kimse savaşmıştır. Allah yolunda başlarına gelenlerden ötürü gevşememişler, yılmamışlar ve boyun eğmemişlerdi. Allah sabredenleri sever."

Tarihi bir hatırlayın ey müslümanlar. Rabbinizin bu kitabında size anlattığı gibi nice Allah elçileriyle birlikte Rabbaniler, Allah taraftarları, Allah safında yer alan, Allah bilgisine sahip çıkan, Allah yasalarını bilen, Allah davasına gönül veren nice bilginler, nice âlimler savaşa girdiler de Allah yolunda kendilerine isabet eden sıkıntılardan dolayı ne gevşeklik gösterdiler, ne de Allah düşmanlarına boyun eğdiler. Sayısal yönden, askeri ve siyasal yönden karşılarındaki düşmanlarından çok güçsüz oldukları halde Rablerine güvenleri, Rablerine tevekkülleri sebebiyle kâfirlere boyun eğmemişler, onların egemenliği altına girmemişler ve Allah da onları ya galip getirmiş, yahut da peygamberleriyle birlikte şerefle şehâdet şerbetini yudumlayıp hayatlarını bereketlendirmeyi, cennete uçmayı becermişlerdir.

İşte böyle Allah için bir savaşta onlar asla yılgınlık göstermemişlerdir. Gözlerinin önünde peygamberlerinin şehid edilmesi karşısında yılgınlık gösterip cihadı terk etmemişlerdir. Can ciğer peygamberimizin şehid edildiği bir dünyada biz neyleyelim yaşamayı demişler ve onlar da peygamberlerinin gittiği yere gitmek için var güçleriyle savaşmışlardır. Şimdi size ne oluyor da peygamberin şehid edildiği haberini alınca yılgınlığa düşüyorsunuz? Onların sözleri şuydu:

147. "Dedikleri ancak şu idi: "Rabbimiz! Günahlarımızı, işimizdeki aşırılıklarımızı bize bağışla, sebatımızı arttır, inkârcı topluluğa karşı bize yardım et"

Evet, o yiğit müslümanlar diyorlardı ki: Ey bizim Rabbimiz! Ey bizim hayat programımızı belirleyen Rabbimiz! Ey hayatımızı kendisi için yaşadığımız, seçimini kendimiz için seçim kabul ettiğimiz, uğrun-da grup grup kellerimizi kurban ettiğimiz Rabbimiz! Biz hayatımızda sadece seni Rab ve İlâh

bilip senin arzun doğrultusunda düşmanla-rınla savaşa çıkıyoruz, senin yoluna mallarımızı ve canlarımızı fedâ ediyoruz! Ne olur ey Rabbimiz kusurlarımızı, sana kulluk sınırımızı aş-malarımızı bize bağışlayıver. Bize düşmanlarımız ve düşmanların kar-şısında sebat ver. Bize sabır ver, direnç ver ya Rabbi. Bize öyle bir dayanıklılık ver ki gözümüz de, gönlümüz de, ayaklarımız da azalarımızın tümü de sabırsızlanmasın! Sabırsızlık göstermesin ya Rabbi! Bir de ayaklarımızı çak yere ya Rabbi! Ayaklarımızı sabit kıl da geriye adım atmasın ya Rabbi! Bize düşen, bizim yapmamız gerekenler konusunda bize yardım ettiğin gibi, bir de:

"Kâfir topluluk üzerine de bize yardım et!"

Ayrıca bir de bizim bilmediğimiz konularda da kâfirler üzerinde bize yardım et ya Rabbi! Kalplerine korku salarak mı? yoksa melekler göndererek mi? O konuda da bize yardım et ya Rabbi!

Dua budur işte. Allah'ın istediği ve kabul buyurduğu dua budur. Bunu günümüz müslümanlarının çok iyi anlamaları gerekiyor. Fiili teşebbüsten sonra, yâni kılıcı ele alıp Allah yolunda harekete geçtikten, düşman karşısında saf bağladıktan sonra yapılan dua. Yattığı yerden zafer beklemek yerine kılıçlara sarıldıktan ve yola koyulduktan sonra dua etmek.

Hani Hz. Mûsâ (a.s)'ın su bulabilmek için asasıyla taşa vurma-sını anlatan âyetin muhtevası içinde dua etmek zorundayız ki duamız kabul buyurulsun. Eliyle asasını taşa vurarak, yâni sebebini işleyerek yapılacak bir dua. Elle dilin birleştiği bir dua. Değilse üst üste otuz zırh giyerek, başına miğfer takarak, göğsünü kurşunlarla süsleyerek evinden dışarı çıkmadan, ya da henüz kılıcı resimlerden tanıyan cihad edebiyatı yapan ve de bu haliyle dua dua yalvararak Allah'tan zafer bekleyenler bizler gibi değil.

Dua ediyorlar, savaşıyorlar, dişlerini sıkıyorlar ve sonunda da Allah'ın izniyle galip geliyorlar. Allah'ın yardımıyla galip geliyorlar. Sebebe tevessülle galip geliyorlar. Maldan ve candan geçebilmekle galip geliyorlar. Karşılarındaki güç ne olursa olsun, kim olursa olsun Allah yardım ettikten sonra onların mağlup olmaları kesinlikle mümkün değildir. E! Böyle yaşayanlar ölse de galip, kalsa da galiptir zaten. Ne fark eder de? Hiç fark etmez.

148. Bu yüzden Allah onlara dünya nimetini de âhiret nimetini de fazlası ile verdi. Allah işlerini iyi yapanları sever."

Allah onlara dünya nimetlerini verdi, dünyada başarı verdi, zafer verdi, ganimetler verdi, dünyada egemenlik verdi, dünyada izzetli şerefli bir hayat verdi, âhirette de daha fazlasıyla onları mükafatlandırdı. Âhirette onlara mağfiret verdi, tüm hatalarını örtüverdi ve onları nimetlerinin en büyüğü olan cennetiyle şereflendirdi. Yâni Allah onlara hem dünyanın hem de âhiretin iyiliklerini, başarılarını birlikte lütfetti. Kaldı ki âhiret nimetlerinin yanında dünya nimetleri

ne kadar olabilir de? Onun içindir ki âhiret nimetleri konusunda “Hüsn” ifadesi kullanılmaktadır.

Bundan sonraki âyetinde Rabbimiz ehl-i kitap konusunda bizi bir daha uyaracak. Bakın şöyle buyuruyor:

149, 150. “Ey inananlar! İnkâr edenlere itaat ederseniz, sizi geriye döndürürler de kayba uğrarsınız. Halbuki Mevlâ’nız Allah'tır. O, yardımların en iyisidir.”

Ey mü’minler sakın ha sakın kâfirlere, kâfirlerin her cinsine, yahudi’sine, hıristiyanına, ateistine, komünistine, laiğine, münafığına itaat etmeyin. Bundan önce geçen âyetinde Rabbimiz ehl-i kitaba itaat etmeyin buyurmuştu, burada ise tüm kâfirleri kast ederek mü’min-lerin dikkatlerini bir daha çekmektedir. Dikkat edin, eğer o kâfirlere itaat ederseniz onlar ökçelerinizin üzerinde sizi gerisin geriye döndürüp kâfir yaparlar da, hüsrana uğrayanlardan olursunuz. Kâfirler sizi kendi dünyalarına çekerler de dünyanızı da, âhiretinizi de kaybedersiniz. Unutmayın ki sizin velîniz, sizin dostunuz, sizin yardımcınız, sizin Mevlâ’nız Allah’tır. O yardımcıların en iyisidir.

Evet kesinlikle kâfirlere itaat etmeyeceğiz. Hiçbir konuda onları velî ve dost bilmeyeceğiz. Hiçbir konuda onları örnek alıp, onlara benzemeye çalışmayacağız. Hiçbir konuda onlara güvenmeyeceğiz. Çünkü işte Allah buyuruyor, onlar bizi kâfir yapana kadar uğraşacaklardır. Sûrenin önceki âyetlerinde bu konuda epey bir şeyler demeye çalışmıştım.

Öyleyse başka çaremiz yoktur. Ya kâfirleri düşman bilip onlara itaatten vazgeçeriz, ya onlarla tüm dostluk ilişkilerimizi keseriz ve sadece Allah’ın dostluğuna yöneliriz, ya onların velâyetleri altında, egemenlikleri altında zillet içinde bir hayattan vazgeçip Allah’ın velâyeti altına gireriz, ya bu kitaba evet deriz, ya bu kitapla birlikte oluruz, dostumuz, yardımcımız Allah olur. Ya da bu kitabı bıraktıktan, Allah’ı bıraktıktan sonra yeryüzünün tüm kâfirleriyle beraber olsak da cehenneme kadar yolumuz var demektir. O zaman hiç kimse de bizi bu cehennemden kurtaramaz.

Zaten kâfirlerin bütün derdi bizi kendi cehennemlerine ortak etmek. Müslümanlar var oldukları ve İslâm’ı yaşadıkları müddetçe bu kâfirlerin aleyhinde delil vardır ve bu kâfirler bu delili yok etmek, kıstası yok etmek ve bizi de cehenneme sürüklemek için ellerinden gelen her şeyi yapacaklardır.

İşte görüyoruz. Gerek yerli, gerek yabancı tüm kâfirler bizi kendileri gibi kâfir yapabilmek için ellerinden gelen her şeyi yapıyorlar. Eğitim kurumlarıyla, basın yayınlarıyla müslümanların üzerine çullanıyorlar. Dertleri nedir bu adamların? İşte Rabbimizin beyanıyla bu adamlar isterler ki kendileri gibi sizler

de kâfir olasınız. Kendilerinin küfrettikleri gibi isterler ki siz de küfredin, siz de kâfir olun ve böylece onlarla birlik olun.

Evet onlar isterler ki, sizler de onlar gibi kâfir olun ve onlarla birlik olun. Küfürde birlik, düşüncede birlik, anlayışta birlik, eylemde birlik, kılık kıyafette birlik, hukukta birlik, hayatta birlik, isyanda birlik, Allah'a kafa tutmada birlik, peygambere isyanda birlik, demokraside birlik, Allah yasalarını reddetmede, Allah'a ve peygambere kafa tutmada birlik, cehenneme gitmede birlik, birlik, birlik. İsterler ki her konuda sizinle birlik olsunlar. Yeryüzünde kâfirin tek hedefi işte budur.

Çünkü kâfir kâfirliğinin ve yaşadığı bu küfür içindeki hayatın kendisini nereye doğru götürdüğünün farkındadır. Yaşadığı küfür içindeki bir hayatın kendisine cehennemi kazandırdığının kesin farkında olan ve zaten dünyada da cehennemi bir hayatın sahibi olduğunun mutlak bilincinde olan kâfir düşünür ki, mademki ben şu anda cehennemi bir hayat yaşıyorum, o halde benim yaşadığım bu hayata müs-lümanlar niye ortak olmasınlar? Niye bu müslümanlar göz göre göre dünyada cennet hayatı yaşıyorlar da, yaşadıkları bu hayatın sonunda göz göre göre cennete gidiyorlar da ben cehenneme gidiyorum? Niye onlar da benim gittiğim yere gitmiyorlar? Niye benim cehennemime onlar da ortak olmuyorlar?

Tıpkı şeytan gibi. Zaten bunlar şeytanın çömezleridir. Evet tıpkı şeytan gibi onun aveneleri olan kâfirler de niye bu müslümanlar bizim cehennemimize gitmiyorlar? Düşüncesiyle müslümanları da kendi cehennemlerine, kendi hayatlarına, kendi küfürlerine ortak etmek istiyorlar. Mü'minleri kendi sapıklılarına, kendi nifaklarına, kendi cehennemlerine çekerek böylece müslümanlarla denk olmak istiyorlar. Madem ki biz kaybettik onlar da kaybetsinler, madem ki biz saptık onlar da sapsınlar diyorlar. Halbuki kesin biliyorlar ki müslümanlar kazançtadırlar. Kesin biliyorlar ki müslümanlar hak yoldadırlar, doğru yoldadırlar.

Bunu bilen bu alçaklar, biz kaybettik onlar da kaybetsinler, biz kâfir olduk onlar da kâfir olsunlar diyeceklerine, madem ki onlar müs-lüman oldular biz de müslüman olalım, biz de onlar gibi Allah'a teslim olalım da biz de kazanalım, tıpkı onlar gibi biz de Allah ve Resûlüne itaat edelim de cennete gidelim, deyiverseler çok daha iyi olacaktı, onlar da kazanacaklardı ama öyle yapmıyor hainler.

Öyleyse ey müslümanlar, sakın ha sakın onlara itaat etmeyin, onlardan dost ve velîler edinmeyin. Onları dost bilmeyin. Onların yoluna, yörüngesine girmeyin. Onların düşüncelerine, onların anlayışlarına kapılıp, onların girdikleri girdaplara girip onların kendilerini kaybettikleri anaforlara kapılıp tıpkı onların hayatlarını kaybettikleri gibi, hüsrana mahkûm olup dünyalarını da âhiretlerini

de yitirdikleri gibi sakın sizler de dünyanızı ve âhiretinizi kaybetmeyin. Bu tehlikeyi çok iyi bilen Rabbimiz ısrarla bu konuda bizi uyarmaktadır.

Uhut'ta müslümanların aldıkları küçük bir yara karşısında müslümanları gerisingeriye eski küfürlerine, eski şirklerine döndürmek için propagandalara girişen yahudilere, münafıklara dikkat çekiyordu bu âyetleriyle Rabbimiz. Diyorlardı ki ey müslümanlar, hani bu peygamberiniz Allah'ın elçisiydi? Hani Allah ona yardım edecekti? Hani ne oldu? Niye yenildiniz? Yalancı bir adamın arkasına düşerek bu kadar adamınızı niye telef ettiniz? Bizi dinleseydiniz, bize itaat etseydiniz başınıza bu felâketler gelmezdi diyerek müslümanları dinlerinden döndürmek, peygambere karşı kalplerinde şüphe uyandırmak, onları can evlerinden vurmak isteyen kâfirleri asla dinlememeleri, onlara asla itaat etmemeleri konusunda uyarıda bulunuyordu.

O halde kâfirler dinlenmeyecek, kâfirlere asla itaat edilmeyecek. Gerek dünkü, gerekse bugünkü kâfirler, gerek yerli, gerek yabancı kâfirler. Hangi cinsi olursa olsun dinlemeyin onları. Onlar asla sizin hakkınızda hayır düşünmezler. Ama sakın ha bu kâfirleri bırakın-ca, bu kâfirlerin velâyetinden çıkıp Allah'ın velâyeti altına girince, bunları değil de sadece Allah'ı dinleyince bunların bize bir şey diyebile-ceklerinden filân korkmayalım. Bakın Allah diyor ki:

151. "Hakkında hiçbir delil indirmediği şeyi Allah'a ortak koşmalarından ötürü, inkâr edenlerin kalbine korku salacağız. Onların varacağı yer cehennemdir. Zalimlerin durağı ne kötüdür!"

Sakın kâfirlerden korkmayın, çünkü biz onların kalplerine korku salacağız diyor Rabbimiz. Kalplerine korku salıp onların morallerini kıracağız. Sizin karşınızda silahlarını bile kullanamaz hale getireceğiz onları. Ama bu sizin Allah'a karşı sarsılmaz imanınız, Allah'a karşı tam güveniniz, tevekkülünüz ve onların da şirklerinin karşılığıdır. Eğer sizler Rabbinize güven ve tevekkül konusunda onların seviyesine düşerseniz böyle bir vaadsöz konusu değildir. Böyle bir durumda Allah Müslümanlardan desteğini çekiverir.

İşte sûrenin önceki âyetlerinde Bedir savaşı veya Hz. Adem-den bu yana tarihin her bir döneminde gerçekleşmiş bir iman küfür savaşında gerçekleşmiş bir yasadır bu. İmanla küfrün karşılaştığı her-hangi bir savaş. Bu iki grubun karşı karşıya geldiği her bir savaş ortamında Allah, kendisinin düşmanı olarak karşısında yer almış kâfir-lere karşılarındaki mü'minleri sayılarının, güçlerinin iki katı gösteriyor. Sayısal ve güç yönünden çok azınlıkta olan mü'minler kâfirlerin gözünde iki katı gösteriliyor. Aslında sayıları azdır mü'minlerin ama Allah kâfirlerin gözünde onları fazla gösteriyor. Ve müslümanlar da o kâfirleri mevcut sayılarından ve güçlerinden çok daha az görüyorlar. Allah onlara da kâfirlerin sayılarını az gösteriyor. Böyle bir savaş orta-mında Rabbimiz mü'minlerin kalbine cesaret verirken, kâfirlerin kalplerine de korku salıveriyor.

Böylece Rabbimiz istediklerini az, istedik-lerini çok göstererek dilediklerini teyid edip güçlendiriyor.

Tarih boyunca bu hep böyle olmuştur. Hz. Mûsâ ve kardeşi Harun karşısında Firavun ve ordusu korkuyordu. Düşünebiliyor musunuz? Dünyanın en süper gücüne, ordusuna sahip olan Firavun iki kişiden korkuyordu. Öyleyse ey müslümanlar, sizlerin de kâfirlerle karşı karşıya gelme konusunda herhangi bir sıkıntınız olmasın. Sakın ha biz onların karşısına çıkamayız, biz onlarla savaşamayız, biz onlardan zayıfız, biz onların hakkından gelemeyiz diyerek onlarla savaş konusunda gevşeklik göstermeyin. Eğer sizler savaş konusunda acı çekiyorsanız, savaşın acıları sizi sarmışsa, savaş korkusu içindeyseniz bilesiniz ki kâfirler de aynen sizin gibi savaş konusunda sıkıntı çekmektedirler. Savaştan sıkıntı duyanlar sadece sizler değilsiniz. Dolayısıyla savaşı sıkıntılı görüp de sakın kâfirlerin egemenliği altında zillet içinde bir hayata razı olmayın.

Onlar savaş konusunda acı çektikleri halde bâtıl bir davaya sabır gösterirlerken size ne oluyor da hak davanız uğruna sabır göstermeyeceksiniz? Halbuki sabredip dayanmak onlardan çok size lâyıktır. Çünkü siz onlardan farklısınız. Sizler Allah desteğindesiniz. Halbuki Allah'ın kâfirlere hiçbir desteği yoktur. Onlar Allah'ın düşman-larıdırlar. Ama sizler onlardan farklı olarak Allah'ın dostlarısınız ve onlarla girişeceğiniz bir savaşta sürekli Allah desteğindesiniz. Allah'ın yardımı sizinle beraberdir. İşte bu sizin için, sizin lehinize en büyük avantajdır.

Evet işte Rabbimizin müjdesi. Kâfirlerin, yahudilerin, hıristiyan-ların, müşrik dünyanın Allah'tan hiçbir yardım ve destekleri yokken size ayrıca Allah'ın yardımı da var. Eğer onlar eşit şartlar altında Müslümanlarla bir savaşa girmiş olsalar bile.

152. "Andolsun ki, Allah, size verdiği sözde durdu, Onun izniyle kâfirleri kırıp biçiyordunuz, ama Allah size arzuladığınız zaferi gösterdikten sonra gevşeyip bu hususta çekiştiniz ve isyan ettiniz; sizden kimi dünyayı kimi âhireti istiyordu; derken denemek için Allah sizi geri çevirip bozguna uğrattı. Andolsun ki O sizi bağışladı. Allah'ın inananlara nimeti boldur."

Ey müslümanlar, Allah size verdiği sözünü tuttu. Muhakkak ki Allah size olan va'dini yerine getirmiştir. Peki hangi va'di idi bu Rab-bimizin? Nasıl bir vaatte bulunmuştu müslümanlara? Hani sûrenin 111. âyetinde:

"Onlar, incitmekten başka size bir zarar veremezler. Sizinle savaşa koyulurlarsa, geri dönüp kaçarlar. Sonra kendilerine yardım da edilmez."

Ey müslümanlar, ey dostlarım, kesinlikle bilesiniz ki bu kâfir-lerin güçleri, kuvvetleri, sayıları ne olursa olsun asla size bir zarar veremezler. Sadece sizi incitmenin ötesinde hiçbir şey yapamazlar. Sizler benim desteğimde

olduğunuz sürece onlar sizinle asla savaşa-mazlar, asla sizinle bir savaşı göze alamazlar. Bunlar korkaktırlar, tabansızdırlar, sizin karşınızda zinhar kaçarlar onlar. Eğer sizler onlar karşısında müslümanca bir tavır ortaya koyabilirseniz onların kaçmaktan başka yapabilecekleri bir şey yoktur buyurarak müslümanlara zafer va'dinde bulunmuştu Rabbimiz. Yine sûrenin 125. âyetinde:

Ey müslümanlar, eğer sizler Allah için kâfirlerle tutuştuğunuz bir savaşta sabrederseniz, Allah yasalarına göre hareket ederek kâfirler karşısında dişinizi sıkar, Allah'a tam olarak güvenir, zaferin tümüyle Allah'a ait olduğunu bilir ve kaçmayı, geri dönmeyi akıllarınızın ucundan bile geçirmezseniz, muttaki olursanız, ve düşmanlarınız da ansızın size saldırırlarsa, o zaman kesinlikle bilesiniz ki Rabbinizin size şanlı, nişanlı melekler göndererek kesin yardım edecektir. Yâni böyle alâmetli, savaşçı, savaşı çok iyi bilen, savaş için hazırlanmış 5000 melekle size yardım edeceğim buyurmuştu. Yine biraz önce okuduğum 151. âyetinde:

"Hakkında hiçbir delil indirmediği şeyi Allah'a ortak koşmalarından ötürü, inkâr edenlerin kalbine korku salacağız. Onların varacağı yer cehennemdir. Zalimlerin durağı ne kötüdür!"

Buyurarak kesinlikle karşılarındaki kâfirlerin kalplerine korku atacağını, mü'minlerin kalplerine de cesaret vereceğini vaâdetmişti. İşte burada da bu ve benzeri mü'minlere zafer ve başarı va'dlerini hatırlatarak buyuruyor ki Rabbimiz, andolsun ki ben Uhud günü size vaat ettiğim yardım ve zafer sözümü yerine getirdim. Savaşın ilk dönemi sayısal azlığınıza rağmen kâfirler sizin önünüzde bozulup kaçmaya başladı da siz onları Allah'ın izniyle doğruyordunuz. Önünüze geleni, arkasından yetiştiklerinizi öldürüyordunuz. Böylece Allah size olan va'dini gerçekleştirmiş oldu.

Allah size vaâdettiği galibiyeti, zaferi gösterdi, ama sizler Rab-binizin size vaâdettiği bu yardımının şartlarını terk ettiniz. Zaferin yardımın şartlarını bozdunuz. Neydi zaferin şartları? Savaşın sonuna kadar Allah yasalarına riâyet, Allah'ın emirlerinin dışına çıkmamak, sabır, sebat. Sizler bu şartları bozana kadar Allah'ın yardımı ve zaferiniz devam etti, ama:

Ne zamanki sizler savaşta kalp zaafına düştünüz, ne zamanki ganimete meylettiniz, ne zamanki dünyalıklar karşısında yılgınlık gösterdiniz, ne zamanki emir ve kumanda konusunda münakaşaya başladınız, ne zamanki komuta merkezine karşı başkaldırdınız, yâni Ra-sûlullah'ın emirlerini uygulama konusunda çekişip ihtilâfa düştünüz, mevzilerinizi, konumlarınızı terk ettiniz işte o andan itibaren Allah size istediğiniz, beklediğiniz, sevdiğiniz galibiyeti, zaferi, arzuladığınız ganimeti gösterdikten sonra olan oldu.

O zaman içinizden kiminiz dünyayı, dünyalıkları arzu ediyordu, Rasûlullah'ın yerleştirdiği mevzilerini terk edip ganimete koşuyordu, kimileriniz de âhireti, âhiretin mükafatını arzu ediyordu. Arkadaşlarının devşirmeye

koyulduğu ganimetleri, dünyalıkları değersiz görerek Rasûlullah'ın yerleştirdiği mevzilerini terk etmemekten yana bir tavır alıyor, âhireti dünyaya, şehâdeti ganimetlere tercih ediyordu. Bu durum gerçekten sizler için yapılmaması gereken bir şeydi ama:

Sonra Allah denemek için sizi ondan çevirdi. Sizi o zaferden çevirdi. Düşmanlarınızdan yüzünüzü çevirdi, ya da kâfirlere, düşman-larınıza karşı size lütfettiği yardımı, desteği geri çekti. Size o zaferin ucunu gösterdikten sonra onu sizden geri aldı. Ama bununla birlikte Allah yine sizi bağışladı. Pişmanlığınız sebebiyle sizi affetti. Yâni sizin bu davranışlarınız, bu sabırsızlığınız, ganimete meylederek Rasûlul-lah'a karşı gelmeniz, eğer Rabbiniz sizi affetmeseydi gerçekten topunuzun helâk olmasına sebep olabilirdi. Allah'ın yardımı ve affı sonu-cunda bu büyük felâketten döndürüldünüz. Karşınızda zafer kazan-mış olmalarına rağmen hem sizi, hem Medine'deki ailelerinizi bırakıp Mekke'ye dönüp gitti kâfirler. Galip gelmişlerken ya sizin üzerinize, ya da Medine'deki sahipsiz ailelerinizin üzerine yürüyüverselerdi ne olacaktı sizin haliniz?

Rabbimiz bu âyetleriyle Uhut'ta müslümanların takındıkları tavırlarını sorgulayarak kıyâmete kadar yeryüzünde gerçekleşecek iman küfür savaşlarının yasasını ortaya koyuyordu. Kıyâmete kadar müslümanların kâfirler karşısında verdikleri savaşlarda Allah'ın yardı-mına ve zafere ulaşabilmek için dikkat etmeleri gereken hususlar per-çinleniyor.

Bakın Allah ilk önce müslümanlara yardım ediyor ve zaferi onlara gösteriyor. Ama ne zamanki müslümanlar yılgınlık gösteriyorlar, Rasûlullah'ın emirlerine karşı geliyorlar, baş kaldırıyorlar işte o zaman Allah onlara karşı yardımını ve zaferini geri alıyor. Allah'ın Resûlünün tepeye yerleştirdiği okçular Rasûlullah Efendimizin emrine karşı geliyorlar. Düşmanın kaçıp da arkadaşlarının ganimet topladıklarını gören okçulardan bir kısmı Rasûlullah'ın ısrarla sakın yerlerinizden ayrılmayın buyruğuna karşı gelerek mevzilerini terk ediyorlar. Dünya malına meyilleri Rasûlullah'ın emrine galip geliyor.

Ve işte Rabbimizin içinizden kimileri dünyayı istiyordu ifade-siyle zemmettiği bir davranışı sergiliyorlar ve Allah'ın yardımının kesilmesine sebep oluyorlar. Öyleyse unutmayalım ki yeryüzünde kıyâmete kadar zuhur edecek hak bâtıl savaşlarında ne zamanki müslü-manlar dünyaya, dünyalıklara meylederlerse savaşı kaybedecekler demektir. Allah desteğini kaybedecekler demektir. Yeniçeri rahatına meyledip, dünyaya meyledip bu ıssız çöller aşılmaz, bu sıkıntılar çe-kilmez diyerek kılıcını kınına soktuğu andan itibaren Osmanlının hayatında yenilgi başlıyordu.

Bugün de âlimiyle, cahiliyle, kadınıyla erkeğiyle tüm Müslümanlar dünyaya, dünyalıklara meyledip, Allah'ın kendilerini görmek istediği kulluk mevzilerini terk edip, ilmi, tebliği, emri bil'marufu, cihadı bir kenara bırakıp

ganimet sevdasına, mal mülk sevdasına kapıldıkları için kâfirler karşısında yenilgiyi yudumlamaktadırlar. Zillet ve meskenet içinde bir hayatı soluklamaktadırlar.

153. "Peygamber arkanızdan sizi çağırırken, kimseye bakmadan kaçıyordunuz; kaybettiğinize ve başınıza gelene üzülmeyesiniz diye Allah sizi kederden kedere uğrattı. Allah işlediklerinizden haberdardır."

Okçular Rasûlullah Efendimizin emrine muhalefet ederek yerleştirildikleri yerlerini terk ederek dünyalık peşine düşünce Halid Bin Velîd komutasındaki süvariler okçulardan geriye kalan birkaç kişiyi şehid ederek o boğazı geçip müslümanlara arkalarından ansızın saldırıya geçti. Müslümanlar neye uğradıklarını bilemediler. Tabii bu ara-da Halid'in müslümanları arkadan kuşattığını gören, kaçmakta olan müşrikler de geriye dönerek müslümanlara saldırıya geçince müslü-manlar iki ordu arasında kalıp bozguna uğradılar. İki ordu arasında Müslümanlar doğranıyorlardı.

Bu arada Rasûlullah'ın şehid edildiği haberi de yayılınca müs-lümanlar tamamen bozguna uğrayıp bir kısmı Uhud'a doğru, bir kısmı da Medine'ye doğru kaçmaya başladı. Yaralı bir vaziyette Allah'ın Re-sûlü yanı başındaki birkaç müslümanla birlikte olduğu yerde kalıp kaçmakta olan müslümanlara çağırıyordu.

Bakın Allah diyor ki:

Hani siz kesin elde ettiğiniz zaferin yenilgiye dönüşmesi, peygamberin şehid edildiği söylentisinin yayılması, galip durumda olan müşrik ordusunun Medine'deki çoluk çocuklarınıza saldıracağı korkusuyla hiç kimseye bakmadan, kendi başınızın derdine düşmüş bir vaziyette alabildiğine kaçıyordunuz. Peygamber de arkanızdan sizi çağırıp duruyordu. Ey müslümanlar, kaçmayın! Kaçmayın! Bana doğru gelin! Bana doğru gelin! Ben buradayım! diye sizi çağırıyordu.

Evet Peygamberi arkanızda bırakmıştınız. Peygamber arkada savaş mey-danında kalmıştı. Savaş meydanında çakılıp kalan, kaçma-yı zerre kadar aklının ucundan bile geçirmeyen peygamber kaçanları çağırıyor ve yeniden düşmânâ hücuma geçmelerini emrediyordu.

Evet zaferi bizzat gözlerinizle gördükten sonra sizler kaçıyordunuz. Peygamberi bile savaş alanında bırakıp kaçıyordunuz. Peygamberin çağrısına bile kulak vermeden, onun dâvetine bile icabet et-meden, peygamberin yanında kalan az bir grup müstesna kaçıyordunuz.

Böylece Allah sizi kederden kedere uğrattı. Allah sizi gama karşı gamla cezalandırdı. Siz bu kaçışınızla peygamberinizi üzdünüz, Allah da sizi üzdü. Veya siz peygamberinize gam üstüne gam tattırdınız. Onun emrine muhalefet

edip şehrin dışında müşrikleri karşılama isteklerinizle, o tepeye yerleştirilen okçularınızın yerlerini terk etmeleriyle, peygamberi geride bırakıp savaş alanından kaçmanızla siz peygamberi kederden kedere sevk ettiniz, Allah da sizi kederken kedere sevk etti. Yaralanmanız, şehid olmanız, ele geçirdiğiniz zaferi kaybet-meniz, avucunuzun içindeki ganimetlerden mahrum edilmeniz, bunlardan daha büyüğü peygamberin şehid edildiği yalan haberinin size ulaşması gibi gam üstüne gam tattırdı Allah size.

Kaybettiklerinize, kaybettiğiniz fırsatlara ve de uğradığınız felâketlere, başınıza gelen musibetlere üzülmeyesiniz diye Allah böyle yaptı. Şüphesiz ki Allah yaptıklarınızdan haberdardır.

Evet anlıyoruz ki, bütün bunları müslümanları eğitmek için yapıyordu Rabbimiz. Allah yolunda başlarına gelenlere sabredip metin olmaları, Allah'a güvenlerini sarsmamaları gerekiyordu. Allah bu konuda onları yetiştirmeyi murad ediyordu. Çünkü biz biliyoruz ki acı acıyı unutturur, gam gama galip gelir. Allah bir saniye içinde galipleri mağlup, mağlupları galip getirebilir.

154. "Kederden sonra, birtakımınızı kendinden geçirecek şekilde size huzur ve emniyet indirdi; oysa birtakımınız da kendi dertlerine düşmüşlerdi. Haksız yere Allah hakkında, cahiliye devrinde olduğu gibi inanıyorlar, "Bu işte bizim bir fikrimiz var mı? "diyorlardı; Ey Muhammed! De ki: "Buyruğun hepsi Allah'ındır. "Sana açmadıklarını içlerinde gizliyorlar, "Bu işte bizim fikrimiz alınsaydı, burada öldürülmezdik" diyorlar. De ki: "Evlerinizde olsaydınız haklarında ölüm yazılı olan kimseler, yine de devrilecekleri yere varırlardı. "Bu, Allah'ın içinizde olanı denemesi, kalplerinizde olanı arıtması içindir. Allah gönüllerde olanı bilir."

Evet bu sıkıntıdan, bu gam ve kederden sonra Allah size bir güvenlik, bir emniyet duygusu indirdi ki içinizden bir kısmınızı uyku sarıyordu. Hattâ silahlarını bile bırakacak şekilde kendilerini emin hissedip uyuyorlardı. İşte bunlar içinizden Allah'a güvenleri tam olan, Allah'a tevekküllerinden ötürü cesaretlerini hiçbir zaman kaybetmeyen kimselerdi ki böylece Allah onların savaş ortamındaki korkularını kaldırıp yardım ve desteğini ulaştırmıştır. Savaşın ikinci bölümünde galip duruma geçen müşrikler müslümanlara karşı yine geleceğiz tehdidinde bulununca, yeni bir saldırıya maruz kalmaktan veya müşriklerin korumasız bir durumda olan Medine'ye yürümelerinden endişelenenler vardı müslümanların içinde.

Buna karşılık Allah'a teslimiyetleri tam olanlar Allah'ın kendilerine gönderdiği bir güven duygusu içinde savaşın tüm acılarını unutmuş biz vaziyette uykuya dalarlarken beri tarafta bir grup da kendi başının derdine düşmüş, kendi canlarından başka bir şey düşünmez oldukları halde Allah hakkında cahiliye zannında, kötü zanda bulunuyorlar ve tedirginlik içinde kıvranıyorlardı. Bunlar ne Allah'ın dinine, ne Allah'ın elçisine, ne de öteki müslümanlara değer

vermeyen, kâfirlerin mü'minlere karşı galebesine aldırış etmeyen sadece kendilerini, kendi menfaatlerini düşünen münafıklardı. Belki müslümanlar aleyhine bir komplo niyetiyle veya sadece ganimet devşirmek maksadıyla savaşa katılmış kimselerdi bunlar.

Übey Bin Selül'le birlikte yarı yolda kaçıp giderlerken bunlar bu cesareti bile gösteremeyen kimselerdi. Bunlar Allah hakkında cahiliye zannı besliyorlardı. Allah hakkında düşünülmemesi gereken kötü bir zanda bulunuyorlardı. Allah'ın yenildiği, mağlup olduğu, ya da artık peygamberine yardım etmediği, peygamberin işinin bittiği, eğer o hak bir peygamber olsaydı kendisine yardım edileceği kötü zanlarında bulunuyorlardı. Kâfirlerin mü'minler karşısında Allah'ın bir hikmeti gereği böyle geçici bir zafer kazanmalarını nihaî bir zafer olarak değerlen-direrek artık iman davasının bittiği zannında bulunuyorlardı. İşte imanı kökleşmemiş, Allah'a itimatları perçinlenmemiş kimseler her zaman böyle kritik durumlarda sarsıntı geçirirler. Allah yolunda eziyetlere katlanamazlar böyleleri. Azıcık bir zor karşısında hemen imanlarından, davalarından dönüverirler. Bakın bu adamlar şöyle diyorlardı:

Bu işten bize düşen bir şey var mı? Bu savaş işinde bize düşen bir tedbir var mı? Bu zafer işinde bize bir pay, bir ganimet var mı? Veya bu konuda bize bir söz hakkı var mı? Eğer bu konuda bize de bir söz hakkı düşseydi kesinlikle şimdi burada pisipisine öldürülmezdik. Eğer işin başında bizim sözümüz dinlenseydi bunlar başımıza gelmezdi. Bizi değil de peygamberi dinlediğiniz için bunlar başımıza geldi. Ne olacaktı bu savaş? Ne olacaktı bu müslümanlık? Medine'de gül gibi geçinip giderken bir peygamber geldi, bir cihad işi icad etti, biz Mekkelilere düşman olduk ve işte sonunda bunlar başımıza geldi. Halbuki emir konusunda, yasa konusunda, hayat programımız konusunda bu peygamberi dinlemeseydik, kendi hayat programımızı kendimiz belirleseydik bütün bunlar başımıza gelmeyecekti. Bütün bunlar müslüman olduğumuz için başımıza geldi. Halbuki hayatımız konusunda kendimiz söz sahibi olsaydık bu belâlara duçar olmazdık diyorlar.

Evet hayat programımız konusunda bize de bir söz hakkı var mı? Bundan sonra şu egemenlik konusunda bize de bir yetki var mı? Yasa belirleme konusunda bize de bir söz düşecek mi? şeklindeki sorularına karşılık bakın Allah buyuruyor ki:

De ki; emrin tamamı Allah'a aittir. Egemenlik tümüyle Allah'a aittir. Sizin savaşınızı barışınızı ve tüm hayat programınızı belirleme hakkı sadece Allah'a aittir. Zafer de, hezimette, galibiyet de, mağlubiyet de sadece Allah'a aittir. O mutlak egemen olandır ve dilediğini galip getirir, dilediğini de mağlup eder. Allah'tan başka hiç kimse bu konuda söz sahibi değildir.

Peygamberim, korkuları sebebiyle onlar içlerinde sana açmadıkları bir şeyleri gizliyorlar. Onlar kendi aralarında bir küfür, bir nifak gizliyorlar ki onu

sana açmıyorlar. Onlar seninle ve müslümanlarla birlikte bu savaşa çıktıklarından bin pişmanlık duyuyorlar ama bunu sana açıkça söyleyemiyorlar. Az evvel de ifade ettiğim gibi:

Eğer azıcık da bizim sözlerimize kulak verilseydi burada öldü-rülmeyecektik diyorlar. Sanki ecelin iki olduğunu söylemeye çalışı-yorlar hainler. Bir taraftan Übey Bin Selül münafığının Medineden dışarı çıkmayalım şeklindeki reyinin doğruluğunu, diğer taraftan da Ra-sûlullah Efendimizin ashabının istişaresine uyarak Medine'nin dışına çıkarak savaş verme kararının yanlışlığını vurgulamak istiyorlar. Böylece peygamberi değil de Übey Bin Selül'ün dinlenmesi gerektiğini iddia ediyorlar. Evet bizi dinleseydiniz burada ölmeyecektiniz diyorlar. Allah da buyurur ki bakın:

De ki peygamberim, eğer sizler evlerinizde olsaydınız, Allah'ın üzerlerine ölümü takdir edip yazdıkları yine mutlaka devrilecekleri yere çıkıp gideceklerdi. Yâni eğer Allah adına bir savaşla Uhud'a kadar gelmeyip evlerinizde kalmış olsaydınız ölüm yazılmış olanlarınız mutlaka orada da öleceklerdi. Yâni ne savaşa iştirak etmeniz ölüm sebebidir, ne de evlerinizde kalmanız yaşama sebebidir. Allah ölümü takdir etmişse onu geri çevirmek mümkün değildir. Takdir etmemişse de kimse kimsenin kılına bile dokunamaz.

Allah bütün bunları mü'minlere yardımı olmadığı için, mü'min-leri sevmediği için değil, dostlarını yardımcısız bırakmak istediği için değil, sizlerin göğüslerinizin içini yoklamak, göğüslerinizin içindeki ih-lâsı, nifakı açığa çıkarmak, kalplerinizdekini temizlemek için böyle yapmaktadır. Hem müslümanların kalplerini yatıştırıp bu tür mahrumiyetlere alıştırmak hem de müslümanların arasındaki münafıkları açığa çıkarmak için böyle yapar Allah. Allah kalplerin özünü bilendir.

155. "İki topluluğun karşılaştığı gün, içinizden yüz çevirenlerin, yaptıklarının bir kısmından ötürü şeytan ayaklarını kaydırıp yoldan çıkarmak istemişti. Allah, an-dolsun ki, onları affetti. Allah bağışlayandır, Halimdir."

Evet iki topluluğun karşılaştığı bu iman küfür savaşında, bu hak bâtıl savaşında Allah'a tam itimat edip yerlerinde çakılı kalan pey-gamber ve arkadaşlarının yanında kaçanlar vardı. İşte bu Medine'ye kadar kaçanların yaptıklarının bir kısmı sebebiyle, yâni kazandıkları hatalarının bir kısmı sebebiyle şeytan onların ayaklarını kaydırmak, hak yoldan çıkarmak istemişti. Geçmişte, ya da o anda işledikleri bazı günahları sebebiyle ki bu günahların neler olduğu burada açıklanmamaktadır, şeytan onları Allah ve Resûlüne itaatten çıkarıp kâfir yapmaya çağırmıştı.

Yâni burada kast edilen günahları Rasûlullah'ın yerleştirdiği okçuların yerlerini terk etmeleri midir? Kendi canlarının derdine düşerek Rasûlullah'ı savaş alanında terk edip kaçmaları mıdır? Yoksa daha önce işlenen bazı günahları mıdır? Bunu bilemiyoruz. Anladığımız o ki itaat itaati getirir, günah

da arkasından günahı getirir. Yâni her bir günah şeytana uyma kabiliyetini artırır, ya da şeytana yaklaşma kapısını açar. Kul günah işleyip şeytana dâvetiye çıkarmadıkça şeytanın yapabileceği bir şey yoktur.

Ama bununla beraber Allah onları bağışladı. Gerçekten Allah Ğafûr'dur, kusurları, hataları görmeyendir, affedendir, Halîmdir. Aceleci olmayandır. Eğer dünyada işlediklerinizden dolayı Rabbimiz Halim olmayıp, affetmeyip, dönüş fırsatı tanımasaydı, hemen cezalandırmış olsaydı yeryüzünde insan kalmazdı.

156. "Ey İnananlar! Yolculuğa çıkan veya savaşa giden kardeşleri hakkında: "Onlar yanımızda olsalardı ölmezler ve öldürülmezlerdi" diyen inkârcılar gibi olmayın. Allah bunu onların kalplerinde bir hasret olarak bıraksın. Dirilten de öldüren de Allah'tır. Allah işlediklerinizi görür."

Kendileri Allah için savaşa ve gazaya çıkmadıkları halde, Allah için ölmeyi, öldürmeyi göze alamadıkları halde, neseben veya inanç yönünden kardeşleri olan mü'minlerin Allah yolunda bir savaşta ölmelerine veya öldürülmelerine bakarak, eğer onlar bizim yanımızda olsalardı, böyle bir savaşa gitmeselerdi ölmezler ve öldürülmezlerdi diyorlar. Allah diyor ki, ey müslümanlar, siz sizin hakkınızda bu bozuk inancı taşıyanlar gibi olmayın. Sakın sizler böyle savaşa çıkmayı ölüm sebebi sayan kâfirler gibi düşünmeyin.

Allah bunu onların kalplerine bir hasret olarak koydu. Yâni bu anlayışlarını, bu düşüncelerini, bu tarzı telakkilerini onların kalplerinde büyük bir hasret kılmak için yapmıştır. Hasret arzulanan, umulan beklenen bir şeyi ele geçirememekten dolayı meydana gelen bir pişman-lık, bir üzüntüdür.

Savaş, ölüm, yaralanma, kaybetme, hastalanma, başarama-ma, istediği neticeyi alamama gibi durumları kendi plan ve program-larına bağlayan, Allah'ı diskalifiye eden kimseler için hiçbir teselli kay-nağı yoktur. Keşke, keşke deyip dövünmekten, pişmanlık duymaktan başka bir şey yoktur böyleleri için. Akrabalarını, kardeşlerini böyle bir savaştan engelleyemedikleri için, onların ölümlerine sebep oldukları için hep kendilerini katil gibi hissedip sorumlu tutarak kendilerini suçlarlar.

Halbuki hayat da ölüm de Allah'a aittir. Hayatı veren de alan da Allah'tır. Öldüren de, dirilten de Allah'tır. Allah dilemedikçe kimsenin kimseyi öldürmesi mümkün değildir. Allah öldürecekse, kişinin vadesi yetmişse seferde de öldürür, hazarda da. Allah yaptığınız her şeyi görmektedir. Yâni sizin bu sözlerinizi, amellerinizi Allah bilmektedir.

Allah'ı tanımayan, Allah'ın takdirinden, Allah'ın kaderinden ha-bersiz olan insanların tavrıdır bu. Hayatlarında Allah'ı hesaba katma-yan, Allah'ın hesabından, Allah'ın takdirinden kaçılamayacağını bil-meyen, yeryüzünde sadece kendi plan ve programlarına güvenen bu tür insanlar başlarına bir şeyler geldiği zaman, bir başarısızlıkla karşı karşıya kaldıkları zaman kalplerinde hep bir acı ve keder duyarak, hasret ve dövünme içinde of! Keşke şöyle yapsaydım! Keşke böyle yapmasaydım! Bunlar başıma gelmezdi diye acı içinde kıvranırlar.

157,158. "Allah yolunda öldürülür veya ölürseniz, size Allah'tan onların topladıklarından hayırlı bir mağfiret ve rahmet vardır. Andolsun ki, ölseniz de, öldürülseniz de Allah katında toplanacaksınız."

Eğer Allah yolunda çıktığınız bir savaşta ölür ya da öldürülür-seniz Allah'tan bir mağfiret, bir bağışlama kâfirlerin ömür boyu top-ladıklarından toplayacaklarından daha hayırlıdır. Ölseniz de, öldürülmüş olsanız da unutmayın ki Allah'a haşr olunacak, Allah'a sevk olunacak, Onun huzurunda toplanacak ve hesabı Ona ödeyeceksiniz. Mükafat veya cezanızı Ondan alacaksınız.

Allah'tan bir mağfirete ulaşmanız, Allah'ın geçmişinizi sıfırla-ması kâfirlerin dünyada topladıklarından çok daha hayırlıdır. Allah yolunda çıktığınız bir savaşta ölür ya da öldürülürseniz buna ulaşacak-sınız. İşte dünya budur. İşte hayat budur. İşte dünyada Allah'ın yasası budur. Dünyada Allah yasası gereği herkes ölecek. Ölümden kurtulan hiç kimse yoktur, ama önemli olan Allah adına ve Allah yolunda olma-sıdır. Allah için gittiği Uhut'ta şehid olan da, Allah ve Resûlünün dâvetine icabet etmeyip, Uhud'a iştirak etmeyip Medine'de karılar gibi evlerinde kalanlar da, kalplerindeki nifak hastalıklarından ötürü, sudan sebeplerle yarı yolda müslümanları terk edip, ökçelerinin üstünde gerisingeriye dönenler de, böyle bir iman küfür savaşında her iki ordunun dışında kalanlar da, Uhut'tan habersiz dünyanın değişik bölgelerinde yaşayanlar da hepsi hepsi öldüler.

Sanki Uhud'a iştirak edenler öldü de diğerleri yaşadı mı? Orada doğranıp Allah için şehid olanlar öldü de onları doğrayanlar ölmediler mi? Uhut'ta mağlup olanlar öldüler de galipler ölmediler mi? Savaşın en ön safında yer alanlar öldüler de gerilerde kalanlar ölmediler mi? Yeryüzünün en büyük mülk ve saltanatına sahip olan, cinlere bile hükmeden Süleyman (a.s) bile bir gün bu dünyayı terk edip giderken başkaları ölmeyecekler mi? Kim ölmeyebilir ki bu dünyada? Kim çare bulabilmiş, kim becerebilmiş ki ölmemeyi? İşte hayat budur. İşte Allah'ın yeryüzünde işleyen yasası budur. Hayat ölümle iç içedir. Hayat da, ölüm de reddedilemeyecek bir gerçektir.

Öyleyse kesinlikle bilelim ki ölüm adım, adım bizi takip etmektedir. İnsan Rabbine doğru çabalamaktadır. Rabbine doğru, ölüme doğru hızla koşmaktadır. Her an tıpkı bir maraton gibi hızla Rabbine doğru gidiyor insan. Öyle değil mi? İnsanın dünyada tüm çabası, tüm gayreti, tüm uğraşısı, gitmesi, gelmesi, yürümesi, durması, yatması, uyuması, yemesi, içmesi hep Rabbine doğrudur. Her şey bir gün insanı Rabbiyle karşı karşıya getirmeye yöneliktir.

Yâni insan dünyada her an Allah'a yaklaşıyor demektir. Her haliyle Allah'a doğru gidiyor demektir. Kişi her nefesi yaşama adına alır ama, her nefesiyle Allah'a biraz daha yaklaşıyor. İnsanoğlu yaşa-mak için nefes alır ama

her nefesi onu ölüme biraz daha yaklaştırmaktadır. Nefes almasa ölecek, ama nefes alsa yine ölecek. Hani a-cele giden ecele gider, yavaş gidenin de ecel arkasından yetişir ya, işte insanoğlu her adımda mezardan kaçar ama, her adımda ona doğru biraz daha yaklaşır.

Öyleyse unutmayalım ki, bizim de tüm çabalarımız, tüm uğraşlarımız mezara doğrudur. Biz şu anda mezar aramaya çıkmışız. Belki şu anda içimizden birisi burada bulacak aradığı mezarını. Burada öldük mü işte mezarımız burası. Ne o korktun mu? Hiç korkma-ya gerek yok. Şunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmayalım ki şu anda üzerimizdeki elbisemiz ilk kefenimiz ve şu anda üzerinde oturdu-ğumuz mekân bizim ilk mezarımız olabilir. Her şey yokluğa doğru, yok olmaya doğru gidiyor. Sema, arz, ay, güneş, yıldızlar, bitkiler, insan her şey yokluğa doğru gidiyor. Hepsi gitsin ben kalırım, ben gitmek istemiyorum diyemezsiniz.

Öyleyse ey müslümanlar, sakın bu kâfirler gibi düşünmeyin. Sakın Allah yolunda yapılacak bir savaşı kesin ölüm sebebi kabul edip savaştan geri durmayın. Asıl böyle yaparsanız ölümünüzü, sonu-nuzu hazırlamış olursunuz. Sizler dünya hayatı yerine âhireti satın alanlar olun. Fâniyi verip de bâkîye talip olanlar, dünya hayatının basit zevklerini bırakıp cennete ve Allah'ın rızasına talip olanlar olun. Allah yolunda, Allah'ın egemenliğini gerçekleştirmek için, ila-i kelimetullah için savaşın. Çünkü unutmayın ki Allah yolunda savaşanlar geçici ve basit dünya hayatını satıp karşılığında ebedî olan âhireti satın almış-lardır. Kim dünya hayatının geçiciliğini, derbederliğini, fâniliğini, zavallılığını bilir de Allah yolunda savaşarak buradaki zevkini, sefasını âhi-ret hayatı, âhiret mutluluğu için fedâ etmeyi becerebilirse, fâniyi verip bâkîyi kazanmayı becerebilirse, Allah'ın mağfiretini kazanabilirse işte kazançta olan odur. Dünyayı da âhireti de en iyi değerlendiren odur.

Öyleyse dünya hayatına karşılık âhireti satın almak isteyenler Allah yolunda savaşsınlar. Unutmayın ki kim Allah yolunda savaşırken ölür ya da öldürülürse Allah huzurunda toplanacak ve ecirlerin en büyüğüne ulaşacaktır. Yine unutmayalım ki Allah adına savaşan bir müslüman ölse de galiptir kalsa da. Bundan sonra bu savaş çerçeve-sinde Rasûlullah efendimizle alâkalı bir değerlendirme gelecek:

159. "Allah'ın rahmetinden dolayı, ey Muhammed, sen onlara karşı yumuşak davrandın. Eğer kaba ve katı kalpli olsaydın, şüphesiz etrafından dağılır giderlerdi. Onları affet, onlara mağfiret dile, iş hakkında onlara danış, fakat karar verdin mi Allah'a güven, doğrusu Allah güvenenleri sever."

Ey peygamberim, Allah'tan bir rahmetle, Allah'tan bir rahmet sebebiyle sen onlara yumuşak davrandın. Allah'ın yardımı ve yol göstermesiyle onlara merhametli, müsamahalı, şefkatli davrandın. Eğer sen onlara karşı sert, haşin,

katı kalpli davransaydın, onlara karşı an-layışsız, kaba olsaydın muhakkak ki onlar seni terk edip etrafından dağılıp giderlerdi. Kıyâmete kadar tüm insanlara, tüm toplumlara örnek olacak bir neslin yetişmesi için elbette peygamber Efendimizin böyle davranması gerekecekti.

İşte bu bir peygamber tavrıdır, bir peygamber ahlâkıdır. Bir örnek davranışıdır bu. Beni Rabbim terbiye etti ve benim terbiyemi ne güzel yaptı buyuran bizzat Rabbimizin terbiyesinden geçen Rasûlul-lah Efendimizin, örneğimizin ahlâkı işte böyle hep güzellik, hep merhamet olup Allah'ın yardımıyla hep başarıya ulaştırıcı, güzel sonuçlar tevlid edici bir örnekti. Kıyâmete kadar mü'minlere en güzel bir örnektir Rasûlullah'ın ahlâkı.

Burada örneğimizin, pîşdârımızın bu güzel davranışını, bu güzel ahlâkını bize arzeden Rabbimiz bize şunları söylüyor: Ey Müslümanlar, ey her konuda kendilerine nümûne-i imtisâl olarak sunduğum elçimi adım adım takip etmekle yükümlü olan peygamber yolunun yol-cuları, işte örneğinizin örnek ahlâkı. Sizler de onun gibi olun. Onun gi-bi davranın.

Hanımlarınıza karşı, kardeşlerinize karşı, çevrenizdeki Müslümanlara karşı, işçilerinize, memurlarınıza karşı sizler de böyle davranın. Sizler de peygamber ahlâkıyla ahlâklanın. Tüm çevrenize karşı merhametli olun. Tüm çevrenizi Cennete götürücü bir tavır sergileyin. Zinhar ne idare edenleriniz, ne idare edilenleriniz, ne zenginleriniz, ne fakirleriniz, ne kadınlarınız, ne erkekleriniz peygamber ahlâkını bir tarafa bırakıp böyle bir sınıf farkıyla birbirlerinizi değerlendirmeyin. Unutmayın ki sizin tek değer yargınız iman olmalıdır, takva ve teslimiyet olmalıdır.

Evet, biriniz koca olabilir Rasûlullah gibi, biriniz kadın olabilir Hz. Ayşe gibi. Biriniz patron olabilir Ebu Bekir gibi, biriniz köle olabilir, işçi olabilir Bilal gibi. Biriniz idareci olabilir Ömer gibi, biriniz tebaa olabilir Ebu Zer gibi. Ama unutmayın ki Allah nazarında, kulluk noktasında bunlar arasında asla bir değer farkı yoktur. Hepsi Allah'ın kuludur. Hepsi Adem'in çocuklarıdır ve hepsi de topraktandır.

İşte Rabbimizin beyanından anlıyoruz ki bizzat kendisinin terbiye ettiği Rasûlullah Efendimiz insanlara, çevresindekilere son derece merhametli davrandı, müsamahalı davrandı, yumuşak ve halim davrandı. Birlikte Allah'a kulluk yapmaya ve Allah'ın dinini yüceltmenin kavgasını verdiği etrafındaki ashabına karşı iyi davrandı, onlara kaba ve sert davranmadı. Hatalarından dolayı, sürçmelerinden dolayı onları affetti, onlar adına istiğfarda bulundu. Arkadaşlarının yaptıklarından ötürü Allah'tan özür diledi. Onlara değer verdi, onlarla iş konusunda, bu savaş konusunda istişarede bulundu. Çünkü Rabbimiz ona bunu emrediyordu:

Ey peygamberim, onları affet, onların kusurlarından ötürü istiğfarda bulun, kendin hakkındaki haklarını Allah'tan bağışlamasını dile, iş konusunda onlarla daima müşavere et, daima onlarla istişare ederek, onların görüşlerine müracaat ederek, kendilerine değer verdiğini ortaya koyarak, bu din işinin, bu hayat programının kendi meseleleri olduğunu, binaenaleyh kendi öz meselelerine sahip çıkıp, kafa yormaları, fikir beyan etmeleri, katılımda bulunmaları konusunda, aklî güçlerini ortaya çıkarmaları konusunda da onlara imkân hazırlayarak onlarla dayanışma içinde bir hayat yaşa.

Ey peygamberim, Allah adına birlikte yaşadığınız bir hayatın problemlerinden onları da haberdar et. Kararını onlarla birlikte ver. Ama vereceğin tüm kararlarında, tüm hayat problemlerinin çözümün-de Allah'ın dini, Allah'ın arzuları hâkim olsun. Allah'ın kitabının âyetleri doğrultusundan şaşma. Bir savaş kararı mı alacaksın? Bir barışa mı karar vereceksin? Medine'de bir müdafaa savaşına mı karar verdin? Arkadaşlarının arzusuyla bundan vazgeçip Uhut'ta düşmanı karşılamaya mı karar verdin? Hangi konuda bir karar vermişsen artık verdiğin o kararında sebat et. Bir şeye azmedip karar verdin mi sadece Rabbine tevekkül edip, sadece Rabbine güvenip, dayanıp, ona sığınıp yürü. Çünkü kesinlikle bilesin ki Allah kendisine güvenip, kendi-sine tevekkül edip, kendisini velî ve vekil bilip tüm işlerini kendisine havale edenleri, yolunda yürüyenleri sever.

Daha önceki âyetlerde demeye çalıştığımız gibi Rasûlullah Efendimiz Uhud savaşının başlangıcında ashabını toplayarak bu konuyu onlarla istişare etmişti. Kendi fikrini açıklayıp onların fikirlerini almıştı. Allah'ın Resûlü Medine'de kalıp gelmekte olan düşmana karşı bir müdafaa savaşı vermeyi düşünüyordu. Ama istişare ettiği ashabı arasında daha önce Bedir'de bulunamayıp düşmanla karşılaşmaya can atan, bir meydan muharebesi için yanıp tutuşan gençler vardı. Bunlar ısrarla Uhud'a gitmeyi, düşmanı şehrin dışında karşılamayı ve kahramanca bir savaşta Rasûlullah'ın yüzünü aydın etmeyi istiyorlardı. Onların bu arzularında ısrarlarını gören Allah'ın Resûlü kendi fikrinden vazgeçip onların bu arzusunu kabul etti.

Sonra bu gençler Rasûlullah'ı üzdüklerini, onun arzusuna muhalefet ettiklerini zannederek pişman oldular ve gelip şöyle dediler: Ey Allah'ın Resûlü, sizin arzunuzun aksine bir şey isteyerek galiba bizler hata ettik. Bu tavrımızdan ötürü bizi affet ve nasıl istersen öylece yap. Biz sizinle beraberiz dediler. Allah'ın Resûlü artık kararını vermişti. Buyurdu ki bir peygamber bir şeye karar verip azmetmişse, savaş için zırhını giymişse artık zırhını çıkarmak, kararından dönmek ona yakış-maz dedi, kararında azmetti, sebat etti, gitti Uhud'a, sonuna kadar direndi, dayandı orada. Allah'a itimat edip, tevekkül edip savaş meydanında yerine çıkılmış gibi bir adım bile geriye atmadı, kaçmadı. Büyük bir azim ve cesaretle bozguna uğrayan, kaçmaya çalışan arkadaşlarının arasında ordusunu toparlamaya ve kaçmalarına engel olmaya muvaffak oldu.

İşte bu onun Allah tarafından kendisine kazandırılan ahlâkının savaş yönünü, azim ve cesaret yönünü, Allah'a güveninin tam oluşundan dolayı kaçmayı aklının ucundan bile geçirmeme yönünü teşkil ediyordu. O sadece Allaha güveniyor, sadece ona sığınıyor, kendisini sadece onun koruyacağını bildiği Rabbine tevekkül ediyor, vekaletini ona veriyor ve zaferi, yardımı ondan bekliyordu.

İşte daha önce ashabıyla istişare edip de bu istişaresinin sonunda kendi fikrinden vazgeçip, onların isteklerine tabi olup, orada da başına bunlar gelince artık ashabıyla müşavereden vazgeçme gibi kalbinden bir duygunun geçmemesi, istişare ettiğine pişmanlık duymaması için Rabbimiz burada açıkça müşavere emrini veriyordu. Hakkında Allah tarafından bir âyet indirilmemiş konularda Allah'ın Resûlü mü'minlerle istişare etmeliydi. Kesinlikle biliyoruz ki müşavere eden bir toplum en güzele, en doğruya ulaşmaya muvaffak olur.

160. "Allah size yardım ederse, sizi yenecek yoktur; eğer sizi yardımsız bırakıverirse, O'ndan başka size yardım edecek kimdir? İnananlar yalnız Allah'a güvensinler."

Evet söz bir anda peygamberden mü'minlere tevcih ediliyor. Çünkü peygamber (a.s)'a emredilen her şey mü'minlere emredilmektedir. Bakın Rabbimiz buyuruyor ki: Eğer Allah size müzâhir olursa, Allah sizin yardımcınız olursa kesinlikle bilesiniz ki size galip gelecek, sizi mağlup edecek yoktur. Allah'ın yardımı ve desteği sizinle olduğu sürece yeryüzünde hiç bir güç ve kuvvet size galip gelemez. Hiçbir güç sizi alt edemez. Allah sizi galip getirmeyi murad etmişse sizin üzerinize galip gelecek yoktur. Ama:

Eğer O Allah sizi terk eder de, sizden desteğini çeker de sizi sahipsiz ve yardımcısız bırakırsa, ondan sonra size kim yardım edebilir? Kim yardımınıza koşabilir sizin? Eğer sizler Rabbinize itaatten çıkarak, Rabbinizin yasalarını terk ederek, Rabbinizin desteğinden, onun korumasından, onun yardımından uzak bir hayat yaşamaya kalkışırsanız size kim yardım edebilir de? Kim destek olabilir size? Kim başarıya ve zafere ulaştırabilir sizi? Düşmanlarınız karşısında kim koruyabilir sizi? Hayatınızın problemlerini çözmeniz konusunda kim yol gösterebilir size? Kâfirlerin ayakları altında ezilmekten kim kurtarabilir sizi? O halde:

Mü'minler sadece Allah'a tevekkül etsinler. Mü'minler sadece Allah'a güvenip bağlansınlar. Velî olarak, dost olarak, vekil olarak, yardımcı olarak yalnız Allah'a güvenip işlerini başkalarına değil sadece ona havale etsinler. Vekaletlerini sadece ona teslim etsinler. Sa-dece onun kararlarına teslim olsunlar. Çünkü Allah'tan başka tüm velîler, tüm dostlar, tüm vekiller, tüm yardımcılar âcizdirler, sonludurlar, ölümlüdürler. Allah'tan başka velî bilinenlerin, vekil bilinenlerin tamamı mütevekkillerine muhtaçtırlar. Ama Allah kullarına, mütevekkille-rine asla ihtiyacı olmayandır. Allah'ın mütevekkillerine

asla bir müdâ-hanesi olmadığı gibi ölümlü de değildir, âciz de değildir o. Ne zamanki bir kul kendisini Rab bilip, İlâh bilip, velî bilip, vekil bilip vekaletini kendisine verip dua dua yalvararak, bir probleminin, bir müşkilinin halledilmesi konusunda, düşmanlarından, korktuklarından korunması konusunda kendisine sığınmışsa hemen karşısında Onun büyük güç ve kudretini, büyük iradesini bulacaktır.

Bundan sonra yine savaş ganimetleriyle alâkalı Rasûlullah Efendimiz hakkında bir değerlendirme anlatacak Rabbimiz.

161. "Hiç bir peygambere ganimete ve millet malına hıyanet yaraşmaz; kim haksızlık yaparsa, kıyâmet günü yaptığı ile gelir, sonra, haksızlık yapılmaksızın herkese kazanmış olduğu ödenir."

Arkadaşlar, dostun da düşmanın da kabul ve itirafıyla biliyoruz ki Allah'ın Resûlü emin bir kişiydi. İnsanların en eminiydi Rasûlullah Efendimiz. Sûrenin önceki âyetlerinde de demeye çalışmıştım, Rasû-lullah Efendimiz peygamberliğinden önce de emindi. Hem öyle emindi ki peygamberimiz, müşrikler Mekke döneminde kanlı bıçaklı düşman-ları olduğu halde, emânetlerini, yanlarındaki kıymetli mallarını ona emânet ediyorlar, ona Muhammed'ül Emin diyorlardı. Mekke'den sürüp çıkarmayı planladıkları bir ortamda bile ona güven duyuyorlardı.

Allah'ın Resûlü dinini yaşamasına imkân bırakmadıkları için Medine'ye hicret eder. Ve nihâyet Medine döneminde Bedir ve Uhut savaşları gerçekleştirilir. Yavaş yavaş ganimetler, mallar, mülkler Müslümanlara görünmeye başlar. Mekke'de o işkence altında malla, mülkle ilgilenecek zamanları ve imkânları olmayan müslümanlara yavaş yavaş dünyalıklar gelmeye başlar.

Ve işte dünyanın, dünyalıkların kendilerine açılmasıyla birlikte kalplerinde yamukluk bulunanların, eğrilik bulunanların dünyaya ve dünyalıklara meyillerinden ötürü, Allah'ın bu emin elçisine karşı ganimetler konusunda ihanet suçlamaları gündeme geliyor. Yeryüzünün en emini olan Rasûlullah Efendimize karşı dünyacı olduğu, savaştan elde edilen ganimetlere sahip olma derdinde olduğu, dünyalık toplama sevdasına düştüğü ithamında bulunmaları söz konusu ediliyor.

Hâşâ, hâşâ! Hiçbir peygambere yakışmaz bu. Bir peygamberin dünyacı olması, bir peygamberin dünya mallarına, mülklerine meylederek millet malına sahip olmaya çalışması, başkalarının haklarını yemeye çalışarak ganimetler hukukuna ihanet etmesi asla mümkün değildir. Kim ganimete ihanet ederse, bilsin ki kıyâmet günü o hain davrandığı mallarla, o çaldığı mülklerle birlikte

Allah huzuruna gelir. Sonra her bir kişi mutlaka kazancının karşılığını görür, asla kendisine zulmedilmez. İşte bu Allah hükümlerini en iyi bilen kimseler peygamberlerdir. Peygamberler Allah'ı, Allah'ın azabını, Allah'ın sorgulamasını, Allah'ın cehennemini en iyi bilen kimselerdir.

Onun içindir ki Allah'tan en çok korkan kimseler peygamberlerdir. Onun içindir ki dünyada Allah yasalarını çiğneyerek dünyada yapılacak bir ihanetin öbür taraftaki bedelini en iyi bilen peygamberlerdir. Peki, hal böyleyken nasıl olur da peygamberlik öncesi bile yeryüzünün en emini olan, peygamberlik sonrası da yeryüzünün en güvenilir insanı olan, Mekke'yi terk ederken bile düşmanlarının mallarına el sürmeyen, eman sıfatıyla Allah'tan aldığı âyetleri Allah kullarına ulaştırıp yeryüzünde Allah'ın istediği kulluğu zirve noktasında yaşayıp, örnekleştiren, Allah'ın eğitip terbiye ettiği, âlemlere rahmet olarak görevlendirdiği bir peygamber dünyacı olsun? Nasıl olur da böyle bir elçinin mal mülk derdine düştüğü söylenebilir? Nasıl olur da Allah için müslümanlarla birlikte çıktıkları bir savaşta elde edilen ganimetler konusunda onlara ihanet edip, ganimetleri, onların haklarını kendisine almayı düşündüğü söylenebilir?

Halbuki dilediği takdirde Allah'ın tüm dünyayı tüm dünya mal mülklerini, tüm dünya saltanatlarını kendisine verebileceği bir peygamberden böyle basit hesaplar içine düşmeyi beklemek düşünülebilir mi? Olacak şey mi bu? Yakışır mı böyle bir peygambere bu? Eğer peygamberin böyle bir mal mülk derdi, böyle bir dünya hedefi olsaydı daha önce ona ulaşmanın hesabını yapmaz mıydı? Daha önce Mekke'de insanların bu davasından vazgeçmesi karşılığında ona neleri teklif ettiklerini bilmiyor musunuz? Eğer öyle bir derdi olsaydı, peygamberlik yerine dünya melikliğine, dünya imparatorluğuna soyunur ve tüm insanların ellerindekilere, ceplerindekilere sahip olmanın hesabını yapardı.

Böyle mi yaptı Mekke'de? Hayır hayır onun bunlarla zerre kadar ilgisi yoktu. Bırakın insanların ellerindekine göz dikmesini, bilâkis dini ve davası uğrunda kendi mal varlığını bile bitirdi. Elinde avucunda ne varsa hepsini bu uğurda harcadı. Hattâ Mekke'nin en zenginlerinden birisi olan hanımı Hz. Hatice anamızın tüm serveti de sıfırlandı. Hiçbir şeyleri kalmadı. Allah'ın Resûlü kendi mal varlığını sıfırlarken, etrafında kendi davasına gönül vermiş, mallarıyla canlarıyla Allah dininin egemenliği için çırpınan, bu din uğruna her şeylerini fedâ etmekten çekinmeyen müslümanlardan da asla kendisine bir şey istemedi, bir şey almadı. Onlara da mallarını mülklerini Allah yolunda harcamalarını tavsiye etti.

Evet, dost da, düşman da biliyor ki onun zerre kadar ne mal derdi, ne mülk derdi, ne saltanat, ne ikbal derdi olmadı.

Arkadaşlar, âyet-i kerime Uhud'a iştirak eden müslümanlardan bazılarının Rasûlullah hakkında yanlış düşünmeleri yargılanmaktadır. Bunlar Allahu âlem okçulardı. Bunlar arkadaşlarının kaçan düşmanın ganimetlerini toplamaya başladıklarını görünce, bu toplama işinde görev almadıkları için kendilerinin ganimetten mahrum edileceklerini, ya da az verileceğini düşünerek yerlerini terk edip onlara katılmaya karar verdiler. Rasûlullah Efendimizin yerleştirdiği mevzilerini terk etmelerine sebep işte buydu. Allah'ın Resûlü daha sonra onlara buyur-du ki:

"Aslında sizler bana güvenmediniz. Size âdil davranmayacağımı, size ganimetten hakkınız olan paylarınızı vermeyeceğimi düşündünüz."

İşte bu âyetinde de Rabbimiz onların peygamber hakkında bu tür yanlış düşüncelere kapılan insanlar sorgulanmaktadır. Ey müslü-manlar, peygamber hakkında nasıl böyle bir şeyi düşünebiliyorsunuz? Nasıl şüphe edebiliyorsunuz peygamberden? Nasıl ihanet bekleyebiliyorsunuz ondan? Hiç bir peygambere böyle bir ihanet yakışmaz. Peygamber hainliğin her türlüsünden uzaktır. Peygamber mâsumdur.

Yine bu konuda İbni Abbas Efendimizden bize intikal eden bir başka rivâyette de ganimet mallarından bir kadife kumaş kayboldu. Onu Rasûlullah almış olabilir denince Rabbimiz bu âyetini indirmiştir.
Evet devlet memurlarının aldıkları hediyeler de ğulûl diye isimlendi-rilmiştir. Toplumun malına, ümmetin malına haksız yere el uzatmala-rın tamamı böyledir. Allah'ın Resûlü bir hadislerinde:

"Allah katında en büyük hıyanet yeryüzünde bir arşınlık hıyanettir. İki kimsenin bir arazide, yahut bir evde komşu olduklarını görürsünüz. Bunlardan birisi arkadaşının sınırından bir arşın tecavüz ettiği takdirde o yer kıyâmet günü yerin dibindeki yedi katıyla birlikte onun boynuna dolanacaktır."

Yine Buhârî' ve Müslim'in rivâyetinde şunu görüyoruz: Allah'ın Resûlü bir zatı halktan zekât toplamak üzere görevlendirdi. Bu kişi topladıklarıyla birlikte dönünce: Şunlar sizin, şunlar da bana halkın hediyesidir deyince, buna çok sinirlenen Allah'ın Resûlü minbere çıkıp şöyle buyurdu:

"Bir işi görmek üzere görevlendirdiğimiz şu adama da ne oluyor ki şunlar sizin, şu da bana hediye edildi diyor? Bu adam babasının evinde otursaydı da bu hediyeler kendisine gelir miydi? Nefsim yed-i kudretinde olan Allah'a yemin ederim ki, sizden biriniz o sadakadan bir şey ele geçirirse kıyâmet günü onu boynunda taşıyarak gelecektir. Böğürmesi olan bir deve, böğürmesi olan bir inek veya meleyen bir koyun"

Evet, bundan sonra Rabbimiz şöyle buyuruyor:

162. "Allah'ın rızasına uyan kimse, Allah'ın hışmına uğrayan gibi midir? Bu kimsenin varacağı yer cehennemdir; O ne kötü varılacak yerdir!"

Allah rızasına uyan, Allah'ın rızasına tabi olan, Allah'ın hoşnutluğunu arayan, Allah'ın rızasından başka hiçbir şey düşünmeyen bir kimse, Allah'ın gazabına, hışmına uğrayan, Allah'ın öfkesini üzerine çeken kimse gibi olur mu? Bu ikisi bir olur mu? Ki Allah'ın gazabını celp eden bu kişinin sığınağı, barınağı, son durağı cehennemdir. O ne kötü bir varış yeridir. Böyle bir kişi hiç Allah'ın rızasını hedefleyip öylece bir hayat yaşayan kimseyle bir olur mu?

Bir peygamber ki Allah'ın rızasına tabi olmuş, Allah'ın razı olacağı bir yola, Allah'ın razı olacağı bir hayata tabi olup, onu memnun edecek bir yola girmiş. Şimdi böyle bir kimse Allah'ı gazaplandıran, Allah'ın öfkesini üzerine çeken, Allah'ı kızdıracak bir yola giren ve sonunda da cehenneme giden bir kimseyle denk olur mu? Bu iki insan hiç müsavi olur mu?

163. "Onlar Allah katında derece derecedir. Allah, işlediklerini görmektedir."

Mü'minler için Allah katında dereceler vardır. Sadece mü'min-ler için değil elbette ötekiler için de dereceler vardır. Allah'ın rızası istikâmetinde hareket eden mü'minler de, Allah'ın gazabına uğrayan kâfirler de Allah katında derece derecedir. Cennette de cehennemde de dereceler vardır onlar için. Ne iyilerin iyilikleri, ne de kötülerin kötülükleri karşılıksız kalmayacaktır. Dünya hayatında yaptıklarından, işlediklerinden ötürü herkesin amellerine karşılık dereceleri vardır. Cen-nette cennetlikler için de, cehennemde cehennemlikler için de dere-celer vardır.

Cennetin de cehennemin de dereceleri vardır. Cennetin ve cennetliklerin dereceleri kademe, kademe yukarı doğru yükselirken cehennemin ve cehennemliklerin dereceleri de aşağıya doğru derecelenmektedir. Dereceler ameller karşılığıdır. Cennetliklerinki mükafat ve nimetlerin artırılması türünde bir derecelendirilme iken kâfirlerinki de azabın artması türünde bir derecelendirilmedir.

164. "Andolsun ki Allah, inananlara, âyetlerini okuyan, onları arıtan, onlara Kitab ve hikmeti öğreten, kendilerinden bir peygamber göndermekle iyilikte bulunmuştur. Halbuki onlar, önceleri apaçık sapıklıkta idiler."

Muhakkak ki Allah iman edenlere bağışta bulundu. Bu kimilerinizin dünyacı kesildi, mal mülk derdine düştü, ganimetler konusunda yamukluk yaptı dediğiniz peygamberi Rabbiniz size bağışta bulundu. Genel olarak tüm

mü’minlere, tüm İslâm ümmetine, özel olarak ta Araplara bu peygamberle bir lütufta bulunmuştur Allah. Bakın Allah’ın size lütfettiği bu peygamberin şu özelliklerinden, şu sıfatlarından haberiniz yok mu sizin? Bakın o peygamberin şu özellikleri var mış: O kerim elçi bir kere Allah’ın size en büyük lütfu, en büyük bağışıdır. O size Rabbinizin açtığı en büyük rahmet kapısıdır. Allah’ın size karşı en büyük rahmetidir O. Tüm âlemlere rahmettir.

Rabbimiz sahabe ve tüm insanlık için kendilerinden, kendi içlerinden bir peygamberi Rasul olarak göndermiştir. O peygamber onlara Allah’ın âyetlerini okuyor, Allah’ın âyetleriyle onlara yol gösteriyor, müjdeler veriyor, âyetlerle onları uyarıyor, âyetlerle onların gündemlerini belirliyor, ne yapacaklarını, nasıl bir hayat yaşayacaklarını âyetlerle onlara beyan ediyor.

Sonra bu peygamber onları tezkiye ediyor, temizliyor. Onlara kitabı ve hikmeti öğretiyor. Halbuki onlar daha önceleri, kendilerine böyle bir elçi gelmeden önce apaçık bir sapıklık içindelerdi. Bu kitap ve peygamberin gelişinden önce cahildiler. Vahiyden uzak bir körlük, bir bilgisizlik ve şaşkınlık içinde yuvarlanıp gidiyorlardı.

Allah’ın onlara bir rahmet, bir bağış olarak gönderdiği bu elçinin görevleri ve kendileri için rahmet oluşu anlatılıyor. Demek ki bu peygamber mahza insanlık için bir rahmettir. Peygamberin birinci görevi ümmetine Allah’ın âyetlerini okumak, Allah’tan kendisine gelen âyetleri okumak. İnsanlara Allah’ın kitabını ve hikmeti öğretmek. O kitabın pratiğini, nasıl anlaşılması ve nasıl hayata indirgenmesi gerek-tiğini insanlara öğretmek.

Veya hikmet, kitabın insanlardan istediği ameli sâlihtir. Veya hikmet fıkıh anlamınadır. Yâni bu kitabın emir ve nehiylerinin maksa-dını kavramak demektir. Kişinin lehinde ve aleyhinde olan şeyleri bilmesi demektir. İşte o peygamber insanlara bu kitabın fıkhını öğretiyor. Bir başka anlamıyla da hikmet Sünnet demektir. Yâni kitabın pratiği olan sünnet demektir. İşte bu peygamber onlara Kur’an’ın pratikte uygulanışını göstermektedir.

Sonra yine o peygamber insanları tezkiye ediyor. Onun gö-revlerinden birisi de ümmetini tezkiye etmek, insanları arındırıp terte-miz hale getirmektir. Neden arındırıyor insanları? Küfürden, şirkten, nifaktan, cahiliyeden insanları arındırmak, onların vicdanlarını kalplerini, düşüncelerini, niyet ve amellerini, aile hayatlarını, sosyal ve içtimaî yaşantılarını, hayat programlarını temizlemektir.

O halde tezkiye, bir müslüman yirmi dört saatlik hayatını Allah’ın şu kitabına ve Resûlünün sünnetine göre yaşarsa o kişi hayatını temizlemiş demektir. Bir toplum da hayatını bu kitaba göre ve bu kitabın pratiği olan

Peygamberin sünnetine, peygamberin hayat anlayışına göre yaşarsa, o toplum da temizlenmiş demektir.

Öyleyse tezkiye bu kitaba göre bir hayat yaşamaktır. Tezkiye vahiyle hayat yaşamaktır. Tezkiye Allah'ın istediği hayatı yaşamaktır. Tezkiye Allah'a Allah'ın istediği biçimde kulluk yapmaktır. Tezkiye peygamber örnekliliğinde Allah'a kul olmaktır.

Madem ki kitabın ve Peygamberin görevi buysa öyleyse bizim de görevlerimiz bu olmalıdır. Biz de kendimize ve topluma Allah'ın âyetlerini okuyacağız, tıpkı Allah'ın elçisi gibi toplumda bu âyetleri öğrenmek isteyenlere öğreteceğiz, bilmek ve böylece temizlenmek isteyenler bu kitabı bildireceğiz. Okuyacağız bu kitabı herkese. Kadın erkek, genç ihtiyar, köylü kentli herkese okuyacağız. Zaten bu insanlar Kur'an'ı tanıyorlar, zaten okuyorlar, zaten iman ediyorlar. Neden onlara yeniden okuyacağız? demeyeceğiz. Çünkü Kur'an müslümana da uyarıdır, kâfire de uyarıdır. Bilelim ki Kur'an müslümana hatırlatmadır, kâfire de uyarıdır.

Öyleyse bunu mutlaka biz de gerçekleştireceğiz. Bu okuduğumuz insanlar arasından öğrenmek isteyenlere öğreteceğiz. Kur'an'ı pratikte yaşamak isteyenlere de işte kitabın pratiği budur diye onun pratiğini de göstereceğiz ve böylece hem kendimizin hem de o insanların temizlenmesini, arınmasını ve Allah'ın istediği hale gelmesini sağlamış olacağız. Ve işte Peygamber (a.s) insanları her türlü bâtıl düşüncelerden, efsanelerden temizleyerek onları apaçık imânâ ve hidâyete ulaştırıyor.

Rabbimiz onların içlerinden, kendi aralarından, kendi cinsle-rinden kendi arkadaşlarından Abdul Muttalip oğlu, Abdullah oğlu Mu-hammed (a.s)'ı elçi gönderdi. Kendisiyle konuşabilecekleri, sorular sorabilecekleri, oturup kalkabilecekleri, kullukta örnek alabilecekleri bir elçi gönderdi Rabbimiz. Daha önce atası İbrâhim (a.s) ve oğlu İsmail (a.s) birlikte dua edip Rabbimizden nesilleri içinden bu özellikleri taşıyan bir peygamber göndermesini istemişlerdi.

İşte atalarımızın bu duaları kabul ediliyor, yıllar sonra dünyanın en kutsal bir şehrinde bir ümmet ve bu ümmet içinde bir peygamber ve o peygamber onlara Rabbinden gelen âyetleri okuyor, kitabı öğretiyor ve bu kitabın pratikteki uygulamasını, yâni sünneti sunuyor, hikmeti sunuyor ve sonunda dünyanın en vahşi bir toplumunu dünyanın en medeni toplumu haline getiriyordu. Gerçekten o sırtlanları sırtlanlıkta geride bırakacak kadar ileri gitmiş insanları her türlü pisliklerden temizliyor, zalim olanları âdil hale getiriyordu. Belki dünyanın en cahilleri olan bir toplumu dünyanın en âlimleri, haline getiriyor, dünyanın hocası haline getiriyor. Ve onları tertemiz hale getiriyordu.

Öncelikle Mekkelileri, Medinelileri sonra da tüm dünya insan-lığını hidâyete ulaştırıyor, tertemiz hale getiriyordu. Ama peygamberin misyonu sadece kendi döneminde bitmeyecek, kıyâmete kadar devam edecekti. Kıyâmete kadar bu kitap kendilerine ulaşan herkese uyarısı devam edecekti. Kıyâmete kadar her dönem insanlığı bu kitapla temizlenecek, bu peygamberin sünnetiyle, bu peygamberin tertemiz hayatıyla arınmasını sürdürecektir. Ama bu kitap ve bu kitabın pratiği olan peygamberin sünnetinden uzak kalanlar da yeryüzünde pisler olarak, necisler olarak hayatlarını sürdürerek apaçık bir sapıklığı yaşamaya devam edeceklerdir.

Öyleyse ey bu kitapla ve bu peygamberle şereflenmiş Medineli müslümanlar, ey Uhut'ta Allah safında, peygamber safında yer almış, ama kendi ellerinin yaptıkları ve Allah'ın belli bir hikmeti sebebiyle yenilgiyi tatmış, bu yüzden de gamlanan müslümanlar:

165. "Başkalarını iki misline uğrattığınız bir musibete kendiniz uğrayınca mı: "Bu nereden?" dersiniz? Ey Muhammed, de ki: "O, kendi tarafınızdandır. "Doğrusu Allah her şeye Kâdirdir.

Size Uhut'ta bir musibet ulaştı diye niye bu kadar üzülüyorsunuz? Niye gamlanıyorsunuz? Siz Uhut'ta size ulaşanın iki mislini onlara tattırmamış mıydınız? Siz Uhut'ta yetmiş şehid verdiniz, ama onlar Bedir'de yetmiş ceset bırakırlarken yetmiş de esir almıştınız. Sizler Bedir'de onlara bunun iki katını tattırmadınız mı?

Veya siz kâfirlere karşı iki kere galip geldiniz, bir Bedir'de, bir de Uhud'un ilk dönemlerinde, ama kâfirler size sadece bir kere galip geldiler, Uhud'un son döneminde. Onların musîbeti sizin musîbetinizin iki katıydı. Bunu bile bile şimdi de kalmış, bu neyin nesi? diyorsunuz. Bu felâket, bu musibet neyin nesi? Nereden geldi bütün bunlar başımıza? diyorsunuz ve üzülüyorsunuz. Niye bu hallere düştük? Niye bu kâfirlere yenildik? Biz müslümandık, onlarsa kâfirdi. Biz Allah'ın dostları, onlarsa düşmanlarıydı. Biz Allah desteğindeydik. Bizim yanımızda Allah'ın elçisi vardı. Niye bu kâfirler karşısında yetmiş tane kurban verdik? diyorsunuz.

De ki peygamberim, bu kendinizdendir. Bu kendi kendinizdendir. Bu başınıza gelenler sizin kendi davranışlarınızdan, kendi hatalarınızdandır. Bütün bunlar sizin Allah ve Resûlünün emirlerine boyun eğmemenizden, Allah yasalarına riâyet etmemenizden dolayıdır. Yâni asıl sebep kendinizsiniz. Bu yenilginin sebebini dışarıda değil kendinizde arayıp, kendi kendinizi yargılamak ve bir daha o hatalara düşmemeye çalışmalısınız. Sizler muttaki davranamadınız. Sizler açgöz-lülüğün kurbanı oldunuz. Yâni bunlar nereden geldi başımıza? diye-rek hayıflanmak yerine nefislerinizi ıslah edip gelecek için hazırlan-mak zorunda olduğunuzu unutmamalısınız. Bilesiniz ki Allah her şeye kâdirdir. O dilediğini yapar. Onun hükmünü, onun takdirini hiç kimse

değiştiremez. O dilediklerine yardım etmeye, dilediklerini galip getirmeye, dilediklerini de yardımcısız bırakarak mağlup etmeye kâdirdir. Bedir'de yardım etmeye de Uhut'ta yardımcısız bırakmaya da kâdirdir.

Eğer sizler orada Allah ve Resûlünün emirlerine boyun eğmiş olsaydınız, Allah ve Resûlünün talimatlarına uygun hareket etseydiniz, ganimete meylederek mevzilerinizi terk etmeseydiniz, Allah ve Resûlünün arzularını terk edip ganimet sevdasına düşmeseydiniz, dünya mal ve mülküne sevdalanmasaydınız elbette ilk dönem galip geldiğiniz bir savaşta mağlup konuma düşmezdiniz. İlk dönem galip durumda olduğunuz bu savaşı galip bitirebilirdiniz. Ama sizler kendi ellerinizle peygamberin emrinden çıkıp, peygamberin yerleştirdiği mevziiyi terk edip ganimet sevdasına kapıldınız, Allah da size galibiyetinizden sonra böyle bir sonucu takdir buyurdu. İşte Allah'ın takdiriyle bu musibetler başınıza geldi. Bunun bir sebebi de şudur:

166,167. "İki topluluğun karşılaştığı günde başınıza gelen, Allah'ın izniyledir. Bu, inanları da münafıklık edenlere de belirtmesi içindir. Münafıklık edenlere: "Gelin Allah yolunda savaşın veya hiç olmazsa savunmada bulunun "denildiği zaman: "Eğer savaşmayı bilseydik, ardınızdan gelirdik "dediler. O gün, onlar imandan çok inkâra yakındılar. Kalplerinde olmayanı ağızlarıyla söylüyor-lar. Allah gizlediklerini onlardan iyi bilir."

İki topluluğun, iki ordunun, hak bâtıl taraftarlarının karşı karşıya geldikleri günde size isabet edenin isabet sebeplerinden birisi de Allah'ın izniyledir. Allah'ın iradesinin dışında bir şeyin gerçekleşmesi asla mümkün değildir. Çünkü Allah'ın iradesi bazen kulların iradelerine bağlı olarak sebep şart ilişkisiyle tecelli eder, bazen de hiçbir sebep ve şarta bağlı olmaksızın tecelli eder. Öyleyse Allah dilediği için bu böyle olmuştur. Eğer Allah dileseydi size gösterdiği galibiyetinizi devam ettirirdi. O zaman şartlar ne olursa olsun karşınızdakiler size hiçbir şey yapamazlardı. O ilk yenilginin korkusuyla ta Mekke'ye kadar kaçarlar, sizler de muzafferler olarak onları takip eder, onların peşine düşer ve yakaladığınızı öldürürdünüz. Ama Allah dilemediği için öyle olmadı. Allah izin verdiği için Halit fırsat kolladı ve yakaladı. Okçuların terk ettiği bölgeden gelerek size arkadan saldırdı. İşte bilesiniz ki bu, Allah'ın izniyle oldu. Allah böyle olmasını istedi. Niye?

Onun mü'minleri ve münafıkları bilmesi içindi. Bilecekti Allah, kim mü'min, kim münafık? Bilecekti Allah, içinizden kim ciddi inanmış, kim cıvık inanmış? Bilecekti Allah, kim kendisine tam teslim kim teslim değil? Bilecekti kimin kendisine güveni devam ediyor, kimin güveni sarsılıp azalmış? Kim Allah'ın kaderine, takdirine iman ediyor, kim ecelin Allah elinde olduğuna tam inanıyor kim bu konuda zaafa düşmüş? Aslında Allah biliyordu da size bildirmek, size göstermek istiyordu bunları. Tam inananla inanmayanları size açıklamak, açığa çıkarmak istiyordu. İşte bakın şu sözleriyle, şu tavırlarıyla münafıklar mü'minlerden ayrılıyorlardı.

Onlara denildi ki gelin Allah yolunda savaşın. Veya kendinizi ve vatanınızı savunup müdafaa edin. Yahut haydi müdafaa harbi yapın. Yahut eğer müslümanlarla birlikte, peygamber (a.s) la birlikte bizzat bir savaşa katılmazsanız bile hiç olmazsa müslümanların safında bulunarak düşmânâ gözdağı verin.

Veya Allah için bir savaşı göze alamıyorsanız bile hiç olmazsa bari kendinizi, ailenizi, ülkenizi, mallarınızı savunmak için, korumak için savaşın denildiği zaman dediler ki, eğer gerçekten kıtali bilseydik muhakkak biz de size katılırdık. Eğer savaşı bilseydik, ya da bugün burada savaş yapılacağını bilseydik elbette sizinle birlikte biz de gelirdik. Veya sizin bu hareketinizin, bu çıkışınızın, bu kararınızın gerçekten bir savaş sebebi olacağına inansaydık size tabi olurduk diyorlar. Alçaklar Allah adına verilecek bir savaşa inanmıyorlar da bunun kişinin kendisini bile bile, körü körüne tehlikeye atması olarak değer-lendiriyorlar. Bunlar yarı yolda müslümanları terk eden münafıklardı. Münafıkların reisi durumunda olan Abdullah Bin Übey savaşçıların üçte birini yanına alarak, burada pisipisine kendimizi niye öldüreceğiz? diyerek Medine'ye döndü. Allah diyor ki:

Onlar o anda, o gün imandan çok küfre yakındılar. İmandan ziyâde küfre yakındılar. O sözleriyle, o tavırlarıyla müslümandan çok kâfire, imandan çok küfre yakındılar. Çünkü iman sahibi bir kişi, müs-lüman bir kişi bunları asla söylemez, bu tavırları asla sergilemez. Zaten bunlar ağızlarıyla kalplerinde olmayan şeyleri söylerler. Ağızları başka, kalpleri başkadır bunların. İçleri başka, dışları başkadır. Bizler bugün orada bir savaş olacağını bilmiyorduk, hiç böyle bir şeye ihtimal vermiyorduk. Eğer böyle bir şeyi bilseydik elbette bizler de size tabi olurduk ifadeleri kalplerinde olmayan bir şeydi. Ama Allah onların kalplerinde neleri gizlediklerini çok iyi bilmektedir. Yâni nasıl biliyordunuz o gün orada bir savaş olmayacağını? Nereden biliyorsunuz bu-nu? Savaş yoktu da pikniğe mi gelmişti Mekkeli müşrikler? Savaş olmayacaktı da panayıra mı gidiyordu bu müslümanlar?

Veya sizler nasıl bilmezsiniz savaşmayı? Eliniz ayağınız yok mu sizin? Öteki müslümanlardan neyiniz eksikti? Rasûlullah'ın dâvetini duymadınız mı? Müslümanların savaş hazırlıklarından haberiniz olmadı mı? Niye yarıl yolda müslümanları terk edip Medineye evlerinize kaçtınız? Niye yalnız bıraktınız peygamberi? Niye Allah için bir fedâkârlığı göze alamadınız? Sizin inandığınız Allah uğrunda savaşmaya değmez mi? Siz Allah'a inandığınızı iddia etmiyor muydunuz? Siz müslümanlarla beraber olduğunuzu söyle miyor muydunuz? Bu nasıl müslümanlık böyle? denildiği zaman, hainler kalplerinde olmayan şeyleri söyleyerek Rasûlullah'ı ve müslümanları idare etmeye çalışıyorlar. Bundan önce onların kalplerini, kalplerinde gizledikleri bu nifaklarını dışa yansıtan bir alâmet yoktu, ama böylece nifakları ortaya çıkarak imandan çok küfre yakın oldukları anlaşılıyordu.

Ya da onlar savaş alanından geriye çekilmekle o gün müs-lümanlardan çok kâfirlere destek vermiş oldular. Zira bu hareketleri kâfirlere destekti. Veya bunlar işte böyle imanla küfür arasında bir sarkaç gibi gelgit halinde olan insanlar oldukları için o demde imandan çok küfre yakınlaşmış oluyorlardı diyeceğiz.

168. "Onlar oturup, kardeşleri için: "Bize itaat etselerdi öldürülmezlerdi" dediler. De ki: "Eğer doğru sözlü iseniz, ölümü kendinizden savın."

O münafıklar savaştan sıvışıp evlerinde karılar gibi oturarak, kardeşleri için, Allah adına savaşa iştirak edenler için, eğer bu enayiler bizi dinlemiş olsalardı kesinlikle öldürülmezler, bizim gibi kurtulurlardı. Sanki Allah yolunda öldürülenlerle alay ediyorlardı alçaklar. Pisipisine ölüp gittiler diyorlardı. Allah yolunda şehid düşenlerle istihza ediyorlar, şehâdetlerine sevinip oh olmuş, gitmeselerdi. Oh olmuş, bizi dinleselerdi diyorlar. Ensâr'ın yiğit şehidleri hakkında söylüyorlardı bunları.

Peygamberim, sen böyle diyen, böyle düşünen o münafıklara de ki. Kendilerinde güç ve kudret gören, kendilerini bir şey zannedip bol keseden ahkâm kesen, akıllarına, tedbirlerine güvenerek Allah'ın takdirini diskalifiye edeceklerine inanarak müslümanlara, eğer bizi dinleselerdi, bizim aklımıza, bizim nasihatlerimize kulak verselerdi orada pisipisine öldürülmeyeceklerdi diye akıl vermeye çalışan bu zavallılara sen deki peygamberim: Eğer sâdıklarsanız, eğer bu iddialarınızda samimilerseniz haydi ölümü kendinizden def edin bakalım. Haydi ölüme çare bulun da ölmemeyi becerin bakalım. Eğer gerçekten bu sözlerinizde samimiyseniz, eğer bu iddianızı eyleme geçirme durumunuz varsa buyurun kendiniz ölmeyin. Müslümanlara bizi dinlemediler de onun için öldürüldüler diyorsunuz değil mi? Eh haydi her-halde kendi sözünüzü kendinizden daha iyi dinleyecek olmasa gerektir. Buyurun kendinize söz geçirin de ölmeyin. Ama nerede? Kim ölmemiş de bugüne kadar?

Uhud'un yarasını sarmaya çalışan müslümanlara münafıklar böyle diyorlardı. Müslümanları, acaba Rasûlullah'ın buyurduğu gibi Medine'de kalsaydık, Uhud'a gitmeyerek Medine'de bir savunma savaşı yapsaydık bu kardeşlerimizi kaybetmez miydik? Acaba bunlar başımıza gelmez miydi? düşüncesine sevk etmek, kalplerine şüphe tohumları atmak için diyorlardı bunları. Ama Rabbimiz gün kadar açık, ayan beyan yasalarıyla onlara cevap vererek onların ürettikleri bu şüphe tohumlarının, bu vesveselerinin müslümanların kalplerinde etkili olmasına engel oluyordu. Rabbimiz bu âyetleriyle müslümanlara şunları açıklıyordu:

Birinci olarak, bir canın, bir nefsin Allah'ın izni olmadan, Allah'ın onun için ezelde takdir buyurduğu eceli gelmeden kesinlikle ölmesi ya da öldürülmesi mümkün değildir. Bu Allah'ın yeryüzünde koyduğu asla değişmez, değiştirilmez bir yasasıdır. İkinci olarak, bu alçak münafıkların eğer yetki bizde olsaydı, bu

savaş işi bize ait olsaydı, bu savaş konusunda verilecek kararda bize de bir söz hakkı düşseydi bunlar burada öldürülmezlerdi. Bunların öldürülmelerine asla izin vermezdik diyenlere Rabbimiz buyuruyor ki eceli gelen kimse nerede olursa olsun orada mutlaka ona ölüm ulaşacaktır. O kişi nerede olursa olsun mutlak sûrette öleceği yere kadar getirilir ve ölüm kendisine ulaşır. Evlerinde, yataklarında bile olsalar kaldırılıp ölecekleri yerlere getirilir ve orada öldürülür buyurarak değişmez yasasını açıklıyor. Önceki âyetlerde gördük, böyle düşünen, keşke, keşke diyen ve Allah'ın takdirini hesaba katmayan insanların ölünceye kadar kalplerinde bir pişmanlık olacak buyuruyor.

169,170,171. "Allah yolunda öldürülenleri ölü saymayın, bilâkis Rab'leri katında diridirler. Allah'ın bol nimetinden onlara verdiği şeylerle sevinç içinde rızıklanır-lar, arkalarından kendilerine ulaşamayan kimselere, kendilerine korku olmadığını ve kendilerinin üzülmeyeceklerini müjde etmek isterler. "Onlar Allah'tan olan bir nimeti, bolluğu ve Allah'ın, müminlerin ecrini zayi etmeyeceğini müjdelemek isterler."

Allah yolunda öldürülenlere ölüler demeyin, onları ölmüş sanmayın. Bilâkis onlar diridirler ve Rableri katında bol bol rızıklarla, güzel güzel nimetlerle rızıklandırılmaktadırlar.

Rabbimizin bu âyetinde ve Bakara sûresindeki âyetlerinde onların ölü olmadıkları, Allah katında bir dirilikle rızıklandırıldıkları anlatılmaktadır. Bu âyetlerden anlıyoruz ki böyle Allah yolunda öldürülmüş şehidlere ölüler demek yasaklanmıştır. Çünkü onlar diridirler, ama siz onların hayatlarını hissedemezsiniz.

Yâni bu Allah dostları nasıl diridirler? Nasıl rızıklandırılmaktadırlar? Bunu ancak Allah bilir ve bilen Allah böyle buyurduğuna göre biz de aynen böylece inanmak zorundayız. Çünkü bu hayat zâhirî hislerle hissedilebilecek bir hayat değildir.

Tabi şu anda şüphesiz ki onların nasıl rızıklandırıldığını bizler bilememekle birlikte, ama şu kadarını biliyoruz ki artık onlar bize sürekli mesajlar vermekte ve Allah'ın dinini canlılıkla muhafaza ettirmede rol oynamaktadırlar. Bu şehidlerin sürekli bizim karşımızda, bizim dünyamızda etkisi ölçülemeyecek derece yayın yaptıklarını, çok büyük mesajlar sunduklarını, hattâ hayatta olan, canlı olan birilerinin, en büyük âlimlerin, hocaların, en büyük haber merkezlerinin bile onların sundukları mesaj gibi bir mesaj veremediklerini de biliyoruz. Hiçbir kimsenin hiçbir mesaj vermediği bir ortamda, herkesin durgun, statik bir hayat yaşadığı bir ortamda yıllar önce ölen ve de adı Yâsîn sûresinde ebedileşen adsız bir şehidin sürekli olarak bize verdiği mesaja bir bakın. Bir bakın da hayattakilerin, şu anda dünya üzerinde milyar-larca müslümanın böyle bir mesajı verip veremediklerine karar verin.

Yâsîn sûresinde anlatılır; Allah bir karyeye, bir şehre iki tane peygamber gönderir, arkasından bir üçüncü elçiyle onlar desteklenir. Allah'ın kutlu elçileri gönderildikleri şehir halkını toplayıp Allah'tan aldıkları risâletlerini gündeme getirerek uyarırlar toplumu. Toplum Allah'ın elçilerinin uyarılarını kabul etmek istemezler. Sizler bizim gibi birer beşersiniz. Biz bizim gibi beşer olanları elçi kabul etmeyiz derler. Kabule yanaşmadıkları gibi Allah'ın elçilerine tehditler savurmaya başlarlar. Siz geldikten sonra bizim başımıza uğursuzluklar geldi, bizler sizinle uğursuzlandık. Eğer başımızdan çekip gitmezseniz sizi taşlayıp öldüreceğiz derler.

Kendilerini Allah'a kulluğa ve cennete çağıran Allah'ın bu mü-bârek elçileri derler ki ey insanlar, uğursuzluğunuz bizden değil sizin kendinizdendir buyurarak toplumla böyle bir kavganın içine girmişlerken, duruma muttali olan, Allah elçilerinin toplum tarafından reddedilip ölümle tehdit edildiklerini işiten, şehrin en uzak bir mahallesinden adsız bir yiğit, adsız bir kahraman, bir elçi koşarak o meydana gelir. Kendisini Allah elçilerinin önüne siper yaparak, durun ey kavmim, ne yapmaya çalışıyorsunuz? Ey kavmim, Rabbiniz tarafından size bir rahmet olarak gönderilmiş bu Allah elçilerine tabi olun. Onların dediklerini dinleyin ve onların Rabbimizden getirdiği hidâyet hediyesini kabul edin. Rabbimiz Allah diyen, sizi cennete çağıran, sizin hayrınızı düşünen ve üstelik yaptıkları bu görev karşılığında sizden hiçbir ücret de istemeyen bu Allah elçilerini reddetmeyin diyordu.

Önceleri sanki onları tanıyormuş gibi, tarafsızmış gibi toplu-muna nasihatte bulunurken, nihâyet peygamberlerin toplumu tarafından öldürüleceklerini anlayınca bu tarafsızlığını peygamberler lehine bozarak, peygamberler safında yer alarak şöyle diyordu kavmi-ne: Dinleyin beni, ben de müslüman oldum. Bir akılsızlık yapıp bu Allah elçilerini öldürecek misiniz? Eğer bunu yapacaksanız benim vücudumu çiğneyip geçmedikçe bu peygamberlerin kılına bile dokunamazsınız diyerek kendisini elçilere kalkan yapar ve sonunda onun bu sözleri karşısında çılgına dönen toplum tarafından bu adsız kahraman şehid edilir. Şehid edilirken de bakın kıyâmete kadar tüm müslü-manlara mesajların en büyüğünü şöyle sunuyordu. Allah ona cenneti müjdeleyince, Rabbinin bu müjdesini alınca şöyle diyordu:

"Keşke kavmim bir bilebilseydi Rabbimin bana mağfiret ettiğini ve de beni mükramundan, ikrama boğulanlardan kıldığını."
(Yâsîn 27)

Keşke şu benim kavmim bir bilselerdi. Keşke akılsızca Allah elçilerine zulmeden şu kavmim Rabbimin beni nasıl mağfiret buyurduğunu, beni nasıl mağfiretiyle ve rahmetiyle karşıladığını, benim geçmişimi, geçmişte işlediğim

günahlarımı nasıl sıfırladığını, bana nasıl ikramda bulunduğunu, beni nasıl ikramlarına, lütuflarına boğduğunu keşke bir bilselerdi. Haydi ey kavmim, bu inadınızı, bu düşmanlığınızı, bu isyanınızı bırakın da akıllarınızı başlarınıza alıp siz de Rab-binizin ikramlarına, Rabbinizin bağışlarına koşun diyordu.

Sadece kendi kavmine değil, kıyâmete kadar ben de müslü-manım, benim de bir kitabım var diyerek bu kitabı eline alan, bu sûre-yi okuyan tüm müslümanlara bu mesajını, bu uyarısını sunmaya devam edecek. Yeryüzünde hiçbir haber merkezinin sunamayacağı en büyük mesajı sunmaya devam edecek.

Şimdi söyleyin bakalım, kim diri, kim ölü? Allah'ın bu kutlu şehidi mi diri, yoksa şu bizler mi diriyiz? Bu şeditler mi canlı, yoksa ölülerden farkı olmayan şu toplum mu?

Şehâdet en büyük bir şeref, en büyük bir ecir ve en büyük bir nimettir. İşte şehidin, Allah yolunda ölen birinin ölmediğinin, canlılığını koruduğunun ve sürekli bize mesaj ulaştırdığının bir kanıtı ve ispatıdır kıyâmete kadar Yâsîn sûresinde bu şehidin herkese ulaştırdığı mesaj. Görünüşte ölmüşler bunlar, toz toprak olmuşlardır, adları sanları kalmamıştır, nerelerde oldukları da belli değildir. Ama dünyanın her bir yerinde canlarını Allah için fedâ etmiş olan bu insanlar, Allah'tan başka İlâh olmadığının şehâdetini canlarıyla ispat eden bu insanlar, Allah'ın kendilerine ölü demeyi yasakladığı varlıklardır.

Canlarını grup grup Allah için fedâ etmiş bu kutlu şehidler Allah'ın bol nimetinden onlara verdiği şeylerle sevinç içinde rızıklanırlar, arkalarından kendilerine ulaşamayan kimselere, henüz ölmemişlere kendilerine korku olmadığını ve kendilerinin üzülmeyeceklerini müjde etmek isterler.

Allahu Teâlâ onlara o kadar büyük nimetler veriyor, o kadar çok lütuflarda bulunuyor ki onlar bunlarla sevinip coşuyorlar. Arkalarından henüz onlara kavuşmamış olanlara da müjdeler veriyorlar. Müjdeler olsun sizlere ey müslümanlar, kesinlikle bilesiniz ki sizlere korku da yok, mahzun olmak da yok, keder de yok, sıkıntı da yok diyorlar. Yâni size cehenneme gitme korkusu da yok, ama cenneti kaybetme üzüntüsü de yok diyorlar. Yine Allah'tan bir nimet bir fazilet bir üstünlüğü müjdeliyorlar hayattaki müslümanlara. Ve Allahu Teâlânın mü'minlerin hiçbir zaman ecirlerini zayi etmeyeceğinin mesajını veri-yorlar sürekli. Sürekli şehâdetin yayınını, cennetin yayınını, gaybın yayınını ve mesajını okuyorlar şahitler.

Bütün bu âyetler ölümle hayatın bitmeyeceğini, ölümden sonra da hayatın devam edeceğini anlatır. Şehidin hayatı devam etmektedir. Şehid davasına, inancına başını koyacak kadar şehâdet eden kişi demektir. Şehid davasının dirilişi için, başkalarının dirilişi için canını fedâ eden kişi demektir. Onun içindir ki şehid diridir.

O yüzden şehidler ölüler gibi yıkanmazlar. Yıkanmak ölünün cesedini temizlemek demektir. Onlar zaten temiz oldukları için yıkanmazlar. Cenaze namazları da kılınmaz onların, çünkü onlar ölmemişlerdir. Kefenleri şehidlik elbiseleridir. Yaşarken giydikleri elbiseleri ölürlerken de giyerler. Zira onlar öldükten sonra da yaşarlar. Diridirler onlar, zira onlar yakınlarını diriltirler. Onların ayrılıkları yakınlarını asla üzmez, ayrılıkları arkalarında kalanlara asla zor gelmez.

Uhut dönüşü münafıklar şehidlerle alay ediyorlar, pisipisine orada öldürüldüler, eğer bizi dinlemiş olsalardı asla ölmezlerdi diyorlar, bütün bunları duyan müslümanlar şehidlerine üzülüyorlar ve işte bu âyetleriyle Rabbimiz hem münafıkların sapık iddialarına, istihzalarına cevap veriyor hem de Uhud'un yarasını sarmaya çalışan müslü-manları bir değerlendirme yaparak teselli ediyordu. 70 müslüman doğranmıştı orada. Bu sayı hemen hemen savaşa iştirak eden müs-lümanların 8,10 da birisiydi. Gerçekten müslümanlar bunun acısını çekiyorlardı. Ama müslümanların eğitilmeleri için, eksikliklerini, kusurlarını anlamaları için Allah'ın isteği bu doğrultudaydı.

Yasalara riâyet etmedikleri için Rasûlullah'ın ordusu mağlup olacaktı. Ve bu, kıyâmete kadar her bir dönem müslümanlarına bir ör-nek, bir ders, bir ibret olacaktı. Müslümanlar bu yasayı yakından tanıyacaklar ve tüm hak bâtıl savaşlarında hiçbir zaman kendi kendilerine, kendi güç ve kuvvetlerine, kendi tedbirlerine güvenmeyecekler, zaferi sadece Allah'tan bekleyecekler, Allah ve Resûlünün emirlerine bağlı kalacaklar, dünyacı olmayacaklar, dünya mal ve mülklerini Allah ve Resûlünün arzularının önüne geçirmeyecekler, dünyalıklara ulaşmak sevdasına kapılarak, ganimet derdine düşerek mevzilerini, Allah ve Resûlünün kendilerini görmek istediği konumlarından ayrılmayacaklar.

Ve müslümanlar bu yasa gereği kesinlikle hayatlarını Allah için yaşayacaklar, sadece Allah'ı dinleyecekler, sadece Allah'ı velî ve vekil bilecekler, vekaletlerini sadece Allah'a verecekler, hayatlarında sadece Onun yasalarını uygulayacaklar, Allah ve Resûlünün emirlerine sıkı sıkıya bağlanarak bir hayat yaşayacaklar. Sabırla Allah yolunda ol-maya devam edecekler. Bu yolda kendilerine veya en yakınlarına ölüm gelebilir. Bu yolda şehâdet şerbetini yudumlayabilirler. Arkada kalanlar böyle Allah yolunda ölenlerin arkasından üzülmemeliler. Çünkü işte bu âyetlerle onların ölmediklerini, Rableri katında rızıklandırıldık-larını bilmeliler artık.

172. "Kendileri savaşta yara aldıktan sonra Allah ve peygamberin çağrısına koşanlara, hele onlardan iyilik edip sakınanlara büyük ecir vardır."

Bir savaşta, hem de bir yara aldıkları halde Allah ve Resûlüne icabet edenler. İşte Bedir'de, Uhut'ta, Hendek'te, Hayber'de, Yer-mük'te, Tebûk'te,

Kadisiye'de, Nehraven'de, Çanakkale'de Allah adına bir savaşta yara aldıkları halde, yenilgiye uğradıkları halde yine de Allah ve Resûlüne itaate koşanlar, Allah ve Resûlünün yeni bir savaş dâvetine icabet edenler var ya, daha yaralarını bile sarmaya zaman bulmadan, şehidlerini bile gömmeden; "haydin, toparlanın düşman üzerine!" diyen Allah Resûlü dinleyenler var ya, işte onlar için çok büyük ecirler vardır diyor Rabbimiz.

Savaş bitimi hemen Mekke'ye doğru geri dönmeye başlayan şirk ordusunun geriye dönerek müslümanlara yeni bir hücumu dü-şündüğünü haber alan Allah'ın Resûlü haydi toparlanın ey müslü-manlar, müşrikler yeniden saldırı düşünüyor diyor, arkadaşlarını yeni bir savaşa dâvet ediyordu. Rivâyetlere göre Ebu Süfyan ve arkadaşları Mekke'ye doğru yönelip Evha denen mevkie geldiklerinde durumdan pişman olmuşlar ve şöyle diyorlardı: Yahu biz ne yaptık? Niye dönüyoruz Mekke'ye? Müslümanların pek çoğunu öldürdük, çoğunu da yaraladık. Mağlup olan onlar, galip gelen bizlerken niye kaçıyoruz? Niye bir daha dirilemeyecekleri bir biçimde tamamiyle onların belini kırmadık? Niye köklerini kesmedik? Niye Medine'ye girip onların karılarını, kızlarını almadık? diyerek geri dönmeyi düşünüyorlar ve işte bunu haber Allah'ın Resûlü yaralı bir vaziyette kıvranan arkadaşlarını haydin onlar bize saldırmadan biz onları takip edelim diyordu. Bu dâveti duyan yaralı müslümanlar hemen Rasûlullah Efendimizin etrafında toplanıyorlardı.

İşte böyle muhsin davranan, savaş ortamında Allah huzurunda olduklarının şuuru içinde olan, hayatlarını Allah için yaşayan bu müslümanlar çok büyük ecirler var diyor Allah. Evet gerçekten zor bir imtihandı bu. Müslümanlar olarak Allah için bir savaşa gideceksiniz, orada bir yenilgi tadacaksınız, 70 kadarınız doğranacak, bir o kadarınız savaş meydanında yaraları içinde kıvranacak, büyük bir yara alacaksınız, ama bütün bunlara rağmen yine de Allah Resûlünün yeni bir savaş çağrısına evet diyeceksiniz, düşmanın üzerine yürüyecek ve mağlubiyetten sonra yeniden galibiyetin yolunu bulacaksınız. İşte bu, Allah'ın peygamberine ve onun yolunun yolcularına en büyük yardımıdır.

173. "İnsanlar onlara: "Düşmanınız olan insanlar size karşı bir ordu topladılar, onlardan korkun" dediler. Bu, onların imanını artırdı da: "Allah bize yeter, O ne güzel Vekildir!" dediler."

Mekke'den Uhud'a gelmiş, müslümanlar aleyhine gözleri dönmüş müşrikler Uhud'u terk edip giderlerken ertesi yıla sözleştiler. Ey Muhammed, bu savaş bitmedi, gelecek sene Bedir'de buluşalım dediler. Ebu Süfyan'ın bu teklifine karşılık Allah'ın Resûlü Hz. Ömer Efendimize ona şöylece cevap vermesini emretti: Bu bizimle sizin aramızda bir sözleşmedir, inşallah oraya geleceğiz, demesini emretmiş, Ömer Efendimiz de aynen bunu tebliğ etmişti.

Evet gelecek sene bu savaşın rövanşına Uhut'ta hazır olun dediler. Aramızdaki bu savaş bitmesin, devam etsin dediler.

Ve ertesi sene müslümanlara haberler geldi. Ey müslümanlar, korkun, ürkün, çekinin, çünkü Mekkeli düşmanlarınız sizin için ordular topladılar. Sizin için insanlar toplanıyorlar, toplandıkça toplanıyorlar, büyük büyük ordular hazırlıyorlar dediler. Amansız bir savaş kapınız-da dediler, işiniz bitik dediler. Geldiler, geliyorlar diyerek müslüman-ları korkutmak istediler. Ama ne derlerse desinler, hiç fark etmez.

Bilâkis Allah düşmanlarının bu sözleri, bu tehditleri müslü-manların imanlarını artırdı. Bu lakırdılar karşısında korkup sinmek yerine imanları, teslimiyetleri, tevekkülleri, cesaretleri bir kat daha arttı müslümanların. Allah'a inanan, Allah'a güvenen, hayatlarını Allah için yaşayan kimseler için ne fark edecek de? Kim gelirse gelsin, ne gelirse gelsin, isterse tüm dünya üzerlerine gelsin, ne fark eder de? Eğer Allah safındalarsa, eğer Allah'ın desteğindelerse, eğer Allah kendileriyle beraberse, eğer Allah'ın melekleri kendileriyle beraberse, eğer Uhut'taki bir mağlubiyetten sonra Allah kendilerine yeni bir galibiyet tattıracaksa, eğer galibiyet de mağlubiyet de Allah'ın elindeyse ne fark eder ki? Şu kadar insan geliyormuş, bu kadar ordu geliyormuş, tüm dünya üzerlerine geliyormuş hiçbir şey fark etmeyecek, yine Allah yolunda savaşacaklar.

Çünkü gelen o düşman kendilerinin değil Allah'ın düşmanıdır ve onlar ilk önce karşılarında Allah'ı bulacaklardır. İşte müslümanlar bu hak bâtıl savaşlarında sadece Allah'a güvenecekler, Allah yolunda savaşacaklar, tüm dünya üzerlerine gelse bile asla geri dönmeyecekler ve şunu söyleyeceklerdi:

"Hasbunallah ve niğmel vekil niğmel Mevlâ ve niğ-men nasir"

Tıpkı yıllar önce ataları İbrâhim (a.s)'ın kralın, toplumun putunu kırdıktan ve tüm toplumu karşısına aldıktan sonra ateşe atılırken söylediğini söyleyeceklerdi. Biz Rabbimize teslim olduk, Allah bize yeter, O ne güzel vekildir diyecekler. Veya tüm dünya üzerimize gelse bile ne gam Allah var ya diyeceğiz.

Bu konu ile ilgili pek çok hadis vardır. Onlardan bildiğim birkaç tanesini okuyalım inşallah.

Abdullah ibn Abbâs (r.a) şöyle demiştir:

"Allah bize yeter, O ne güzel vekildir" sözünü İbrahim (a.s) ateşe atıldığında söylemiştir. Muhammed (a.s) da bu sözü Müşrikler: "Bakın size karşı bir ordu toplanmış, onlardan korkun ve korunun" dediklerinde söylemiş-tir. Nitekim bu söz müslümanların imanını artırdı ve "Allah bize

yeter, O ne güzel vekildir" demişlerdi. İbn-i Abbâs'ın değişik bir rivayeti şöyledir: ***İbrahim (as) ateşe atıldığı zaman son sözü "Allah bana yeter, O ne güzel vekildir" demek olmuştur.***

(Buhârî, Tefsir 13)

Ebû Hureyre (r.a)'den nakledildiğine göre Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmuştur:

"Cennete girecek bir takım insanlar var ki; onların kalpleri tevekkül ve Allah'a güvenmede kuşların kalpleri gibidir."

(Müslim, Cennet 27)

Ebû Bekir es Sıddîk Abdullah ibn Osman ibn Âmir ibn Ömer ibn Ka'b ibn Sa'd ibn Teym ibn Mürre ibn Ka'b ibn Lüeyy ibn Gâlib el Ku-reşî et Teymî (r.a)'den rivayete göre kendisi, babası ve annesi saha-bidir. O şöyle demiştir: Hicret yolculuğunda biz Rasûlullah (s.a.v) ile mağarada iken tepemizde dolaşıp duran müşriklerin ayaklarını gör-düm ve: Ey Allah'ın elçisi eğer şu müşriklerden biri eğilip aşağıya ba-kacak olsa mutlaka bizi görür dedim. Rasûlullah (s.a.v) de şöyle bu-yurdu:

"Üçüncüleri Allah olan iki kişiyi sen ne zannedersin, niçin telaşlanıyorsun ya Ebâ Bekr?"

(Buhârî, Fedâil 2; Müslim, Fedâil 1)

Allah'ın izniyle nice azlar, nice az gruplar nice çoklara galip gelmiştir. Nice azlar nice çokları yenmiştir derler. Evet işte Uhut'ta kâfirlerle karşı karşıya gelen müslümanlar da Allah'a aynı iman, aynı güven, aynı tevekkülü taşıyorlardı.

174. "Bu yüzden kendilerine bir fenalık dokunmadan, Allah'tan nimet ve bollukla geri döndüler; Allah'ın rızasına uydular. Allah büyük bol nimet sahibidir."

Uhut'tan sonra müşriklerin tekrar toplanıp Medine'ye, müslü-manlara saldıracakları, büyük büyük ordular hazırlayarak Uhud'un rövanşını gerçekleştirecekleri haberleri ortalıkta yayılıyordu. Bu haber-lerle müslümanları korkutmaya, yıldırmaya çalışıyorlardı. Ama Allah'a imanları, Allah'a güvenleri tam olan müslümanlar zerre kadar bir korku duymayarak hasbunallah diyorlardı. Kim gelirse gelsin, bizler Allah yolunda herkesi karşılamaya hazırız diyorlardı.

Ve düşmanı karşılamak üzere, Uhud'un rövanşını yapmak üzere müşriklerle sözleştiklere yere gittiler. Ama Kureyş verdikleri sözü tutmadı ve sözleştikleri yere gelmedi. Müslümanlar Allah'ın yardımıyla orada kâfirleri beklediler. Orada bir panayır da kurulmuştu. Ve İslâm ordusu güzel bir kazançla Bedir'den geri döndüler. Böylece Uhut'tan sonra dimdik ayakta olduklarını ispat ettiler.

Allah'tan bir nimetle döndüler. Allah'ın yardımıyla kendilerine herhangi bir kötülük, bir kayıp dokunmadı. Müşriklerin korkarak Bedir'e gelmeyişleri müslümanların zaferiyle sonuçlandı. Esenlikle evlerine döndüler.

175. "İşte o şeytan ancak kendi dostlarını korkutur inanmışsanız onlardan korkmayın, Benden korkun."

Onların çok büyük ordular toplayarak sizin üzerinize doğru geldikleri propagandasıyla şeytan sizi değil, ancak dostlarını korkutur. Şeytan ancak münafıkları korkutur. Şeytanın iğvalarıyla korku nifak alâmetidir. O halde ey mü'minler, gerçekten inanıyorsanız onlardan asla korkmayın. Eğer mü'minseniz şeytan ve dostlarından değil sadece Allah korkun. Allah'tan korkmayan her şeyden korkar, ama Allah'tan korkandan her şey korkar.

Veya âyetin bir başka mânâsı şeytan sizi dostlarından korkutuyor şeklindedir. Öyleyse ey müslümanlar şeytanın dostlarından asla korkmayın, sadece Allah'tan korkun.

Arkadaşlar, az evvel de ifade ettiğim gibi Ebu Süfyan'ın Me-dine'ye bir casus göndererek müşriklerin Arabistan yarımadasında karşısına hiçbir gücün çıkamayacağı dev bir ordu hazırladıkları propagandasını yaymaya başlayınca Rasûlullah Efendimizin savaş çağrısına karşı sahabe biraz isteksiz ve çekingen davranınca Allah'ın Re-sûlü: Vallahi benimle birlikte içinizden hiç kimse gelmese tek başına kararlaştırılan yere tek başıma gideceğim! buyurmuştu. İşte müslü-manların bu tavırlarına karşı Rabbimiz de şeytanlardan ve onların dostlarından korkmamalarını tavsiye ediyordu.

Müslümanlarla kâfirler arasında cereyan eden tüm hak bâtıl savaşlarında şeytanın dostları, taraftarları hep kâfirlerdir. Tüm iman küfür savaşlarında şeytan kâfirler safında yer alır. Şeytan sürekli kâfirlerden yana bir tavır alır. Aslında şeytan da kâfirleri sevmez. Ama onun nihaî hedefi müslümanları yok etmek ve kâfir yapıp kendi cehennemine çekmek olduğu için, iman safından intikam almak olduğu için kâfirlerle birlikte hareket eder. Ağına düşürüp insanı kâfir yaptıktan sonra da ilk işi ondan teberrî edip uzaklaşmaktır. Ben senden te-berrî ediyorum. Ben senden uzağım. Ben âlemlerin Rabbi olan Allah'-tan korkarım der.

Peki ne yapar bu şeytan? Yâni nedir bunun gücü? Neyi bece-rebilir müslümanlara karşı? Nasıl destek verebilir kâfirlere?

Mü'minler, inananlar Allah yolunda savaşırlar, kâfirler, küfredenler de şeytan yolunda savaşırlar. Evet dünyada her devirde, her dönemde mutlaka bu iki savaş hep olagelmiştir. Biri imanın savaşı, ötekisi de küfrün ve şirkin savaşı.

Zaten dünyadaki tüm savaşlar inan-cın savaşıdır. Bu inancın da iki tarafı vardır. Bir tarafta Allah'ın dini yü-celsin, Allah'ın iradesi, Allah'ın yasaları hâkim olsun, egemenlik Allah'a ait olsun için savaşan müslümanlar, öbür tarafta da küfrün, şirkin, insanların yasalarının, insanların egemenliklerinin hâkimiyeti için çırpınan kâfirler, müşrikler vardır.

Müslümanların dostu ve yardımcısı Allah'tır, kâfirlerin yardım-cısı da şeytandır. Ve unutmayın ki şeytanın gücü, hilesi pek zayıftır.

Dünya üzerinde belki şeytan taraftarları güçlü görülebilir. Şeytanın hilesi belki güçlü, etkili görülebilir. Şeytan taraftarlarını da yanına alarak tüm dünya egemenliğine soyunmuş olabilir. Şeytan ve dostları şeytan ve aveneleri tüm dünyayı saltanatları altına almış, tüm dünyaya hâkim olmuş olabilirler. Meselâ o gün Bizans imparatorluğu, bugün Amerika, Avrupa, Rusya, İngiltere, Çin, Japonya şeytanlıkları, daha önce Firavunların şeytanlıkları, daha önce Âd kavminin, Semû-d'un şeytanları, şeytanlıkları ne oldu? Allah'ın güç ve kudreti karşısında, Azîz olan, Cebbar olan Allah'ın desteğindeki müslümanlar karşısında ne duruma düştüler bir düşünün. Yeryüzünün en büyük şeytanları bile, yeryüzünün en süper orduları, güçleri bile Allah safında yer almış bir avuç müslüman karşısında yok olup gitmiştir.

Allah desteğindeki mü'minler karşısında şeytanlar da, şeytan-ların yeryüzündeki çömezleri, aveneleri de çok zayıf kalmaya mahkûmdur. Allah'ın kitabındaki beyanıyla şeytanın kendisi bizzat zayıf olunca onun orduları, onun çömezleri haydi haydi zayıf ve güçsüz olacaktır.

Öyleyse güçlü olan Allah, mutlak güç ve kudret sahibi olan Allah kendi safında yer alarak, kendi yolunda, kendi desteği altında şeytan ve dostlarıyla savaşmamızı, onlardan asla korkmamamızı emrediyor. Bu yüzden de onu ve avenesini bir şeymiş gibi gözlerimizde büyütmemize ve onlardan korkmamıza da gerek yoktur. Şurası bir gerçek ki şeytan ve avenesinden korkan, onları bir şey zanneden müslümanlar onlarla savaşı göze alamazlar. Allah korusun o zaman müslümanlar şeytan ve şeytani güçlerle savaş kapasitelerini kaybederler.

Sadece kendi dostlarını, kendisini bir şey zanneden kendisini güçlü zanneden dostlarını korkutabilir şeytan. Kendisini güç kuvvet sahibi gösterir. Tüm dünyada yetki benimdir, egemen olan benim der. Kendi gücünü, saltanatını Allah'ın gücünden daha üstün göstermeye çalışır. Böylece dostlarını korkutur. İşte şu anda görüyoruz ki dünyada insan ve cin şeytanlarının yaptıkları budur. Şu anda yeryüzünde insan ve cin şeytanları el ele vererek kendilerinin Allah'tan daha güçlü olduklarını yaymaya ve bu propagandalarıyla tüm dünyayı kendilerinden korkutmaya çalışıyorlar. Allah kendisini Alîm, Habîr, Cebbâr, Kahhâr, Hakîm, Azîz, Kadîr, Azîm ve Ekber olarak tanıtırken, bunlar da kendilerini bu Allah sıfatlarının sahibi olarak tanıtmaya çalışıyorlar.

Kendi vahiy araçlarıyla, basın ve yayın organlarıyla tüm dünyaya yayın yapıyorlar ki tüm dünyayı korkutup etkileri altına alabilsinler. Tüm dünya insanlığını Allah'a kulluktan koparıp kendilerine kul köle edinebilsinler.

Bakın şu anda bu kâfirler Allah'ı diskalifiye ederek kendilerinin habîr olduklarını yaymaya çalışıyorlar. Biz habiriz diyorlar. Bu sıfat bize ait diyorlar. Bizim haber alma, haberdar olma gücümüz tüm dünyayı içine alır. Tüm dünya bizim kontrolümüz altındadır. Tüm dünyanın nefes alışverişini bile kontrol ediyoruz. Tüm dünya bizim avucumuzun içindedir. Dünyanın neresinde, hangi bölgesinde olursa olsun bir adamın ne yaptığını, ne düşündüğünü biz biliriz diyorlar. Kendilerini habir olarak Allah sıfatına sahip olduklarını yayıyorlar. İşte Amerika'sıyla, Rusya'sıyla, Çin'iyle, Japonya'sıyla, Almanya, İngiltere'siyle, Avrupa'sıyla iki ayaklı şeytanlar kendilerini habir göstererek dünyayı kendilerinden korkutmaya çalışıyorlar.

Kahhâr Allah olduğu halde, Allah'ı diskalifiye ederek kendilerinin Kahhâr olduğunu yaymaya çalışıyorlar. Biz öyle kahhârlarız ki, bizim elimizde öyle güçlerimiz, öyle teknolojilerimiz var ki, bir kere ga-zaplanıp düğmeye basmaya görelim, tüm dünyayı bir anda yok ederiz. Tüm dünya insanlığını bir saniyede sileriz. Biz âlimiz derler. Biz her şeyi biliriz derler. Bizim elimizde öyle bir ilim var ki, öyle bilimlere sahibiz ki dünyada hiç kimse ona ulaşamaz. Hiç kimse bizim seviyemize yaklaşamaz diyerek yanılmaz olduklarını iddia etmeye çalışıyorlar.

Alçaklar hep kendilerini Allah gibi göstermeye çalışıyorlar. Sanki Razzak onlardır, tüm dünyaya rızık verenler, tüm dünya insanlığını doyuranlar onlardır. Eğer onlar olmasa tüm dünya insanlığı aç ve açıktadır. İ.M.F leri olmasa, A.E.T leri olmasa, dünya bankalarıyla insanların imdadına yetişmeseler tüm dünya mahvolacaktır. İşte şeytan ve dostları, cin ve insan şeytanları yayın organlarıyla dünyaya yaydıkları bu yalanyanlış propagandalarıyla tüm dünya insanlığını etkilemekte, korkutup kandırmaktadırlar.

Halbuki bu kâfirler, bu şeytanlar bırakın dünya insanlığı üzerinde egemen olmayı, kendi hayatlarında bile, kendi kendilerine bile egemen değillerdir. İşte görüyoruz, kendi hayatlarında, kendi dünyalarında ırza geçmelerin, esrarın, uyuşturucunun, kıtallerin önüne geçememektedirler. Ülkelerinde olup biten pisliklerin önüne bile geçemezlerken, hiç bir şeye bile güçleri yetmezken böyle bir dünya ege-menliğine nasıl soyunacaklar? Bunlar ancak kendilerine güvenen, kendilerini büyük gören, bir şey olduklarını zanneden, Allah'a değil de kendilerine bel bağlayan, kapılarında dilencilik yapan, kendilerinden korkan insanlar üzerinde, kendileri gibi pis bir hayatın sahibi olan dostları üzerinde

etkili olacaklardır. Allah'a inanan, Allah'ı tüm bu sı-fatların sahibi bilen, Allah'a tam teslim olan müslümanlar üzerinde asla etkili olamayacaklardır.

Allah diyor ki ey müslümanlar:

Eğer mü'minlerseniz, eğer Allah'a iman edenlerdenseniz onlardan değil benden korkun. Onlar değil ben korkulmaya lâyıkım. Onlar benim sıfatlarıma sahip değillerdir. Eğer şu anda dünya üzerinde onlar bir şeyler yapabiliyorlarsa bilesiniz ki bu benim onlara verdiğim geçici yetkiyledir. Benim iznimle yapabilmektedirler onları. Değilse onlar ne alîmdir, ne habîrdir, ne Razzak'tır, ne de kahhâr.

176. "Ey Muhammed! Küfürde yarışanlar seni üzmesin; şüphesiz onlar Allah'a bir zarar veremezler. Allah âhirette onlara bir pay vermemek istiyor; onlara büyük azap vardır."

Gerek müslümanlarla savaşan Mekke müşrikleri, gerek Me-dine'de için için müslümanları çökertmeye çalışan münafıklar, yahu-diler ve gerekse tüm dünya kâfirleri, küfürde yüzenler, küfür yolunda yürüyenler, küfür yolunda koşanlar, küfür yolunda birbirleriyle yarışanlar sakın seni mahzun etmesin ey peygamberim. Büyük güç ve kuvvet gösterileriyle, büyük zulüm ve sömürüleriyle küfürde, kâfirlikte ileri gitmiş görünenler, tüm dünyayı egemenlikleri altına almış gibi görünenler, ekonomik, siyasal ve askeri güçleri dünyayı tutmuş gibi görünenler, sana ve dinine kafa tutacak duruma gelmiş gibi görünenler, kendilerini bir şey zannedip Allah'a, Allah'ın dinine saldırıya geçenler sakın seni üzmesin. Onların bu ferah, fahur tavırları karşısında sakın zerre kadar üzüntüye düşme.

Onlar Allah'a asla bir zarar veremezler. Onların savaşları seninle, sizinle değil Allah'ladır ve Allah'a karşı yapabilecekleri hiç bir şey yoktur.

Sûrenin önceki bölümlerinde de geçti, Rabbimiz ısrarla kâfir-lerin müslümanlarla yaptıkları bir savaşta karşılarında sadece müs-lümanları değil Allah'ı bulacaklarını vurgulamaktadır. Onların karşıla-rında sadece müslümanlar yok, Allah vardır ve onların Allah'a karşı yapabilecekleri bir şey yoktur buyurularak hem kâfirler uyarılmakta, hem de müslümanlara muazzam bir destek verilmektedir. Ey müslü-manlar unutmayın ki Allah'ı karşılarına alıp sizinle giriştikleri bir sa-vaşta Allah dünyayı onlara dar edecek ve sizi galip getirecektir.

Ey peygamberim ve ey müslümanlar! Allah'ın âyetleriyle savaşan, Allah'ın âyetlerini örtüp, âyetlerin defterini dürüp kendilerince bir hayat yaşamaya çalışan bu kâfirlerin bu insanların dünyada sahip oldukları güç ve kuvvetleri, imkân ve saltanatları seni aldatmasın, sizi aldatmasın. Onların beldelerde, şehirlerde, metropollerde, ülkelerde, kıtalarda egemenmiş gibi görünmeleri, yeryüzünün mülk ve saltanatına sahipmiş gibi görünmeleri,

saltanatlarının müslümanlardan daha büyükmüş gibi görünmesi seni üzmesin. Bu insanların yeryüzünde kibir ve gurur içinde yaşamaları, makamlarının, mevkilerinin mallarının mülklerinin çokluğu, iktidarlarının saltanatlarının sarsılmayacakmış gibi görünmesi, hiç yıkılmayacakmış gibi görünmesi, dünyada refah içinde yüzmeleri seni üzmesin.

Tüm mevcudat Allah'a teslim olmuşken, tüm mevcudat Allah'ın âyetlerini dinlerken, Allah'la ve Allah'ın âyetleriyle savaşa tutuşan bu inkâr ehlinin maddî gücü ne olursa olsun, malları mülkleri, mevkileri, iktidarları saltanatları ne kadar da büyük olursa olsun dünya metaı çok azdır ve onlar bir gün bitecek, öbür tarafa intikal etmeyecek. Bir gün bitecek ve asla âhirete intikal etmeyecek şeyler ne kadar da büyük olsa boştur ve küçüktür.

Şimdi Allah böyle buyururken onların ellerindeki güç ve kuvvetleri karşısında, iktidar ve saltanatları karşısında kahrolan, onların ellerindekileri baygın baygın seyreden, onlara imrenen ve onlar karşısında aşağılık duygusu içine düşen günümüz müslümanlarına ne de-mek lâzım?

Şu anda müslümanlar şöyle diyorlar. Efendim tamam, bunlar kâfirdir, bunlar Allah düşmanlarıdır anladık da, acaba Allah bu düşmanlarına niye büyük büyük güç ve saltanatlar veriyor? Acaba niye bu kâfirlere müslümanlar karşısında zaman zaman galibiyet veriyor? Bakın bunun sebebini de Rabbimiz âyetin sonunda şöyle anlatıyor:

Allah onlara âhirette bir pay, bir nasip vermek istemiyor da ondan. Allah istiyor ki bu kâfirler tüm paylarını, tüm nasiplerini bu dünyada onlara takdim edip bitirmelerini istiyor. Evet kâfirler tüm iyiliklerini, tüm tayyibatlarını ve hasenâtlarını dünyada yiyip bitirmişlerdir. Yaptıklarının karşılığını dünyada yiyip bitirmişlerdir. Dünyada yaşadılar, zevk ü sefa sürdüler. Allah kâfirlere dünyada yaptıklarının karşılığını zaten ödemektedir. Kâfirlerin dünyada işledikleri ufak tefek iyi amellerinin karşılığı peşinen dünya hayatında kendilerine ödenmektedir. Onların amellerinin hiçbirisi âhirete intikal etmemektedir. Zaten onlar âhirete inanmadıklarından tüm yatırımlarını dünya adına dünyada karşılığını bulma adına yapmaktadırlar. Ve yaptıklarının karşılığını peşin peşin dünyada alıyorlar zaten.

Dünyada bolca mülk ve saltanat, dünyada bolca zevk ve sefa, dünyada bolca güç ve kuvvet, dünyada bolca nimet ve devlet vererek âhirette hiçbir nasiplerinin kalmamasını istiyor Rabbimiz. Âhirette de sadece azîm bir azapları var onların. Allah'ın cennetini, Allah'ın rahmetini kaybettikleri gibi çok büyük bir azabı hak etmişlerdir o kâfirler. Bir insanın kendisine bundan daha büyük bir zarar vermesi mümkün müdür? Dün ve bugün müslümanların bu konudaki düşünce yanlış-lıklarını, kâfirlerin durumlarına bakarak içine düştükleri halet-i

ruhîyeyi çok iyi bilen Rabbimiz bakın aynı konuda bir değerlendirme, bir uyarı daha yapacak:

177. "İmanı inkâra değişenler, şüphesiz Allah'a bir zarar vere-meyeceklerdir. Elem verici azap onlaradır."

İslam karşısında küfrü tercih edenler, imanla küfrü değiştirenler, imanı küfre değişenler, imanı satıp da küfrü satın alanlar asla hiçbir şekilde Allah'a zarar veremezler. Bunlar sadece kendilerine zarar verebilirler. Az evvel dediğimiz gibi kendilerini Allah'ın rahmet ve cennetinden uzaklaştırıp Allah'ın cehennemine göndererek kendilerine ederler. Halbuki Allah bu dünyada kendilerine bir irade verdi ve bu iradelerinin önüne hem imanı hem de küfrü koydu. Hem iman hem de küfür arzedildi kendilerine. İkisinden birini tercih yetkisiyle karşı karşıya bırakıldılar. İşte iman ve küfür. Dileyen iman etsin, dileyen de küfretsin denilmiştir kendilerine.

İşte bunlar imanı bırakıp küfre talip oldular ve Allah'la bir savaşa tutuştular. Allah'ı yenmek, Allah'a zarar vermek, Allah'ı diskalifi-ye etmek, hayatlarında Allah'ı etkisiz hale getirmek istiyorlar. Ama mümkün mü? Küfrü imânâ, cehennemi cennete tercih ederek yaşayan bu insanların bu dünyada güç ve saltanatları ne olursa olsun Allah karşısında mutlaka yenilmek zorunda kalacaklar ve sonunda elim bir azaba gideceklerdir.

178. "İnkâr edenler, kendilerine vermiş olduğumuz mühletin sakın kendileri için hayırlı olduğunu sanmasınlar. Biz onlara ancak, günahları çoğalsın diye mühlet veriyoruz. Küçültücü azap onlaradır."

İnkâr edenler, küfredenler ve Allah'a karşı, Allah'ın elçilerine ve müslümanlara karşı savaş açanlar zannetmesinler ki kendilerine verdiğimiz dünya hayatı, dünya fırsatları, dünya mal mülk ve saltanatları kendileri için hayırlıdır. Bütün bu verdiklerimizin kendileri hakkında hayırlı olduğunu zannetmesinler. Hayır hayır bizim bu dünyada kendilerine vermiş olduğumuz bu fırsatlar, bu imkânlar onları aldatmasın. Bunlar asla kendileri için hayırlı değildir. Şu anda bizim verdiğimiz imkânlarla bu dünyada yaşıyorlar, bu fırsatlarla dünyaya hükmediyorlar, bunlarla Allah'a ve peygambere küfrediyorlar, bunlarla müslümanlara hakaret ediyorlar, bunlarla Allah dostlarını, garibanları eziyorlar, müslümanlara işkence ve zulümlerde bulunuyorlar. Dünyada şu anda güç kuvvet sahibi olmaları asla onlar için hayırlı değildir.

Peki nasıl olacak bu iş? Nasıl anlayacağız bunu? Adamlar tüm dünyada güç kuvvet sahibi olsunlar, tüm dünyayı egemenlikleri altına alsınlar, dünyada

müslümanlara verilmeyen mallar, mülkler, saltanatlar onlara verilsin ve de bu durum onlar için hayırlı olmasın. Bakın Allah diyor ki:

Biz onlara mühlet veririz, fırsat tanırız ki günahları artsın, veballeri çoğalsın da cehennemdeki azapları artsın diye. Çünkü yaşadıkları bu kısa dünya hayatının sonunda onlara hazırlanmış alçaltıcı, kahredici bir azap vardır.

Rabbimiz buyuruyor ki biz şimdilik dünyada onlara fırsatlar veriyoruz, imkânlar tanıyoruz, ama unutmasınlar ki onların ipleri bizim elimizdedir. Yakında göreceksin ben benim davama düşman olan, benim sistemime karşı savaş açan o kâfirleri bilemeyecekleri, anlaya-mayacakları yönlerden, hesap edemeyecekleri bir biçimde yavaş yavaş azaba, ikaba, cezaya yaklaştırmaktayım. Şu anda onlar bu kuş beyinleriyle peygamberi, müslümanları yalnız ve korumasız zannederek onlara saldırılarda bulunuyorlar. Halbuki onların safında benim olduğumu unutuyorlar. Onlar benimle savaştıklarının farkında değiller. Halbuki onların ipleri benim elimdedir ve ben onların iplerini uzatıyorum. Onlara mühlet veriyorum. Arzu ve istekleriyle onları baş başa bı-rakıyorum. Dünya istediklerinin tamamını onlara veriyorum da bu yüz-den başarılı olduklarını, doğru yolda olduklarını zannediyorlar ve aldanıyorlar. Aslında ben onları imhal ediyorum. Onlara zaman ve fırsat veren benim.

Ama bilesin ki ey peygamberim ve ey peygamber yolunun yolcuları, ben imhal ederim, zaman veririm, fırsat veririm ama asla ihmâl etmem. Çünkü benim fendim sağlamdır. Benim tuzağım, benim planım, benim tedbirim pek yamandır. Ben tuzak kurdum mu, ben tedbir aldım mı, ben yakaladım mı onu kimse bozamaz, kimse ondan kaçıp kurtulamaz.

İşte Allah Mekke'de fırsat tanıdı onlara. Muhammed (a.s) kar-şısında Mekke kâfirlerine fırsat tanıdı Rabbimiz. Uhut'ta fırsat verdi. Mûsâ (a.s) karşısında Mısırda Firavun oğullarına yıllar yılı fırsat tanıdı belki adam olurlar diye. Nuh (a.s) karşısında 950 yıl fırsat tanıdı kâfirlere belki müslüman olurlar diye. Allah'ın kutlu elçileri karşısında her bir dönem kâfirleri günler, geceler, aylar, yıllar yaşayıp saltanat sürdüler. Allah dokunmadı onlara. Hemen helâk edivermedi. Ama sonuç ne oldu? Ne oldular? Ne yaptı Allah onlara? Nereye gittiler? Hani neredeler şimdi? Hepsi de geberip Rablerinin huzuruna gitmediler mi? Şimdi kendilerini alçaltacak acıklı bir azabın içinde bağrışmıyorlar mı?

Peki onların öldürdükleri, onların işkence ettikleri, zulmettikleri müslümanlar ne oldular? Onlar nereye gittiler? Onlar da uğrunda şe-hâdeti yudumladıkları Rablerinin cennetine gitmediler mi? Peki sonuçta kim kazançlı çıktı? Kimin hayatı kendisi için hayırlı olmuş? Kim kazanmış, kim kaybetmiş? Acaba bu kâfirlere verilen imkânlar, fırsatlar, galibiyetler onları Allah'ın

azabından kurtarabilmiş mi? O zaman kesinlikle bilsinler ki bu imkânlar, bu fırsatlar kendileri için hayırlı değildir.

179. “Allah inananları sizin durumunuzda bırakacak değildir, temizi pisten ayıracaktır. Allah size gaybı bildirecek değildir; fakat Allah peygamberlerinden dilediğini seçip, ona gaybı bildirir. Artık Allah'a ve peygamberlerine inanın; inanır ve sakınırsanız size büyük ecir vardır.”

Allah mü’minleri içinde bulundukları durumda bırakacak değildir. Tâ ki habis olanı, pis olanı tayyip olandan, temiz olandan ayıracaktır.

Allah müslümanları oldukları konumda bırakmayacak, sağlam ve samimi olanlarını, kalpten inanmadıkları halde dilden iman iddiasında bulunan, müslüman olmadıkları halde iman gösterisinde bulunan münafıklardan ayıracaktır. Onları böyle karmakarışık bir yapıdan kurtaracaktır. Murdarı temizden ayıklayacaktır. Halis mü’minleri bu tür Allah için zor göze alınabilecek savaş ortamlarıyla öyle olmayanlardan ayıracaktır.

Yâni böyle hep galibiyet, hep zafer, hep üstte olmak müslü-manlar arasında kalbi yamuk olanların, kalbi hasta olanların sürekli gizli kalacağı, açığa çıkmayacağı bir ortamdır. İşler yolunda gittiği sürece, birtakım sıkıntılar söz konusu olmadığı sürece yamuklar, münafıklar belli olmaz. Ama Allah müslümanlar için hep galibiyet değil de bazen de mağlubiyet ortamları yaratır, yenilgiler nasip eder. Bazen yenilirler kâfirler karşısında. Bazen öyle dönemler olur ki müslüman-lar her şeylerini kaybedecek bir duruma gelebilirler. Kâfirle-rin, şeytanların ayakları altında ezilip sürünecek bir ortamı yaşayabilirler. Tıpkı Firavun oğullarının egemenliği altında ırzlarını, namuslarını, dinlerini, imanlarını, mallarını, mülklerini kaybeden, köle durumuna düşürülen İsrâil oğullarının düştüğü duruma düşebilirler.

Veya Bedir gibi bir galibiyetle tokalaştıktan sonra Uhud gibi bir mağlubiyeti soluklayabilirler. İşte bu gibi hezimet durumları müslü-manların arasındaki iyilerle kötülerin, pislerle temizlerin, sağlam inananlarla cıvıkların ayırt edilmelerini sağlar.

İşte şu anda küfür dünyası karşısında yaşadığımız yüz yıllık bir yenilgi karşısında, ben de müslümanım diyen nicelerinin küfre ve kâfirlere meyledip imanlarından vazgeçtiklerini görüyoruz.

Elbette Allah size gaybını bildirecek değildir; fakat Allah pey-gamberlerinden dilediğini seçip, ona gaybı bildirir. Artık Allah’a ve peygamberlerine inanın. Eğer inanır ve sakınırsanız size büyük ecir vardır.

Gaybın anahtarları sadece Allah’ın elindedir, onu kimseye ezdirip bozdurmaz Allah. Size gaybını bildirecek değildir Allah. Lâkin elçilerinden dilediklerine gerekeni, gerektiği kadar, gerektiği zaman bildirir. Bildirmediği gaybını peygamberlerin bilmesi de mümkün değildir. İşte Allah’ın Resûlü Uhut’ta başına gelecekleri bilmiyordu. Bilseydi Allah’ın Resûlü orada 70 arkadaşının doğranacağını gider miydi oraya? Bilseydi bir kâfir kılıcının mübârek yüzüne o cihetten isabet edeceğini tedbir almaz mıydı? Allah elçilerine gönderdiği vahiyleriyle onları bilmedikleri gaybi bilgilere muttali kılar. Bildirmediği konularda da onların hiçbir yetkileri yoktur.

Öyleyse ey müslümanlar, Allah’a iman edin, Allah’ın Resul-lerine de iman edin, Allah’tan elçileri vasıtasıyla size gelen bilgilere, vahye iman edin. Eğer Rabbinizden gelenlere iman eder ve hayatınızı onlarla düzenleme kavgası içine girerek muttaki olursanız, hayatınızı Allah için yaşarsanız bilesiniz ki size çok büyük ecirler, mükafatlar vardır.

180. “Allah'ın bol nimetinden verdiklerinde cimrilik edenler, sakın bunun kendileri için hayırlı olduğunu sanmasınlar, bilâkis bu onların kötülüğünedir. Cimrilik yaptıkları şey, kıyâmet günü boyunlarına dolanacaktır. Göklerin ve yerin mîrası Allah'ındır. Allah işlediklerinizden haberdardır.”

Gerek kâfirlerden Allah’ın kendilerine verdiği az evvel ifade edilen mal, mülk ve saltanatla Allah kullarını ezmeye çalışanlar, müs-lümanlara zulmetmeye çalışanlar, gerekse müslümanlardan Allah’ın kendilerine lütfettiği bol bol nimetlerden, fırsatlardan, imkânlardan Allah kullarına harcamayıp cimrilik edenler sakın bu yaptıklarının, bu cimriliklerinin, bu başkalarına vermeyip ellerinde tuttuklarının kendileri hakkında hayırlı olduğunu sanmasınlar. Hem dünyada cimrilik yapışlarından dolayı insanların nefretlerini alacaklar hem de âhirette bunun cezasını çekeceklerdir bu insanlar.

Dikkat ederseniz bundan önceki âyetlerde Rabbimiz kendi-lerine verilen mühletin, kendilerine verilen güç ve kuvvetin, saltanatın kendileri hakkında hayırlı olduğunu zannetmesinler buyurmuştu, burada da insanları sömürerek, insanlara zulmederek, insanların kanlarını emerek topladıkları ekonomik güçlerinin, mal varlıklarının, mallarının mülklerinin kendileri için hayırlı olduğunu sanmasınlar buyuruyor. Bilâkis o toplayıp cimrilik yaptıkları malları onlar için şerdir. Onların cimrilik yaptıkları şeyler, öpüp, kucaklayıp Allah kullarından kıskandıkları mallar yarın kıyâmet günü boyunlarına dolanacaktır. Çünkü göklerin ve yerin mîrası Allah’ındır. Allah işlediklerinizden haberdardır.

Göklerin ve yerin mîrası Allah’a aittir. Öyleyse ey insanlar, ne oluyor size de Allah’ın verdiklerini Allah yolunda, Allah kullarına infak etmiyorsunuz? Niye infak etmiyorsunuz? Niye cimrilik yapıyorsunuz? Ne zannediyorsunuz yâni sonunda semavat ve arzın mîrası Allah’a kalmayacak mı? Bir gün gelip bu

dünyadan ayrılıp şu cebinizdekiler, şu koynunuzdakiler, şu kasalarınızda, keselerinizdekiler hep Allah'a kalmayacak mı? Hepiniz gideceksiniz ve her şeyiniz Allah'a kalacak.

Ne kadar akıl erdirici, ne kadar iş bitirici bir ifade değil mi? Yâni sizler tuttunuz, öptünüz, sarıldınız, bağrınıza basıp vermediniz, infak etmediniz, cimrilik yapıp insanlardan kıskandınız. Peki sonunda kime kalacak bütün bu mallarınız? Götürebilecek misiniz onları yanınızda? Niye cimrilik yapıp da yanınızda tutuyorsunuz o malları? Niye? Sonunda Allah'a kalacaksa mîrasınız niye böyle düşünüyorsunuz? diyor Allah.

181. "Andolsun ki, Allah: "Allah fakir; biz zenginiz" diyenlerin sözünü işitmiştir. Dediklerini ve haksız yere peygamberleri öldürdüklerini elbette yazacağız, "Yakıcı azabı tadın" diyeceğiz."

Muhakkak ki Allah şu sözü söyleyenleri işitti. Allah fakir, bizlerse zenginiz. Allah fakir bizler ganiyiz. Hâşâ, hâşâ. Bu kâfirleri, bu zavallıları bu sözü söylemeye iten, böyle bir değer yargısına iten sebep de müslümanların çok fakir kendilerinin de onlara nazaran çok zengin olmalarıdır. Şu anda yeryüzünde müslümanlar fakir ya, müs-lümanlar gariban ya, müslümanlar dünyacı değiller ya, müslümanlar materyalist değiller ya, müslümanlar dünyaya fazla değer vermiyorlar ya. Kendileri de materyalistler ya, kendileri dünyacı ya, dünyayı kıble edindikleri için zenginler ya işte onun için söylüyorlar bunu. Allah'ın Allah'a inanmış kulları fakir ya, Allah'a iman etmiş, Allah'a teslim olmuş, hayatlarını Allah için yaşayan müslümanlar fakirken şeytanın kulları zengin ya işte onun için bu değer yargısına varıyorlardı. Allah'ın kulları fakir şeytanın kulları zengin diyorlar.

Tabi böyle bir mantık, böyle bir önerme sonuçta bu düşünceyi çıkaracaktı. Madem ki Allah'ın inanmış kulları fakir, öyleyse Allah da fakirdir. Madem ki şeytanın kulları zengin, öyleyse şeytan da zengindir. Veya madem ki Allah'a kulluk etmeyen bizler zenginsek, Allah fakirdir diyorlar. Eğer Allah zengin olsaydı kulları da zengin olurdu. Allah zengin olsaydı elbette kullarını da zenginleştirirdi. Bak bizler şeytanın kullarıyız, şeytan zengindir, biz de zenginiz. Şeytanın kulları olan, şeytanla beraber olan, şeytanın arzularına teslim olan, birbirimizden tanrılar kullar edinen bizler zenginiz diyorlar.

Küfür mantığıdır bu. Diyorlardı ki insan ve cin şeytanları. Nasıl oluyor? Allah'ın öldürdükleri yenmiyor da bizim kestiklerimiz yeniyor? Nasıl oluyor da vadesiyle ölen, yâni Allah'ın öldürdüğü hayvanlar yenmiyor da bizim kesip öldürdüklerimiz yeniyor? diyorlardı. Aynen onun gibi Allah bu kullarını doyuramıyor da bizden zekât istiyor, bizden infak istiyor, öyleyse biz zengin o fakir diyorlardı.

Biz onların bu alçakça sözlerini yazacağız. Ve de haksız olarak peygamber öldürmelerini, haksız olarak öldürdükleri peygamberlerin vebalini de yazacağız diyor Allah. Yâni peygamberleri öldürenler ancak böyle bir sözü söyleyebilirler. peygamberin getirdiği mesaja kulak vermeyenler, peygamberin hayatını, anlayışını reddedenler, kitap-tan habersiz yaşayanlar ancak böyle bir değer yargısına gidebilir. Kitabı tanıyan, peygamberi tanıyan, hayatında peygamberi ve onun getirdiği mesajı canlı tutan bir kimsenin böyle cahilce bir sözü söylemesi kesinlikle mümkün değildir. Hayatında Peygamberi yok farz ederek yaşayan birisi ancak dünyacı olabilir.

Nasıl diyebiliyorlar bu sözü? Tüm mallar, mülkler onunken, göklerde ve yerde ne varsa hepsi onunken nasıl iftira edebiliyorlar Allah'a. Nasıl Allah fakir, biz zenginiz diyebiliyorlar? Şu anda ellerinde-kilerin tamamı Allah'ın değil mi? Nasıl ulaştılar bu zenginliğe? O servetlerini, o mallarını, mülklerini, o ellerini, ayaklarını, o akıllarını, fikir-lerini kim verdi onlara? O hayatlarını kim verdi onlara? Kendi kendi-lerine mi buldular bütün bunları? Eğer bütün bunlar kendilerinize, neden sahip olamıyorlar onlara? Bu hayatın sahibi kendileriyse onu niye koruyamıyorlar? Neden ölüyorlar? Hani bunu söyleyen zenginler nerede şimdi? Hani o zenginlikleri, o servetleri kurtarabildi mi onları? Onların dedikleri bu sözleri yazılacak, muhafaza edilecek ve karşılığında hesaba çekileceklerdir. Kiramen katibiyn meleklere onların bu sözlerini yazmaları emredilecek ve sonunda da tadın bu sözlerinize, bu yaptıklarınıza karşılık yangın azabını denilecek onlara.

182. "Bu, yaptığınızın karşılığıdır. "Yoksa Allah kullara asla zul-metmez."

İşte bu sizin ellerinizle kazandıklarınızın karşılığıdır, yaptık-larınızdan dolayıdır. Bu azap sizin küfrünüzün, şirkinizin, isyanınızın, Allah ve elçilerine karşı zulümlerinizin karşılığıdır. Değilse Allah kullarına asla zulmedici değildir.

183. "Doğrusu, ateşin yiyeceği bir kurban getirmedikçe hiç bir peygambere inanmamak üzere Allah bize ahid verdi" diyenlere sen, ey Muhammed de ki: "Benden önceki peygamberler size belgeler ve dediğiniz şeyi getirdi. Doğru sözlü iseniz niçin onları öldürdünüz?"

Yahudiler ve onlara tabi olanlar diyorlar ki Allah bizden ahit aldı, söz aldı. Hangi konuda? Hiçbir peygamber ateşin yiyeceği bir kurban getirmedikçe kendisine iman etmememiz konusunda Allah bizden söz aldı diyorlar. Rivâyetlere göre yahudi reislerinden Kab Bin Eşref yanında yahudilerden bir grupla Rasûlullah Efendimize gelirler ve derler ki ey Muhammed, sen Allah'ın elçisi olduğunu ve Allah'tan vahiy aldığını iddia ediyorsun. Halbuki bizler bu konuda Allah'a söz verdik. Allah bizden peygamberlere iman konusunda söz aldı. Bir peygamber çıkacak, Allah tarafından kendisine bir kurban gönderile-

cek, yahut o peygamber Allah'a bir kurban adayacak, bir kurban kesecek, yâni bir deveyi, bir koçu kesip bir onu bir yere, bir dağın başına koyacak ve onu Allah'tan bir ateş gelip yiyecek, yakacak. İşte ancak o zaman biz onun peygamber olduğuna iman edeceğiz. Çünkü bizler bu konuda Allah'tan bir söz, bir ahit aldık, ya da Allah'a söz ver-dik diyorlar. Ey Muhammed, bize böyle bir mûcize göstermedikçe sana asla iman etmeyeceğiz diyorlar.

Peygamberim, sen de ki onlara: Benden önce, daha önce de size elçiler geldi. Allah'ın elçileri apaçık delillerle, apaçık belgelerle, âyetlerle, mûcizelerle geldiler. Sizin şu anda benden istediğiniz kurbanla, o kurbanın Allah tarafından gönderilen bir ateşle yenmesi şeklindeki çeşitli mûcizelerle geldiler. Peki madem bu sözlerinizde sâdıklarsınız da o zaman niye onlara iman etmediniz? Niye öldürdünüz onları? Hayır hayır sizler bu işte sâdık değilsiniz. Bu iddianızda samimi değilsiniz. Eğer samimi olsaydınız elbette size daha önce bu mûcizelerle, bu âyetlerle gelen Allah elçilerini öldürmezdiniz. Önceki peygamberlere evet derdiniz. Bu mûcizeleri gördüğü halde inanmayan sizler ben böyle mûcizeler getirsem de yine inanmayacaksınız. Sizin derdiniz iman konusunda delillerin azlığı değil, âyetlerin yokluğu değil sadece inatlarınız ve kıskançlıklarınızdır. Sizler bu iddialarınızla başka değil Allah'a iftira ediyorsunuz? Allah böyle bir ahit almadığı halde ona iftira ediyorsunuz.

184. "Ey Muhammed! Seni yalancı saydılarsa, Senden önce belgeler, sahifeler ve aydınlatıcı kitap getiren peygamberler de yalanlanmıştı."

Ey peygamberim, eğer bu kâfirler şu anda seni yalanlıyorlarsa senden öncekileri de yalanlamışlardı. Senden önce de kendilerine apaçık deliller, belgeler, sahifeler ve aydınlatıcı kitap getiren peygamberleri de yalanlamışlardı. İşte önceki âyetlerde anlatıldı, Îsâ (a.s) insanlara pek çok âyetlerle gönderildi. Çamurdan kuş yapıp uçacak, anadan doğma körleri ve abraşları iyileştirecek, ölüleri diriltecekti gözlerinin önünde ama adamlar yine de iman etmemeyi becerebilecek-lerdi. Yâni şimdi Rasûlullah Efendimiz bu insanlara âyet getirse başka bir âyet mi getirecekti? Onlar iman etmemekte diretsinler, mü'minler de iman etmekte direteceklerdir. Ve iki grup arasında şu genel yasa herkesi bağlayacaktır.

185. "Her insan ölümü tadacaktır. Kıyâmet günü, ecirleriniz size mutlaka ödenecektir. Ateşten uzaklaştırılıp cennete sokulan kimse artık kurtulmuştur. Dünya hayatı zaten sadece aldatıcı bir geçinmeden ibarettir."

Her nefis ölümü tadacaktır. Mü'minler de ölecek, kâfirler de. Allah'a, Allah'ın elçilerine, Allah'ın kitaplarına iman edip bu imânâ bağlı bir hayat yaşayanlar da ölecek, iman etmeyip kendi kendilerine bir hayat yaşayanlar da ölecektir. Bu, Allah'ın yeryüzünde koyduğu değişmez bir yasasıdır. Nuh (a.s) da öldü, ona inanmayan, onunla kavgalarını sürdüren toplumu da öldü. Dünyayı

cennetleştirip ebedî yaşayacaklarına inanan, ölümü akıllarının ucundan bile geçirmeyen Âd kavmi de öldü onlara elçi olarak gönderilen Hûd (a.s) da öldü. Semûd toplumu da öldü, Sâlih (a.s) da, İbrâhim (a.s) da gitti toplumu da, Süleyman (a.s) da gitti, Muhammed (a.s) da gitti. Mülk ve saltanat sahipleri de gitti, hiçbir şeyleri olmayan garibanlar da gitti. Mekke'de Allah'ın sevgili elçisine ve ona iman eden müslümanlara hayat hakkı tanımayanlar da gitti, müslümanlar da gitti. Yaratılmış olan hiçbir varlığının bu dünyada ölümsüzlük hakkı yoktur. Herkes ölümlüdür. Sadece bâkî olan Allah'tır.

Ölümü hayatın içinde kabul etmek zorundayız. Ölümü sürekli hayatımızda canlı tutmak ve her an ölüp Rabbimizin hesabıyla karşı karşıya geleceğimiz şuuruyla bir hayat yaşamak zorundayız. Ama ne yazık ki genelde kâfirler bunu hiç hesap edemezlerken, müslümanlar da çevrelerinde birisi öldüğü zaman, bir ölüm hadîsesiyle karşılaştıkları zaman bu âyeti hatırlarlar. Bu âyetin hak olduğunu, ölümün, ölüm sonrası tekrar dirilişin, Haşr'in, Mahşerin, hesap kitabın, sorgulamanın, cennetin ve cehennemin hak olduğunu, gerçek olduğunu sadece kabirde bir cenazenin defni esnasında hatırlarlar ve ilân ederler. Mezarın başında söylerler bunu. Ey ölü kişi, ey cenaze, de ki Rabbimiz hak, kitabı hak, peygamberi hak, ölüm hak, diriliş hak, sırat hak, hesap hak, cennet hak, cehennem haktır. Haydi sen şimdi bütün bunların hak olduğunu söyle bakalım.

Müslümanlar bu hakları sadece mezarın başında hatırlarlar ve hatırlatırlar. Bunların hak olduğunu ölmüş kişiye hatırlatırlar ama hayattakilere pek hatırlatmayı düşünmezler. Halbuki zaten o zavallı ölmüş, zaten gitmiş bu dünyadan. Orada ölümün hak olduğunu, Haş-r'in, neşrin, hesabın kitabın, cennetin cehennemin hak olduğunu hatırlatmanın ne anlamı olacak da? Ölülere, mezardakilere, işi bitmişle-re hatırlatıyor insanlar bunları da dirilere anlatmıyorlar, hatırlatmıyor-lar.

Aman bu validir, aman bu emniyet amiridir, aman bu askerdir, polistir, aman bu müdürdür, amirdir bir zararı dokunur diye korktukları için bu hakları huzurlarında gündeme getirmekten ve bu haklara riâyet ederek bir hayat yaşamasını onlara duyurmaktan korkan, sağlıklarında onların yanlarına yaklaşmaktan korkan müslümanlar, onları zulüm içinde bir hayata terk eden hoca efendiler bir gün o kimselerin cenaze törenlerine çağrılırlar ve orada bunları o kişilere duyurmaya çalışırlar. Artık ölüp de zarar veremeyecek bir duruma gelince ona yaklaşıp bunları söyleyebiliyorlar.

Adam ölmüştür yahu. Artık ne o ölmüş kişinin onlara selâm vermesi ne de o talkında bulunan kişinin ona bir şeyler anlatması mümkün değildir.

Dünyadayken diyecektin bunu ona da, adam dünyadayken bunların hak olduğunu bilerek yaşayacaktı. Dünyadayken Rabbin Allah olduğunu bilerek yaşayacaktı bu adam. Dünyadayken kıblenin Waşinkton olmadığını, Avrupa olmadığını Allah'ın Kâbesi olduğunu söyleyecektin ki adam ona göre bir hayat yaşayacaktı. Geçmiş olsun. Adam yapacağını yapmış, hayatını, amellerini tamamlamış, defteri kapanmış sen şimdi anlatıyorsun ona bunu.

Halbuki böyle değil de hoca efendiler şerrinden korktukları, zulmünden ürktükleri bu adamların dünyadayken evlerine gidecekler, dairelerine, makamlarına gidecekler ve uyaracaklardı. Ey zavallı! Ey kendisinin bir şey olduğunu zanneden zavallı insan! Yarın öldüğün zaman beni çağırıp talkın vermemi isteyeceksin. Ama ben sana şu gerçeği bugünden telkin edeyim ki yarın benim sana kabrinin başında vereceğim telkinimin hiçbir faydası olmayacak. Sen şu anda müslü-manca bir hayatın sahibi olmazsan, müslümanca amellerin sahibi olmazsan dünyanın tüm hocalarını çağırsalar bile hiçbir değer ifade et-meyecek. Gel kendini aldatma da Allah'ın istediği şekilde müslüman ol. Dinle bak sana şimdi söylüyorum ki Allah haktır, Allah Rabtir, Allah tek İlâhtır, sadece onu Rab bilip, sadece onu İlâh bilip boynundaki kulluk ipinin ucunu sadece onun eline vermeli ve sadece onu razı etmeli, sadece onun çektiği yere gitmelisin. Sadece Kulluğunu ona yapmalısın. Onun elçisi Hz. Muhammed (a.s) da hak elçidir, hak örnektir. Sadece onu örnek alacak, sadece ona uyacak, onu örnek bilecek ve onun gibi bir hayat yaşayacaksın.

Allah'ın sana, bana ve tüm insanlığa gönderdiği bu Kur'an haktır. Hayatını bu kitabına göre düzenleyecek, amellerini bu kitaba dayandırarak yaşayacaksın. Bu kitabın onaylamadığı ameller boştur. Bu kitaptan başka hayatta uygulanacak kitap yoktur. Sırat haktır, ölüm haktır, kabir haktır, cennet haktır, cehennem haktır, hesap kitap haktır. Bütün dünya bir gün ölecek ve sen de öleceksin. Bütün insanlar yaşadıkları hayattan hesaba çekilecek, sen de çekileceksin. Gel fırsat eldeyken aklını başına al da yarın kötü bir duruma düşme diye uyarmalıyız insanları. Öleceksiniz, hesaba çekilecek ve kıyâmet günü, ecirleriniz size mutlaka ödenecektir. Ateşten uzaklaştırılıp cennete sokulan kimse artık kurtulmuştur. Dünya hayatı zaten sadece aldatıcı bir geçinmeden ibarettir bunu hiçbir zaman hatırınızdan çıkarmayın diyeceğiz.

Orada, kabrin başında bunlar hak ama hayatta hak olan başka şeylerin varlığına inanırlar insanlar. Dolar hak, mark hak, ev hak, araba hak arsa hak, senet hak, çek hak, kazanmak hak, hak, hak, hak.

186. "Andolsun ki mallarınız ve canlarınızla sınanacaksınız; hiç şüphesiz, sizden önce Kitab verilenlerden ve Allah'a eş koşanlardan çok üzücü sözler işiteceksiniz. Sabreder ve Allah'a karşı gelmekten sakınırsanız bilin ki, bu üzerinde sebat edilecek işlerdendir."

Andolsun ki mallarınız ve nefislerinizle, canlarınızla imtihana tabi tutulacaksınız. Mallarınız ve canlarının bu dünyada imtihan ko-nusudur. Bir gün bu dünyada bir mala ulaşırız, unutmayalım ki bu bir imtihan konusudur. Bir gün malımızı kaybederiz bu da bir imtihandır. Bir gün oğlumuz kızımız dünyaya gelir bu bir imtihandır, bir gün gelir oğlumuzu kızımızı kaybederiz bu da bir imtihandır. Bir gün evlenir bir kadına sahip oluruz bir imtihandır, bir gün gelir canciğer hayat arkadaşımızı kaybederiz bu da bir imtihandır. Bir gün babamızı, anamızı kaybederiz bu da imtihandır. Bunlar Allah'ın yeryüzünde koyduğu imtihan yasalarıdır ve bu imtihanlardan kaçıp kurtulmamız asla mümkün olmayacaktır bu dünyada. Sadece Rabbimiz şöyle dua etmeliyiz: Allah'ım, bizi bu dünyada dayanamayacağımız imtihanlarla imtihan etme.

Gelmişsek bu dünyaya mutlaka imtihan edileceğiz. Varlıkla, yoklukla, sevinçle, kederle, ölümle, hayatla imtihan edileceğiz. Doğan her bir güneş, başlayan her bir sabah, ele geçen her bir fırsat, kaybedilen her bir imkân, batan her bir gün bizim için bir imtihanın habercisidir. İmtihansız bir saniye bile düşünmemiz mümkün değildir bu dünyada. Bir gün her şey bizim olabilir yine imtihandır, bir gün her şeyimizi kaybedebiliriz yine imtihandır.

Bir de sizler sizden önceki kitap ehlinden, yahudilerden, hıris-tiyanlardan ve müşriklerden çokça eziyetler göreceksiniz. Onlar sizi üzecekler, size eziyetler verecekler, sıkıntıya sokacaklar sizi. Eğer onlardan gelebilecek bu eziyetlere, bu sıkıntılara sabreder, dayanır, direnir ve her şeye rağmen müslümanca kalabilmeyi, müslümanca ölebilmeyi becerebilirseniz, muttaki davranabilir, hayatınızı Allah için yaşamayı, Allah'ın istediklerinden şaşmamayı becerebilirseniz gerçekten bu zordur, gerçekten bu azme değer bir iştir ve işte o zaman kazanmış olacaksınız.

Ehl-i Kitap ve kâfirlerin her cinsinden gelebilecek tahriklere kapılmadan, müslümanlığınızın kazandırdığı ahlâkınızı, şahsiyetinizi bozmadan, onların terbiyesizliklerine, suçlamalarına, sataşmalarına, küfürlerine rağmen, en kötü şartlar altında bile haktan, adâletten, müslümana yakışır vakardan vazgeçip onlar seviyesine düşmeden Allah'ın koruması altına girerek korunursanız kazanan sizler olacaksınız. Çünkü kötülere, kötülük yapanlara karşı iyilik gerçekten zor bir şeydir ama mutlak sûrette sahibini başarılı kılacaktır. Kötüler karşısın-da sabreden, onlara karşılık vermeyen, onların kötülüklerini örten, ört-bas eden, bağışlayan bir müslüman gerçekten azmedilmesi gereken, azmedilmeye değen, övülmeye değen bir iş yapmıştır diyor Rabbi-miz.

Yâni kendisine kötülük yapan kimseleri, affederek, onların cinsliklerine sabrederek onları İslâm ahlâkıyla etkileyerek ıslah etmek, onları müslümanlaştırmak maksadıyla büyüklük göstererek affetmek gerçekten çok büyük azim, çok büyük karar ve müsamaha sahibi kimselerin yapabileceği bir şeydir diyor Allah. Ecdadımızın tarihi bununla doludur. Müslümanların

sabırlarını, müsamahalarını gören nice muannit kâfirler İslâm'la şereflenme imkânı bulmuşlardır.

Kötülük yapanlara karşı iyilik yapmak, İslâm'a kazanma adına onları affetmek bu gerçekten zordur. Kötülüğe karşı iyilik yapmak her kişinin karı değildir. Bu ancak sabreden erlerin karıdır. Bu ancak sabır erlerine bir vergidir. Yâni kendi nefsinden çok davasını düşünen, insanların Allah davasına gönül vermelerini şahsından ön planda tutan, davasının gönüllerde ma'kes bulması ve muzaffer olması uğruna her şeyini fedâ edecek kadar sabreden kişiler ancak bu duruma ulaşabilir. Böylece onun mesajı gönüllere nüfuz eder. Onun bu ihsanı karşısında en zalim insanlar, en katı kalpliler bile eriyerek sonunda ona ve dinine düşmanlık besleyen insanların ona ve dinine sıcak bir dost olduğunu görülecektir. Dün onu ve dinini yok etmek isteyen zalimlerin yarın onun davasına gönül verdiğini göreceksiniz.

Meselâ böyle gözü dönmüş, gemi azıya almış, size kötülük yapmak isteyen birine karşı o anda söylenecek güzel bir söz, tatlı bir tebessüm, sakin bir konuşmanın o anda birden bire ortamı değiştiri-verdiği, kötülük yapmak isteyenin bile utanarak bu kötülükten vazgeçtiği çok görülmüştür. Öyleyse daha büyük kötülüklere fırsat vermemek, daha büyük felâketleri tevlid etmemek ve insanlara İslâm ahlâkını gösterip onların da müslümanlaşmalarını sağlamak için kötülük karşısında kötülüğü değil, kötülük karşısında iyiliği tercih etmeliyiz. Zor da olsa buna kendimizi alıştırmalıyız Allah yardımcımız olsun.

187. "Allah, Kitab verilenlerden, onu insanlara açıklayacaksınız ve gizlemeyeceksiniz, diye ahid almıştı. Onlar ise, onu arkalarına atıp az bir değere değiştiler. Alış verişleri ne kötüdür!"

Rabbimiz bu âyetinde bize ehl-i kitaptan aldığı bir sözü, mi-sâkı anlatıyor. Kendilerine kitap verilenler bu kitabı insanlara açık-layacaklar, beyan edecekler ve onu insanlardan asla gizlemeyecekler, asla saklamayacaklar. İşte bu konuda Allah onlardan ahit almıştır. Bu konuda Allah'a söz vermişlerdir. Peki şimdi bizim kitabımızın Âl-i İmrân sûresinin bu âyetinde bunu bize anlatarak bizden de ahit aldı mı bu konuda Allah? Bize de dedi mi bunu? Biz de Rabbimizin bize gönderdiği bu kitabın âyetlerini insanlara duyurmak, insanlara bildirmek ve beyan etmek zorunda mıyız? Biz de bu kitabı gündeme almak, birinci gündem maddesi yapmak zorunda mıyız? Evet kitabımızda onlardan önce bize hitap eden Rabbimiz onlardan aldığı bu misâkı gündeme getirerek bizden de misâk almıştır bu konuda.

Öyle değil mi? Bu kitabın muhatabı bizler değil miyiz? Bize de-miyor mu Allah bunları? Öyleyse bu kitabın âyetlerini, bu kitabın hükümlerini, bu kitapta ne varsa, haramlar, helâller, iyiler, kötüler, peygamberler, toplumları, zalimler, mazlumlar, inananlar, inanmayanlar, kurtulanlar, helâk olanlar, kitabın insanlara

sunduğu sosyal hayat, aile hayatı, ekonomik hayat, mîras, evlenme, boşanma, kazanma, harcama her şeyi, bu kitabın gündeme getirdiği tüm konuları hiçbir âyetini gizlemeden insanlara duyurmak, beyan etmek zorundayız.

Hiçbir şeyi gizlemeyeceğiz. Biz anlatalım da, biz beyan edelim de insanlar inanırlarmış, inanmazlarmış o kendilerinin bileceği bir şey-dir. Ama ben bu kitabın mü'miniyim diyen herkes bu kitabın âyetlerini açıklamak zorundadır.

Tabii bunun için de kitabı bilmek zorundayız değil mi? Kitabı bilmeden, kitabın âyetlerini tanımadan onu nasıl açıklayacağız insanlara? Kitabı tanımadan onun ne kadarını açıkladık, ne kadarını gizledik, hangilerini beyan ettik, hangilerini örttük nereden bileceğiz bunu? Aslında kitabı tanımayan, kitabı bilmeyen bir kişi onun tamamını kalbine gömmüş demektir.

Allah bu ehl-i kitaptan kitaplarını gizlememeleri konusunda, onu insanlara açıklayıp beyan etmeleri konusunda ahid aldı. Ama bakın onlar Allah'a verdikleri bu ahidleri konusunda nasıl davranmışlar?

Lâkin onlar onu arkalarına atıp az bir değere değiştiler. Az bir dünya menfaati karşılığında kitaplarını sattılar. Alış verişleri ne kötüdür diyor Allah.

Kitabı arkalarına attılar, kitabı kenara aldılar, kitapla ilgiyi, alâkayı kestiler. Onu arkalarına attılar. Ellerindeki kitabı bir kenara bıraktılar. Kitabı terk ettiler.

Kitabın arkaya atılması, onun önüne, kitabın önüne başka şeylerin geçirilmesi demektir. Kitabın önüne başkalarının kitaplarını, başkalarının yasalarını veya kendi düşüncelerini, kendi hevâ ve heveslerini, kendi şahsî kanaatlerini onun önüne almak anlamına gelmektedir.

Ya da kitaptan yüz çevirmek, kitapla ilgiyi alâkayı kesmek, kitaptan habersiz bir hayat yaşamak, hayat programını kitaba danışmadan hazırlamak anlamına gelmektedir.

Allah korusun da, böyle bir kitap var mı, yok mu? Allah'tan böyle bir kitap gelmiş mi, gelmemiş mi? bundan habersiz yaşamak anlamına gelmektedir. Kitabın emirlerine ve yasaklarına karşı kayıtsız, vurdumduymaz bir hava içine girmek, kitabı ona ihtiyaç duyulmadığı için arkaya almak ve onu kendisine az bakılacak bir konuma getirmek demektir.

Veya kitaba, onu sonra okuruz! Hele önce şunları şunları bir okuyalım da ondan sonra ona sıra gelsin diyerek onu ikinci, üçüncü plana atmak demektir.

Denmiş ki bu âyetler kitabı bildikleri halde, Allah'ın kitabının bilgisine sahip oldukları halde hakkı gizleyen ehl-i kitabın bilginleri, özellikle de yahudi âlimleri hakkında inmiştir. Ama biliyoruz ki, sebebin özel oluşu hükmün genel oluşuna engel değildir. Öyleyse bu âyet din konusunda, kitap konusunda bildiği herhangi bir bilgiyi, bir gerçeği gizleyen, onu insanlara anlatmayan kimselerin hepsini içine almaktadır. İhtiyaç anında onu söylemeyen, veya yaymayan veya yayılması-na engel olmaya çalışan herkes için geçerlidir bu. Belki dün bu işi yapan ehl-i kitap bilginleriydi, lâkin dönem geçmiş bu sefer de müslü-manlar bu kitabı gizlemeye başlamışlar.

Bakara'yı gizleyenler, Âl-i İmrân'ı, Nisâ'yı, Mâide'yi gizleyenler. Kur'an'ı bilip de ümmete anlatmayanlar, Allah'ın âyetlerini gündeme getirmeyenler, işlerine gelen âyetlerle vaziyeti idare edip, hoşlarına gitmeyecek âyetleri örtbas ederek kendi hevâ ve heveslerine göre bir dünya kuranlar. Bir dünya menfaati için kitaplarının âyetlerini satanlar. Basit hesaplar uğruna kitapta insanlara açıklandıktan sonra âyetleri gizleyenler, Kur'an'ın pek çok âyetinde görüyoruz ki Allah'ın lâneti on-ların üzerinedir ve lânet etmek şanından olan tüm meleklerin ve tüm varlıkların lânetleri de onların üzerinedir.

Arkadaşlar, gerçekten bu konuda pek çok âyet ve hadis vardır. Bakın o hadislerden sadece bir tanesini okuyayım burada:

"Kim ki yanında bulunan İslâm'dan bir bilgiyi gizlerse kıyâmet günü Allah onun ağzına ateşten bir gem vuracaktır."

Çünkü küfre rıza küfürdür. İlmi gizlemek demek ondan mahrum olan insanların küfürde kalmalarına ve sapmalarına göz yummak, rıza göstermek demektir. Evet gerçekten Allah'ın âyetlerini gizlemek büyük bir günahtır. Allah korusun Menfaatimiz var gizliyorsak, hesabımız var gizliyorsak, rahatımız kaçmasın diye gizliyorsak, tayinimiz çıkmasın diye gizliyorsak, insanlardan bir zarar gelmesin diye gizliyorsak, filân ya da falan makamlara ulaşabilmek için gizliyorsak, para kazanacağız diye, zaman bulamadık diye anlamıyor ve anlatmı-yorsak bu âyetleri, bilelim ki yarın halimiz çok perişandır.

Düşünün öyle bir ortamdasınız ki, öyle bir meclistesiniz, bir ce-maattasınız, öyle bir okuldasınız, bir konumdasınız ki bir hakikatle karşı karşıyasınız. Ve orada o hakikatin sizin tarafınızdan ilânı isteniyor. Orada hakkın, doğrunun açığa çıkması adına o âyetin okunması, beyan edilmesi gerekiyor. Ve işte o anda hakikati gizlemeye, örtmeye, sıvışıp kaçmaya hakkınız yoktur. Bulunduğunuz makam ve mevki hesaplarınız, doktora, diploma hesaplarınız, ya da para pul hesaplarınız, ya da hacılık, hocalık hesaplarınız, toplum tarafından beğenilmeme, toplum tarafından dışlanma hesaplarınız, hocalığınızın toplum tarafından sıfıra indirilme korkularınız sizi ve bizi hiçbir zaman bildiğimiz hakikati gizlemeye sevk etmemelidir.

Varsın çıksın tayininiz, varsın insin hocalığınız, varsın bitsin dekanlığınız, varsın bizi kimse hesaba da katmasın, varsın statümüz de yok olsun, söylememiz gerekenleri mutlaka söyleyelim. Açığa çıkarmamız gereken şeyleri mutlaka açığa çıkaralım. Bilelim ki Allahu Teâlânın açıklamamızı istediği hakikatleri gizlediğimiz sürece Allah'ın lâneti bizim üzerimizedir, lânet etmek şanından olan tüm varlıkların lânetleri bizim üzerimizedir.

Öyleyse az bir pahaya, az bir dünya metaına, az bir menfaate satmayalım Allah'ın kitabını. Gizlemeyelim Allah'ın âyetlerini. Para ka-zanmada, makam kazanmada kullanmayalım âyetleri. Bu kitapla kulluk yapacak yerde makam mevki hesaplarında kullanmayalım. Bir baksanıza bu kitabı satanların karşılığında aldıklarına. Ne kadar az bir dünya menfaati değil mi? Kaybettikleri cennetin yanında tüm dünyayı almış olsalar bile ne kadar az değil mi?

Bu gizleme işini bazen fertler yapar, bazen da bizzat devlet ve hükümetler yapar. Arkadaşlar, bu memlekette yıllarca Arapça okutulması yasaklanmıştır. Sebep nedir? Sebep Kur'an'ın gizlenmesi, Kur'an'ın bu insanlar tarafından anlaşılmasının engellenmesidir. Başka bir sebebi yoktur bunun. Bu tür gizleyenler de Allah'ın lânetinden kurtulamayacaklardır. Öyle değil mi? İngilizce öğretimine izin var, Almanca'ya izin var, ama Arapça'ya geçiş yok.

188. "Ettiklerine sevinen ve yapmadıklarıyla övülmekten hoşlananların, sakın onların azaptan kurtulacaklarını sanma; elem verici azap onlaradır."

Yaptıklarıyla sevinen, böbürlenen, yapmadıkları şeylerle de insanlar tarafından övülüp takdir edilmelerinden hoşlanan insanlar. Sakın onların azaptan kurtulacaklarını sanma. Kim bunlar? Ne yapmışlar bunlar? İşte önceki âyette anlatıldı. Bunlar Allah'ın âyetlerini gizlediler, Allah'ın âyetlerini sattılar ve karşılığında insanlar nazarında değer kazandılar. Böyük adam, böyük hoca, aydın insan diye insanların takdirlerini, alkışlarını topladılar. İnsanların teveccühlerine nail oldular. Değer kazandılar. Ekonomik güçler topladılar. Makamlar, koltuklar elde ettiler. Hâkim düzenle çatışan Allah'ın âyetlerini gizlemelerinden ötürü düzen tarafından sevilip, sayılıp övüldüler, ödüllendirildiler.

İşte bu insanlar tarafından sevilenler, övülenler ama Allah tarafından gazaba maruz kalanlar sanmasınlar ki bu insanların kendilerini alkışlamaları, kendilerini övmeleri, aydın din adamı böyle olmalıdır diyerek kendilerini yüceltmeleri, kendilerine hamd etmeleri, yapmadıklarıyla insanların kendilerini tanrılaştırmaları onları Allah'ın azabından kurtaramayacaktır. Ne alkışlayanlar ne de alkışlananlar cehennemden kurtulamayacaklardır. Evet onların bu sebeple insanlardan topladıkları ne ekonomik güçleri, ne siyasal güçleri, ne halktan topladıkları manevî, rûhânî güçleri, ne efendilikleri, ne şeyhlikleri, ne haz-

retlikleri, ne profluklları, ne doktorlukları kendilerini asla azaptan kurtaramayacaktır. Allah'ın azabından insanları ancak samimi bir iman kurtaracaktır bunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmayalım inşallah.

189. "Göklerin ve yerin hükümranlığı Allah'ındır. Allah her şeye Kâdirdir."

Göklerin ve yerin mülkü sadece Allah'a aittir. Mülk Allah'ındır. Öyleyse, madem ki mülkün sahibi odur, madem ki gökler ve yer, göktekiler ve yerdekiler onun mülküdür, madem ki ben de onun mülkü-yüm, madem ki bizler de onun mülküyüz, madem ki bize mâlik olan, bizlere egemen olan odur, öyleyse ben niye bir başkasının beğeni-sine kendimi kurban edeyim de? Niye bir başkasının övmesiyle övüneyim de? Mâlikin övgüsü dururken, Mâlikin beğenisi dururken niye benim gibi mülk olan birilerinin övgüsüne, beğenisine kendimi kurban edeyim de? Allah övgüsü varken, Allah beğenisi varken niye ondan başkalarını hedefleyeyim de ben? Allah beğenmedikten sonra Allah övmedikten sonra tüm dünya beni alkışlasa ne yazar?

Öyleyse öveceğimiz Allah olsun, övüleceğimiz sadece Allah olsun. Sadece Allah'ı övelîm ve sadece onun tarafından övülmeye, Onun övüp beğeneceği kullar olmaya çalışalım. Sadece Allah'ın övgüsüyle şeref duyalım. Allah şerefiyle şereflenelim. Çünkü mülk onundur, hayat onundur, ölüm onundur, cennet onundur, cehennem onundur. Öyleyse kulluk da ona yapılmalıdır, itaat ta sadece onun hakkıdır.

Öyle değil mi? Düşünün, tüm dünya beni övmüşler, tüm dünya beni alkışlamışlar, ne çıkar? Ne işe yarar da bu kabirde? Ne işe yarar da bu Mahşerde? Kabirde beni hesaba çekecek olanlar onlar mı? Mahşer yerinde beni hesaba çekecek olanlar, bana cennet ya da cehennem verecek olanlar onlar mı? Değilse onların beni beğenmele-rinin, beni alkışlamalarının hiçbir mânâsı olmayacaktır. Bundan sonraki âyette de akıl sahipleri tanımlanır. Allah akıl sahiplerinin kimler olduğunu bakın bize şöyle anlatır:

190. "Göklerin ve yerin yaratılışında gece ile gündüzün birbiri ardınca gelmesinde akıl sahiplerine şüphesiz deliller vardır."

Kimmiş akıllı olanlar? Kimmiş akıl sahipleri? Akıl sahipleri; göklerden ve yerden, göklerdeki ve yerdeki Allah'ın görsel âyetlerinden, meşhud âyetlerinden çıkarımlar yaparak yol bulan kimselerdir. Göklerin ve yerin âyetlerinden haberdar olan kimselerdir akıl sahipleri. Allah'ın gökler yüzü ve yeryüzünde yarattığı, insanların ibret nazar-larına sunduğu âyetlerini iyi değerlendiren, onlardan ibretler çıkararak o âyetlerin sahibine kulluğa yönelen kimselerdir akıl sahipleri. Allah'ın kitabının bu metluv âyetlerini, bu kulağa hitap eden işitsel âyetlerini okuyup gökleri ve yeri, geceyi ve gündüzü ona göre yorumlayan, hayatı ona göre değerlendiren kimselerdir akıl sahipleri. Göklerdeki ve yerdeki

âyetlerin yol gösterisine tabi olarak göklerin ve yerin sahibini, mülkün gerçek sahibini, mülke egemen olanı bilen ve onun istediği gibi bir hayat yaşayan kimsedir akıl sahibi.

191. "Onlar ayakta iken, otururken, yan yatarken Allah'ı anarlar; göklerin ve yerin yaratılışını düşünürler: "Rabbimiz! Sen bunu boşuna yaratmadın, Sen münezzehsin. Bizi ateşin azabından koru", derler."

Onlar, o akıl sahipleri Allah'ı ayakta, oturdukları yerde ve yanları üzerine yatarlarken, nerede ve hangi konumda olurlarsa olsunlar, yatıyorlarmış, oturuyorlarmış, yahut yürüyorlarmış hiç fark etmez. Daraldıkları, bunaldıkları her yer ve her zamanda Rablerine dua ederler, yalvarır yakarırlar.

Müslüman sabah akşam, yatarken, yattığı yerden, otururken, oturduğu yerden, okurken, yerken, içerken, kazanırken, harcarken, savaşırken, barışırken, ailesiyle karşı karşıyayken, komşularıyla konuşurken nerede ve hangi konumda olursa olsun Allah'ı zikrediyor, Allah'ı gündemine alıyor ve yaptıkları yapacakları konusunda Allah'ın emirlerini ve yasaklarını şuur haline getiriyor. Her an Allah'la istişare ediyor. Yemesini içmesini, yatmasını kalkmasını, almasını vermesini, küsmesini barışmasını, savaşını barışını, ekonomisini siyasetini, terbiyesini eğitimini, hukukunu cezasını Allah'ı gündemde tutarak Allah'la istişare ederek değerlendiriyor. Tüm hayatında sadece Allah'ın rızasını hesap ediyor. Allah'tan başka hiç kimsenin hatırını dinlemiyor, Allah'tan başka hiç kimsenin çektiği yere gitmiyor, sürekli Allah'ın kitabını, Allah'ın hayat programını gündeminde canlı tutarak hayatını onunla düzenlemeye çalışıyorlar.

İşte zikir bu anlamadır. Yâni o mü'minler ayakta iken, otururken ve yatarken, bu üç durumda iken ne yapmaları gerektiğini, Allah'ın bu durumlarda kendilerinden nasıl bir kulluk istediğini hatırlarlar ve uygulamaya koyarlar demektir.

Veya buradaki kıyamda Allah'ı zikretmeleri savaş esnasında, kıyam esnasında Allah'ın kendilerinden nasıl davranmalarını istediğini hatırlamaları ve uygulamaya koymaları anlamına gelmektedir. Çünkü savaşçıdır o mü'minler. İşte Bedir'de, Uhut'ta böylece kıyamda Rablerini zikrettiler. Allah'ın adının yücelmesine sa'y ettiler. Allah'ın adının, Allah'ın âyetlerinin, Allah'ın sisteminin yücelmesi adına yapılan bir savaş mahza Allah'ı zikirdir. Oturarak zikir de, Allah'ın dinini, Allah'ın âyetlerini öğrenmek üzere oturarak ders yapmalarıdır.

İşte şu anda bizler bunu icra ediyoruz. Yattıkları yerden zikir de, Allah için verilen bir savaşın istirahat zamanı veya Allah için gerçekleştirilen bir bilgilenmenin sonunda, yoğun bir okumanın yorgunluğu esnasında okunan

âyetlerin düşünülerek anlaşılması, özümsenmesi adına gerçekleştirilen bir zikirdir.

Veya Namazın kıyamında ayakta, tahiyyatında oturarak Allah'ın âyetlerini okumaktır zikir. Çünkü namaz da baştan sona zikirdir. Onlar namazlarında böyle Allah'ın âyetlerini zikrettikleri gibi, namaz sonrası istirahatlarında, yatarlarken de Allah'ı zikrederler. Yâni o mü'-minlerin dünyalarında, düşüncelerinde hep Allah vardır, hep Allah'ın âyetleri vardır. Allah hep gündemlerindedir, kitap hep gündemlerin-dedir, cennet hep gündemlerinde, cehennem gündemlerinde, peygamber gündemlerindedir. Yatarlarken bile, uykularında bile, rüyala-rında bile bunları düşünürler. Hayatlarında her an Allah'a kulluğun, hakkın, adâletin hâkim kılınması derdi vardır. Hakkın ikâmesi ve bâtılların yok edilmesi gerektiğini düşünürler ve bir ömür boyu bunun kavgasını verirler.

Mü'minler otururken kalkarken, yerken içerken her durumda sürekli Rablerinin metluv ve meşhud âyetleriyle karşı karşıya gelerek Rablerini zikrederler. Allah'ın gök ve yer âyetlerinin yaratılışını düşünürler. Akılları, gözleri ve kulakları vasıtasıyla algıladıkları Allah'ın bu görsel ve işitsel âyetleri kalplerini harekete geçirir ve şunu terennümden kendilerini alamazlar: Ey bütün bu âyetlerin sahibi olan Rabbimiz! Ey bütün bu âyetleri yaratan Rabbimiz! Sen bütün bu âyetleri bâtıl olarak yaratmadın! Sen bütün bunları boş yere yaratmadın! Laf olsun diye yaratmadın! Tüm bunları sen yaptın! Sen yarattın! Ama bunları boş yere yaratmadın ya Rabbi! Bizim imtihanımıza konu olsunlar diye yarattın! Zira sen abesle iştigalden münezzehsin, bizi ateşin azabından koru ya Rabbi! Diyorlar.

Mü'minlerin böyle demesini istiyor Rabbimiz. Çünkü Allah yarattığı her şeyi hak üzere yaratmıştır. Her şeyi belli bir hikmete mebni yaratmıştır. Gökleri ve yeri eğlence olsun diye, fantezi olsun diye yaratmamıştır insanın imtihanı için yaratmıştır onları. Ve Allah insandan insan için yarattığı bu göklerin de yerin de hesabını soracaktır. Çünkü Kâinatta ne varsa hepsi hak üzerine, yâni sağlam temeller üzerine kurulmuş ve belli bir hikmetle yaratılmıştır. Yaratılan her şey üzerinde belli bir kanun işlemektedir. Tüm Kâinatta hak esastır. Her şey hak üzerine bina edilmiştir. Bâtıl ise ârızî ve geçicidir.

İşte Rabbimizin tüm bu âyetlerini gördükçe bizde böyle bir netice hâsıl olacaktır. Aslında mü'minler için her şey bir âyettir. Mü'min gözünü ve gönlünü alabildiğine açarak Rabbinin Kâinatta yarattığı envai çeşit âyetlerini seyreden kişidir. Kâfirler de Allah'ın âyetlerini örten, örtbas eden, gündemden düşüren kimselerdir. Allah'ın Kâinatta yarattığı âyetlerine karşı kör ve sağır kesilen kimselerdir.

Bakıyoruz bugünün kâfirleri de Kendileri Allah'ın âyetleriyle ilgilenmedikleri gibi, Allah'ın âyetleri üzerinde düşünmedikleri gibi, bu âyetleri Allah kullarının gündemlerinden düşürüp, âyetleri örtüp, saklayıp, ısrarla kendi âyetlerini gündeme getirmeye çalışıyorlar. Allah'ın kulları Allah'ın âyetleriyle tanıştıkları zaman kendi âyetlerinin beş para etmeyeceğini bildikleri için Allah'ın âyetlerini örtmeye çalışıyorlar. Allah'ın âyetlerinden yüz çeviriyorlar.

Mü'minler burada bir de göklerin ve yerin yaratıcısının Allah olduğunu hak olduğunu ortaya koyuyorlar. Öyleyse Kâinatta ne varsa onların tümünü Allah yarattığı için hepsinin üzerinde söz sahibi, hak sahibi, hukuk sahibi, hâkimiyet ve hüküm sahibi de sadece Allah'tır. Allah'tan başka bu varlıklar üzerinde hâkimiyet ve otorite sahibi yoktur. O'nun sözü haktır. O'nun sözü hukuktur. O'nun sözü mutlak dinlenecek sözdür.

Ve işte göklerde ve yerde, göklerdeki ve yerdeki tüm varlıklar-da da hak hukuk vardır, onlarda da kulluk vardır, onlar da kendilerini var edenin kulluk yasalarına teslimdirler. Güneş hiçbir zaman onun hak yasasının dışına çıkamaz, ay onu dinlemektedir, yıldızlar ona teslimdirler. Göklerde ve yerde sadece Allah'a kulluk ve ona itaat yasası işlemektedir. Ama sadece insanlar bunu bilmezler.

Veya burada Allah tarafından yaratılmış olan göklerin ve yerin hakka ve hakikate delâleti anlatılmaktadır. Yaratıcıları Allah olan bu gökler ve yerler hak olan Allah'ın varlığına ve gücüne delildir bunlar. Eser müessirin varlığına delildir deniyor.

Evet akıl sahipleri olan bu gerçek mü'minlerin duaları devam ediyor.
192. "Rabbimiz! Sen ateşe kimi sokarsan, onu şüphesiz rezil etmiş olursun, zulmedenlerin hiç yardımcıları yoktur."

Ey Rabbimiz sen kimi ateşe sokarsan, sen kimi cehennemine mahkûm edersen onun işi bitmiştir. İşi bitiktir artın onun. Artık sen onu rezil rüsva etmişsindir. Artık onların hiç yardımcıları da yoktur. Kimse onları senin takdirinin, senin cehenneminin ateşinden kurtara-maz. Rabbimiz ne olur bizi zalimlerden etme. Bizi rezil rüsva etme.
193. "Rabbimiz! Doğrusu biz Rabb'inize inanın diye inanmaya çağıran bir çağırıcıyı işittik de iman ettik. Rab-bimiz! Günahlarımızı bize bağışla kötülüklerimizi ört canımızı iyilerle beraber al."

Ey Rabbimiz, biz bir dâvetçi, bir münadi işittik, bir peygamber işittik ki o bizi Rabbimize imânâ çağırıyor. Rabbinize iman edin diyor. Bizi sana ve senin dinine, senin kitabına, senin hayat programına imânâ çağıran bir kutlu peygamber işittik de hemen hemen ona icabet edip, dâvetine icabet edip iman

ettik. Sana, senin kitabına, senin elçine, senin dâvetiyene, Adem'e, Nuh'a, Hûd'a, Sâlih'e, İbrâhim'e, Mûsâ'ya, Îsâ'ya, Muhammed (a.s)'a hepsine iman ettik. Ya Rabbi sen de bizim günahlarımızı bağışla, bizim kusurlarımızı görmeyiver, hatalarımızı kaale almayıver, falsolarımızı siliver. Ya Rabbi biz sana ve senin gönderdiklerine iman ettik, senin istediğin şekilde bir hayat yaşamaya karar verdik, ama ufak tefek yanlışlarımız olabilecektir, sen onları hesaba katmayıver. Bizi mağfiret et de ailevi problemlerimizi, bireysel problemlerimizi, içinde yaşadığımız toplumun problemlerini bitiriver ya Rabbi. Hayatımızı düzlüğe çıkarıver ya Rabbi. Bizi iyilerin, iyi kullarının arasına katıp muttakilerle beraber öldür, biz onlarla beraber yaşayalım, onlarla beraber ölelim ve onlarla beraber cennetine gidelim ya Rabbi.

Biz bir dâvetçi duyduk, bir peygamber dinledik ve hemen ar-kasından iman ettik diyorlar. Demek ki hidâyet talebinden sonra ortaya konan hidâyete hemen iman gerekir. Hidâyet ortaya konunca, hidâyet arzedilince hemen hiç beklemeden ona iman etmek gerekir. Duyar duymaz, dinler dinlemez hemen iman etmek gerekiyor.

Evet biz, bizi imânâ çağıran bir münadi duyduk da hemen iman edip bu çağrıya uyduk deniyor. Öyleyse bizler de o mü'minler gibi şu anda bizi hakka çağıran Kur'an'ı ve peygamberi dinleyecek, Kur'an'ın dâvetine ve peygamberin çağrısına kulak verecek ve hemen işittik ve itaat ettik ya Rabbi diyeceğiz.

Yâni biz de önce duyacağız, dinleyeceğiz, işiteceğiz ve hemen duyar duymaz iman edeceğiz. Hemen iman edeceğiz ama ameli de gündeme getiren, ameli de ihtiva eden bir imanla iman edeceğiz. Ama şurasını asla unutmayacağız. Önce Kur'an'ı ve peygamberi duy-mamız, dinlememiz, kulak vermemiz gerekecektir. Duymadan, dinlemeden iman olmaz. Bakın Bakara sûresinde bu konu şöyle anlatılıyordu:

"Ve (yine) dediler ki: (Ey Rabbimiz!) İşittik ve itaat ettik! Bize mağfiret et ey Rabbimiz! Şüphesiz ki dönüş sanadır."

(Bakara 286)

Ey Rabbimiz! Senin mesajın Peygamberlerin tarafından bize gelince biz onları işittik ve itaat ettik. Biz işittik, senden gelene iyice kulak verdik, dikkatlice dinledik, anlamaya çalıştık, kafa yorup anladık ve itaat ettik. Kerhen değil tav'an itaat ettik. İstemeyerek değil isteyerek ve grup grup itaat ettik. İşittik ve hemen uyduk. İşittik ve hemen gereğini yerine getirdik.

Bakın burada dikkat etmemiz gereken husus şudur: İşitmek indirileni bilmeyi, tanımayı gerektirir. Bilmek ve tanımak da okumayı ve ondan haberdar olmayı gerektirir. Şimdi söyleyin bakalım: Kitaplarını tanımayan, kitaplarından habersiz bir hayat yaşayan müslümanlar nasıl diyecekler bunu? Ya Rabbi! Biz

kitabını işittik ve onunla amel ettik, biz bize düşeni yaptık, sen de ya Rabbi bize mağfiret ediver. Diyebilecek miyiz bunu? Arkadaşlar önce bir işiteceğiz kitabı, önce bir okuyacağız, tanıyacağız Allah'ın kitabını ve sonra itaat edeceğiz, samimiyetle onları uygulamaya çalışacağız, bunu yaparken de ufak tefek kusurlarımız olmuşsa o zaman da aman ya Rabbi sen bilirsin diyeceğiz.

Şimdi Allah için bir düşünelim. Acaba şu anda bizler bizden öncekiler gibi: ***"İşittik ve isyan ettik"*** diyenlerden miyiz? Dilimizle inandığımızı söylüyor ama hayatımızla yalanlayanlardan mıyız? Yoksa kimileri gibi işitmeden inandığını iddia edenlerden miyiz? Kitabı okumadan, onu işitmeden, onun dâvetine kulak vermeden, onun içindekilere muttali olmadan işittik ve itaat ettik diyenlerden miyiz? Olur mu bu? Olmaz değil mi? Peki ne yapacağız? Önce bir okuyacağız kitabı, önce bir dinleyeceğiz peygamberi, işiteceğiz ve hemen arkasından da itaat edeceğiz. Hemen arkasından da duyduk, anladık, iman ettik ve duyduklarımızı amele dönüştürme savaşı veriyoruz ya Rabbi diyeceğiz. Yâni duyar duymaz hemen iman edeceğiz, imanlarımızı hemen amele dönüştüreceğiz ve diyeceğiz ki ya Rabbi sen de bizi affet demeye yüzümüz olsun. Şu duayı yapmaya hakkımız olsun:

194. "Rabbimiz! Peygamberlerine vaâdettiklerini bize ver, kıyâmet günü bizi rezil etme. Sen şüphesiz sözünden caymazsın."

Ya Rabbi yeryüzünde en sevgili kullarına, peygamberlerine vaâdettiğin mükafatları bize de ver. Dünyada onlara vaâdettiğin güzel bir hayat, kullukta bir hayat, düşmanlarına karşı yardım edip galip getireceğin bir va'd, âhirette de onlara vaâdettiğin cennetine bizi de ulaştır ya Rabbi. Bizi dünyada ve ukba'da rezil ve rüsva etme ya Rab-bi. Bizi dünyada ve âhirette terk etme, bizi kendi halimize bırakma ya Rabbi. Dünyada da ukba'da da bizimle beraber ol ya Rabbi. Bizim yar ve yardımcımız ol ya Rabbi.

Eğer bu dünyada ve âhirette bizden desteğini kaldırır, bizi kendi halimize bırakırsan biz ne yaparız sensiz ya Rabbi? Bizi rızandan, bizi kitabından, bizi peygamberinden uzak kılma ya Rabbi. Dünyada kitabından ve peygamberinden cüda bırakıp bizi kâfirlerin kulu kölesi durumuna düşürmediğin gibi âhirette de rahmet ve cennetinden mahrum bırakma.

Bizi kıyâmet gününü unutanlardan, kıyâmetin hesabını kitabını diskalifiye edenlerden yapma ya Rabbi. Ya Rabbi sen bize kitabıma tabi olursanız, hayatınızı kitabımla düzenlerseniz, istediğim gibi yaşarsanız, muttaki olursanız, benim korumam altına girer, yolunuzu benimle bulur, hayatınızı benim için yaşarsanız, Resullerimin yolunda olursanız size cennet var diye vaat etmiştin.

Ya Rabbi biz biliyoruz ki sen asla vadinden dönmeyensin. Bizi vaat ettiklerine ulaştır ya Rabbi! Bizi dünyada da ukbada da razı olduğun hayata ulaştır ya Rabbi diye dua dua Rablerine yalvarır yakarırlar onlar. Kendilerinin âciz, Allah'ın da çok güçlü olduğunu itiraf ederler.

195. "Rab'leri dualarını kabul etti: "Birbirinizden meydana gelen sizlerden, erkek olsun, kadın olsun, iş yapanın işini boşa çıkarmam hicret edenlerin, memleketlerinden çıkarılanların, yolumda ezaya uğratılanların, savaşan ve öldürülenlerin günahlarını elbette örteceğim. Andolsun ki, Allah katından bir nimet olarak, onları içlerinden ırmaklar akan cennetlere koyacağım. Nitekim güzeli Allah katındadır."

Rableri onlara icabet etti. Böyle inanan, böyle yaşayan, böyle dua dua Rablerine yalvaran kullarına Rableri icabet edip, onlara yönelip buyurdu ki: Ey benim kıymetli kullarım, ben sizden gerek erkek, gerek kadın kim bir iş yapmışsa, kim sâlih ameller, fıtrata uygun ameller, güzel ameller işlemişse, hayırlı işler yapmışsa onların bu amellerini asla zayi etmeyeceğim. Hayatlarını Allah için yaşayanların, bana lâyık bir hayat yaşayanların, benim yasalarıma, benim elçilerimin hayatlarına uygun bir hayat yaşayanların hayatlarını bereketlendirecek ve asla zayi etmeyeceğim. Onların zerre kadar iyiliklerini bile büyütülmüş olarak onlara karşılık vereceğim.

Ve yine hicret edenler, Allah için evlerini, yurtlarını, mallarını mülklerini, dükkanlarını, tezgahlarını terk edenler, Allah'a kulluğa imkân bulamadıkları ortamlarını, imkânlarını, fırsatlarını terk ederek Allah'a kulluğu icra edebilecekleri başka ortamlara, başka konumlara hicret edenler, Allah'ın haramlarından helâllerine hicret edenler, kötülerden ve kötülüklerden uzaklaşanlar, küfürden, şirkten, isyandan İslâm'a hicret edenler, Allah'ın arzında Allah'a Allah'ın istediği biçimde kulluk edebilecekleri, Allah'ın dinini daha güzel yaşayabilecekleri bir ortama koşanlar var ya. Tek suçları Rabbim Allah demek olduğu halde işlerinden atılanlar, yurtlarından çıkarılanlar, mesleklerini kaybe-denler, statülerini yitirenler, mallarını mülklerini gözden çıkaranlar, tüm servetleri ellerinden alınanlar var ya.

Ve bir de benim yolumda, bana kulluk yolunda, benim emirlerime teslimiyet yolunda, benim istediğim hayata, benim istediğim kılık kıyafete sahip çıkma yolunda türlü türlü eziyetlere maruz bırakılanlar, türlü türlü işkencelere uğratılanlar, mahrumiyetlere katlananlar, geri adım atmayanlar, Allah için imanları uğrunda savaşanlar, ölenler, öldürülenler var ya işte onları örteceğim diyor Allah. Onların tüm günahlarını, tüm kusurlarını, tüm falsolarını, tüm geçmişlerini örtecek, tüm günahlarını sıfırlayacak, tüm problemlerini bitirecek ve öbür tarafta onları zeminlerinden ırmaklar akan cennetlere girdireceğim diyor Allah. Allahu Ekber, ne büyük bir müjde değil mi?

İşte mü'minlerin dualarına Rabbimizin cevabı. Ne demişti 191. âyetteki dualarında o mü'minler?

Bizim seyyiatımızı, bizim günahlarımızı örtüver, görmeyiver, kaale almayıver ya Rabbi. Dünyada bireysel, ailevi, toplumsal problemlerimizi bitiriver, huzur içinde bir hayat veriver bize demişlerdi, Rabbimiz de ey kullarım, madem ki sizler benden problemlerinizin bitirilmesini istiyorsunuz, madem ki geçmişte işlediğiniz günahların sıfırlanmasını istiyorsunuz, madem ki benden hayatınızın düzlüğe çıkarılmasını istiyorsunuz, madem ki benden ekonomik, siyasî, ahlâkî, hu-kukî her türlü problemlerinizin çözümünü istiyorsunuz ve böyle güzel, mutlu bir hayatın sonunda da benden cennete ulaştırılmayı istiyorsu-nuz, bunun için beni buna ehil görüp dua dua bana yalvarıyorsunuz, öyleyse ben de sizin geçmişinizi sıfırlayıp geleceğinizi bere-ketlendire-ceğim diyor Rabbimiz.

Ey kullarım, erkekler ve kadınlar olarak, birbirinizden hiçbir farkınız, üstünlüğünüz alçaklığınız olmayarak bana sâlih ameller işleyin. Benim istediğim güzel amellere koşun. Benim hatırıma hicret edin. Küfürden, şirkten, isyandan, zulümden, haksızlıklardan, günahlardan, günah ortamlarından bana kulluğa hicret edin. Bana kulluğu her şeye tercih edin. Gerekirse benim hatırıma evlerinizden, barklarınızdan, mallarınızdan, mülklerinizden, sosyal statülerinizden, diplomalarınızdan, doktoralarınızdan vazgeçip fedâkârlıkları göze alın.

Unutmayın ki benim rızama, benim mağfiretime, benim affıma ve cennetime basit menfaatlerini terk edemeyenler ulaşamazlar. Benim lütfuma ancak müslümanca bir tavır sergileyerek bana kulluktan vazgeçmeyerek, geri adım atmayarak, sabredenler, eziyetlere, mahrumiyetlere göğüs gerip katlananlar ulaşabilirler. Benim yolumda hicret edip hicret sonrası bir toplum oluşturup benim düşmanlarımla savaşanlar, az sayıda olmalarına rağmen kâfirlere savaşı göze alabilenler nerede, hangi toplumda, hangi coğrafyada olurlarsa olsunlar işte kazananlar bunlar olacaktır. Dünyada galip gelecek, âhirette de Allah'ın cennetine ulaşacak olanlar bunlar olacaktır.

Eh! İyi, anladık da şu anda dünyada süper güçler var, güç kuvvet sahibi melikler var, o gün için söylersek Bizans var, Roma var, İran var, bugün için A.B.D si var, Rusya'sı var, Çini var, Japonya'sı, İngiltere'si, Almanya'sı, Avrupa'sı var. Sahte güç ve kuvvetleriyle, sahte teknolojileriyle, hikaye askeri ve siyasal bloklarıyla, sahte adâlet ve özgürlük numaralarıyla tüm dünyaya egemenmiş gibi gözüken, sahte yayın organlarıyla tüm dünya insanlığının gözünü boyamışlar, dünyanın başına belâ olmuşlar, tüm dünyayı sömürmeye çalışanlar var. Ve bu büyük şeytanların karşısında da kitaplarından, Rablerinden, güç kaynaklarından habersiz oluşları sebebiyle, Rablerinin vahyinden boşalmış

kalpleri bu şeytanların vahiyleriyle doldurulmuş olduğu için bu kâfirler karşısında ezilip büzülen müslümanlar var. Bakın Rabbimiz o günün müslümanlarına da bugünün gariban müslümanla-rına da şöyle sesleniyor:

196,197. "İnkar edenlerin diyar diyar gezip refah içinde dolaşması sakın ey Muhammed, seni aldatmasın; az bir faydalanmadan sonra onların varacakları yer cehennemdir. O ne kötü duraktır!."

Hani sûrenin evvelînde şöyle demişti Rabbimiz:

"İnkâr edenlerin malları ve çocukları, Allah'a karşı onlara bir şey sağlamaz. İşte onlar ateşin yakıtlarıdır."
Âl-i İmrân 10)

Kâfirlere, Allah düşmanlarına Allah'la tutuştukları bir savaşta ne malları mülkleri, ne çoluk çocukları, ne aileleri aveneleri, ne askeri güçleri, ne siyasal ve ekonomik güçleri, ne devletleri, saltanatları Allah'a karşı onlara hiçbir fayda sağlamayacaktır. Allah'a karşı hiçbir işe yaramayacaktır bunlar. Rabbimiz kendisini mü'minlerin safında kılarak onların ne ekonomik güçleri, ne siyasal ve askerî varlıkları size karşı bana hiçbir şey ifade etmeyecektir buyuruyordu. Yâni onların bu savaşı sizinle değil benimledir. Onların karşısında duran sizler değil benim. Sizinle karşılaşacakları her bir savaşta onlar karşılarında beni bulacaklardır buyuruyordu.

Bakın burada da buyuruyor ki Rabbimiz, bu kâfirlerin şehirlerde, ülkelerde, metropollerde mütekallibe olarak, galipler olarak, hâkimler, egemenler olarak, güçlüler olarak, tüm dünyayı sömürenler olarak, zulmedenler olarak feruh fahur gezip dolaşmaları seni asla aldatmasın, üzmesin.

İşte şu anda görüyoruz ki bu kâfirler, bu zalimler tüm dünyayı parsellemişler, tüm dünyayı paylaşmışlar, eziyorlar, sömürüyorlar, zulmediyorlar, kan içiyorlar, birbirlerine peşkeş çekiyorlar. İstedikleri şekilde hareket ediyorlar, dilediklerini yapıyorlar. Tüm dünya denizlerinde onların donanmaları, tüm dünya semalarında onların uçakları, füzeleri, tüm dünya haberleşmelerinde onların haber organları, tüm dünya ticareti onların elindeymiş gibi görünüyor. Aldatmaca propagandalarıyla, artistik yayınlarıyla böyle göstermeye çalışıyorlar. Ey peygamberim ve ey peygamber yolunun yolcuları, sakın bu durum sizi aldatmasın. Bu sadece:

Az bir dünya metaıdır bu. Çok çabuk bitecek az bir metadır bu. Çok kısa bir süre sonra bitecek ve:

Yaşadıkları bu çok kısa hayatın sonunda da onlar cehenneme gideceklerdir. Onları cehennem beklemektedir ve o ne kötü bir varış yeridir? Ne kötü bir döşektir? Bunu, bu metaun galili daha önce demeye çalışmıştım.

Evet hemen bitecek bir dünyaya sahip olmaları seni asla aldatmasın. Çünkü bu kısacık dünyanın sonunda onlar cehenneme gidecekler ve oradaki azapla kucaklaşınca bu dünyada bir saat bile sefa sürmediklerini kendileri itiraf edecekler. Peki bitmeyecek olan nedir ya?

198. "Fakat Rab'lerinden sakınanlara, Allah katından konukluklar bulunan, içlerinde ırmaklar akan, içinde temelli kalacakları cennetler vardır. Allah katındaki şeyler, iyi olanlar için daha hayırlıdır."

Lâkin Rablerine muttaki olanlara, Rablerinin koruması altına girip hayatlarını onun için yaşayanlara imrenin, onlara özenin, onlar gibi olmaya çalışın, çünkü onlar için zeminlerinden ırmaklar akan, taht-ı tasarruflarında ırmaklar akan içinde ebedî kalacakları, sonsuza dek ağırlanacakları Allah'tan bir ikram, Allah'tan bir misafirperverlik Allah'tan bir bağış olarak cennetler vardır. İşte bitmeyecek, son bulmayacak, imrenilecek, ah biz de öyle olsaydık denecek, kazanmak için yarışılacak sonuç budur.

Şimdi düşünün, tüm dünyaya, tüm dünya mal mülklerine, tüm dünya saltanatlarına sahip olan bir insan olsa. Bu insan tüm dünyanın ekonomik, siyasal ve askeri gücüne sahip olsa. Tüm dünya insanlığı, kadınlarıyla, erkekleriyle onun emrinde olsa. Herkes onun önünde diz çöküp ona hizmet etse. Tüm ordular, tüm güçler onun arzularına boyun bükse. Hattâ insanların dışındaki varlıklar, dağlar taşlar onun gücüne, onun teknolojisine boyun bükse.

Evet böyle her yere ve her şeye egemen bir melik, bir kral düşünün. Bu adamın karşısında bir de gariban, hiçbir gücü, hiçbir şeyi olmayan bir müslüman olsa. Sadece ben müslümanım, ben Allah'a teslim oldum, Rabbim Allah diyen tek başına bir müslüman. Bu dünya melikinin, bu dünya kralının karşısında imanıyla dimdik duruyor, onun mülk ve saltanatına yönünü dönüp bakmıyor. Onun elindekilere zerre kadar imrenmeyip, onun karşısında yıkılmayıp bildiği yolda, elindeki kitapla, elindeki Allah âyetleriyle Rabbine kulluk kavgasını sürdürüyor. İşte sahip olduğu bu. Bunun dışında ne malı var, ne mülkü, ne saltanatı hiçbir şeyi yok.

Şimdi soruyorum size, bu iki insandan hangisi üstün? Hangisi izzet sahibi? Hangisi hayırlı? Siz ne derseniz deyin, ben öğrendiğim vahiyle diyorum ki o gariban müslüman ötekisinden her zaman daha üstün ve daha hayırlıdır. Çünkü yarın bitmeyecek, tükenmeyecek bir hayatta bu müslümana bu dünya mülk ve saltanatının yüzlerce katı mülk ve saltanat verilecek. Cennette bu kadar

mülk verilecek ve üstelik bu mülkleri de dünyada olduğu gibi bir daha kaybetmeyecek. Ebediyen o mülke sahip olacak.

Ama şu andaki o dünya kralı, o dünya meliki bir gün gelecek her şeyini kaybedecek. Bir gün gelecek o saltanatına veda edecek. Çünkü ölüm var bu dünyada. Şimdi söyleyin, ölümlü olan mı daha hayırlı, yoksa ebedî olan mı? Çabuk bitecek olan mı daha hayırlı, yoksa hiç bitmeyecek olan mı? Fâni olan mı, yoksa bâki olan mı? Sınırlı olan mı, yoksa sonsuz olan mı? Bunu düşünmüyorlar mı bu insanlar? Nasıl da bunu gündemlerinden düşürererek bir hayat yaşayabiliyor bu insalar? Şu basit para pul hesaplarının arasına, basit dünya zevklerinin içine gömüşerek nasıl da gözardı edebiliyorlar bu gerçeği? Halbuki cennet:

Olandır. Cennet ebedidir. Ebediyen, ölüm yok, ihtiyarlama yok, sıkıntı yok Allah'tan bir ikram, Allah'tan bir ağırlama ve lütuf olarak iyilere, Ebrâr olanlara sunulan bir cennet.

Öyleyse ey müslümanlar, gelin hedefimizi iyi seçelim. Yatırımımızı, sa'yimizi iyi ayarlayalım. Dünyada hiçbir şeyimiz olmasa da imanımız, teslimiyetimiz, kulluğumuz güzel olsun ki sonunda bu cenneti kazanmış olalım inşallah.

199. "Kitab ehlinden Allah'a, size indirilene ve kendilerine indirilmiş olana Allah'a huşu duyarak inanıp, Allah'ın âyetlerini az bir değere değişmeyenler vardır. İşte onların ecirleri Rab'lerinin katındadır. Şüphesiz Allah'ın hesabı çabuktur."

Kitap ehli içinde Allah'a Allah'ın istediği biçimde iman etmişler vardır. Size indirilen Kur'an'a ve daha önce kendilerine indirilmiş olan kitaplara da inanmışlar vardır. Daha önce Mûsâ (a.s)'a iman edip, sonra Muhammed (a.s) gelince de hemen ona iman edenler, daha önce Îsâ (a.s)'a iman edip Muhammed (a.s)'a iman edenler. Daha önce Tevrat'a ve İncil'e iman edip, sonra da Kur'an gelir gelmez hemen ona iman edenler vardır. Onlar Allah'a iman ediyorlar, kendi kitaplarına, Tevrat'a, Zebur'a, İncil'e iman ediyorlar ve size gönderilen son kitaba ve son elçiye de iman ediyorlar. Bunlar Allah'tan haşyet duyuyorlar. Allah'ı gazaplandıracak işlerden sakınıyorlar. Allah'ı razı edecek ameller peşinde koşuyorlar. Rablerine samimiyetle dua ediyorlar. Allah'ın âyetlerini az bir pahaya satmıyorlar. Allah'ın âyetlerine değer verip onlarla yol bulmaya çalışıyorlar.

Ne Tevrat'ı, ne İncil'i ne de Kur'an'ı az bir pahaya sayıp karşı-lığında dünyaya yatırım yapmıyorlar. Allah'ın âyetlerini değiştirip, gizleyip onunla insanlar nazarında değer kazanmayı düşünmüyorlar. He-defleri dünya değil, Allah'ın rızasıdır onların. Onlar bir Allah âyetini satmanın karşılığının rahmeti ve cenneti kaybetmek olduğunu çok iyi biliyorlar.

İşte böyle inanan, böyle düşünen ve böyle hareket edenler için, Allah'a böylece samimiyetle boyun eğenler için akla hayale gelmedik büyük nimetler ve mükafatlar vardır diyor Rabbimiz.Bu ve benzeri âyetlerle Rabbimiz öteki âlemin hesabına kitabına dikkat çekiyor. Yaşadıkları hayatta dünyanın, dünyalıkların değil de Allah dininin kav-gasını verenler için büyük mükafatlar vardır. Görünüşte Allah'a kulluğu hedeflemiş, Allah'ın hoşnutluğunu ve cenneti hedeflemiş olan bu insanların dünyada bir kazançları yok gibidir. Ama öbür tarafta çok büyük kazançlar var. Çünkü Allah hesabı çok çabuk görendir. Dünya çok kısa geçendir unutmayalım. Öyleyse ey müslümanlar:

200. "Ey İnananlar! Sabredin, düşmanlarınızdan daha sabırlı olun, cihada hazır bulunun, Allah'a karşı gelmekten sakının ki başarıya erişebilesiniz."

Ey iman edenler. Peki neye iman edenler? Fâtihayla başlayan, Bakarayla devam eden ve Âl-i İmrân'ın sonuna kadar anlatılanlara, buraya kadar ortaya konan konulara iman edenler sabredin. Buraya kadar ortaya konan âyetlerde sizden istenen müslümanca bir hayatı yaşama noktasında, Rabbinizin rızasını kazanma ve cennetine ulaşma noktasında sabredin. Müslümanlıktan başka bir derdiniz, bir hedefiniz, bir hesabınız olmasın. Sabredin. Neye? Para kazanmaya değil tabii. Dünya mal mülklerine ulaşmaya sabredin değil tabii. keyfiniz için, lüksünüz için, rahatınız için, makam ve mevkiler için, diploma, doktora için, şan şöhret için, statülerinizi korumak için sabredin, bunlara ulaşmak için her türlü zahmeti, her türlü fedâkârlıkları göğüslemek için sabredin, dayanın, direnin değil. Allah için, Allah'ın rızasını kazanmak için, Allah'a Allah'ın istediği kulluğu gerçekleştirebilmek için, cennete ulaşabilmek için, cehennemden korunabilmek için sabredip dişinizi sıkın.

"Sabredin! Sabırda yarışın!"

Yâni bu imanınızı gündemde tutma yarışında bulunun. Sabır-da yarışın. Dünyada hangi denenmeyle, hangi sınanmayla, hangi imtihanla karşı karşıya gelirseniz müslümanca kalabilmenin direnişini gösterin. Müslümanca kalabilmenin ve ölebilmenin hesabını sağlam yapın. Yâni siz sabırlı olun. Direnin. Dayanın. Şeytan ve dostlarının engellemelerine karşı sabır yarışına girin. Dininizden, imanınızdan, takva ve teslimiyetinizden asla taviz vermeyin, geri adım atmayın.

"Rabıtalı bulunun! Allah'a takvalı olun!"

Yâni Kur'an'la vahiyle bu mesajla ilginizi irtibatınızı, Rabıtanızı kesmeyin. Böylece yolunuzu hep Allah'la bulun! Yanılmayın. Şaşırmayın. Hep Allah desin siz yapın. Allah tarif etsin kitabıyla siz oradan alıp amele dönüştürün. Evet, rabıtalı olmak budur. Allah için bir kulluktan bir başka kulluğa, bir hayırdan başka bir hayra koşun. Bir namazdan sonra bir başka

namaza doğrulun. Allah yolunda, Allah uğrunda bir savaşta nöbet tutun. Allah için düşmanı gözetleyin. Savaşın en uç noktasında direnin. Allah'ın dinine göğsünüzü siper edin. Takvalı olun Allah'a. Hayatınızı Allah için yaşayın. Allah'ın helâl haram sınırlarını gözetin.

"Umulur ki o zaman felaha eresiniz."

İşte o zaman felah bulursunuz. İşte o zaman kurtuluşa erersiniz. Umulur ki o zaman dünyanız da âhiretiniz de güzel olur. Öyleyse ey müslümanlar, haydin felaha, haydin kurtuluşa, haydin Allah için bir hayata. Allah yardımcımız olsun. Velhamdü lillahi Rabbil âlemin.